

ROCZNIK PLESZEWSKI 2003

**ROCZNIK
PLESZEWSKI
2003**

Pleszew 2004

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

Ewa Szpunt, Adam Staszak, Arkadiusz Ptak

KONSULTACJA:

Marian Adamek, Mieczysław Kołtuniewski

GRAFIKA:

Jerzy Szpunt

KOREKTA:

Zespół Redakcyjny

Copyright by Miasto i Gmina Pleszew.

Korzystanie dla celów dydaktycznych i publicystycznych dozwolone tylko pod warunkiem podania źródła.

WYDAWCA:

Urząd Miasta i Gminy Pleszew

Rynek 1, 63-300 Pleszew

www.pleszew.pl, e-mail: sekretariat@pleszew.pl

Nakład: 1000 egz.

ISSN: 1643-8213

Adres do korespondencji:

Urząd Miasta i Gminy w Pleszewie

Rynek 1, 63-300 Pleszew

Tel. 0-62 7428-337

Skład i druk: Zakład Poligraficzny SUPER PRINT s.c. ul. Kaliska 67, 63-300 Pleszew

SPIS TREŚCI

	Str.
I. Miasto i Gmina Pleszew w liczbach	5
II. Kalendarium	9
III. Artykuły.....	29
1. Mieczysław Solarczyk - Historia kotlarstwa pleszewskiego	31
2. Witold Hajdasz - Wystawy Przemysłowo-Rolnicze w Pleszewie w okresie zaborów oraz II Rzeczypospolitej	41
3. Ewa Świątek - Obchody Jubileuszu 720-lecie Pleszewa	46
4. Mariusz Szymczak - 25-lecie Domu Kultury w Pleszewie	53
5. Andrzej Borkowski - Działalność Szkolnych Klubów Europejskich na terenie Miasta i Gminy Pleszew	57
6. Wilczek, Niesiołowski, Jacorzyński - Znani Pleszewianie z pomnika Zespół Redakcyjny: Józef Wilczek Robert Kulig: Ks. Kazimierz Niesiołowski Paweł Jakubowski: Włodzimierz Jacorzyński	61
7. Jarosław Szymkowiak - Historia Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej Kowalew - Dobrzyca	71
8. Irena Grudzińska - Nowa siedziba Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie	75
9. Halina Ignac - 120 lecie Koła Pszczelarzy w Pleszewie	75
10. Jerzy Szpunt - Historia Muzeum Regionalnego w Pleszewie	89
11. Dariusz Cichy, Janusz Waliszewski - 40-lecie szkoły przy ul. Zielonej	97
12. Czesław Gulczyński - 80 lat działalności artystycznej i społecznej Chóru Męskiego „Harmonia” w Pleszewie	101
13. Ks. Henryk Szymiec - Duchowy aspekt obchodów 720-lecia miasta Pleszewa	105
14. Michał Karalus - Powiat Pleszewski w piątym roku swego istnienia	113
15. Kazimierz Jakóbczak - Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie ośrodkiem edukacji rolniczej gminy i powiatu pleszewskiego	117
16. Edward Karnicki - 75-lecie Ligi Ochrony Przyrody w Pleszewie	121
IV. Odznaczeni i wyróżnieni	129

I

**Miasto i Gmina
Pleszew w liczbach**

MIASTO I GMINA PLESZEW W LICZBACH ROK 2003

Liczba i struktura ludności Miasta i Gminy Pleszew. Stan na 1.12.2003r.

	Miasto Pleszew	Gmina Pleszew
0-20 lat	4.671	3.606
21-60 lat	10.649	6.581
Powyżej 60 lat	2.846	1.579
Razem	18.166	11.766

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UMiG.

Małżeństwa, urodzenia, zgony. Stan na 1.12.2003r.

	Miasto Pleszew	Gmina Pleszew
Zawierane małżeństwa	267	192
Urodzenia	150	125
Zgony	167	78

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich oraz Urząd Stanu Cywilnego UMiG.

Ilość uczniów. Stan na 1.12.2003r.

Szkół podstawowych	Gimnazjów	Przedszkoli
2.325	1.345	786

Źródło: Biuro Obsługi Szkół Samorządowych.

Czytelnictwo. Stan na 1.12.2003r.

	Księgozbiór	Liczba wol. na 100 mieszkańców	Ilość czytelników	Ilość wypożyczeń
Biblioteka Publiczna	110.216	368	8.733	154.593
Biblioteka Pedagogiczna	25.762	-	724	-

Źródło: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Pleszew, Biblioteka Pedagogiczna.

Finanse Miasta i Gminy Pleszew.

Dochody MiG	Wydatki MiG	Wydatki inwestycyjne	Zadłużenie
39.452.752	37.760.786	4.571.357	8.644.873

Źródło: Wydział Finansowy. Sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2002.

Liczba bezrobotnych. Stan na 30.11.2003r.

	Razem	Kobiety	Z prawem do zasiłku
Miasto i Gmina Pleszew	2.977	1.723	502
Zamieszkali na wsi	1.190	696	187

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Bezpieczeństwo publiczne na terenie Miasta i Gminy. Stan na 1.12.2003r.

	Miasto Pleszew	Gmina Pleszew
Požary	49	65
Miejscowe zagrożenia	85	61
Alarmy fałszywe	-	-

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej

Liczba dochodzeń i śledztw oraz ich wykrywalność. Stan na 1.12.2003r. Dane dotyczą Miasta i Gminy.

Dochodzenie i śledztwa wszczęte	Wykrywalność
537	77,6%

Źródło: Komenda Powiatowa Policji.

II

Kalendarium

KALENDARIUM 2003

1.01

Maria Wróblewska, córka Róży i Pawła z Ostrowa Wielkopolskiego była pierwszym dzieckiem urodzonym w pleszewskim szpitalu w roku 2003.

2.01

Nowym Komendantem Straży Miejskiej został Włodzimierz Kraska, zaś Kierownikiem Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Waldemar Szuszczyński.

5.01

Koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Państwowej Szkoły Muzycznej, Chóru Kameralnego „Ave Sol” w kościele p.w. Najświętszego Zbawiciela w Pleszewie.

5.01

Z inicjatywy Towarzystwa Upamiętniania Powstania Wielkopolskiego w intencji powstańców wielkopolskich odprawiona została msza św. w kościele p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela.

8.01

W III Ogólnopolskim Rankingu Szkół Średnich, zorganizowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” i czasopismo „Perspektywy”, Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica z Pleszewa zajęło 147 miejsce w Polsce i 10 w Wielkopolsce (3 w byłym województwie kaliskim). Dyrektorem Liceum jest dr Andrzej Szymański.

10.01

Vicewojewoda Waldemar Witkowski i senator Andrzej Spychalski przebywali w pleszewskim Samodzielnym Publicznym ZOZ i Domu Pomocy Społecznej. SP ZOZ kieruje dr Adela Grała Kałużna, zaś DPS Mieczysław Kołtuniewski.

11.01

Ukazała się jubileuszowa płyta z kolędami chóru „Cantabile”, która jest uhonorowaniem 10-lecia działalności chóru Zespołu Szkół Publicznych nr 3 w Pleszewie. Chór działa pod kierunkiem Aliny Fabisiak.

11.01

Spotkanie Burmistrza Miasta i Gminy Mariana Adamka oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej Mieczysława Kołtuniewskiego z Ministrem - Szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz posłem na Sejm RP Markiem Wagnerem. Spotkanie dotyczyło utworzenia Urzędu Skarbowego oraz przejęcia części terenów OHP przez Miasto i Gminę pod budowę kompleksu sportowo-kulturalnego. M. Wagner spotkał się również z działaczami pleszewskiej lewicy.

11.01

Spotkanie bractw kurkowych Diecezji Kaliskiej z udziałem Ordynariusza Kaliskiego Ks. Bp Stanisława Napierały. Po mszy św. w kościele p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela korowód delegacji i pocztów sztandarowych bractw kurkowych przemaszerował do Domu Parafialnego, gdzie odbyło się spotkanie noworoczne, a następnie Noworoczny Bal Bracki.

12.01

XI finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Tradycyjne serduszko wylicytował za kwotę 7000 zł Zbigniew Mizerny, właściciel firmy „Elekromiz”.

15.01

Stanisław Janicki, były prezes Pleszewskich Zakładów Zbożowych S.A., otrzymał nominację na Viceprezesa Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa w Warszawie.

18.01

W restauracji Kasyno po raz kolejny odbył się „Bal u Prezesa” organizowany przez Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne, którego prezesem jest dr Andrzej Szymański.

18-19.01.

Drugie miejsce Ewy Świątek z TKKF „Platan” w XX Pucharze Burmistrza Gostynia - Ogólnopolskim Turnieju Klasyfikacyjnym Seniorów.

22.01

W Domu Parafialnym odbył się IX Przegląd Chórów i Zespołów Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej Województwa Wielkopolskiego.

22.01

Zebrań założycielskie klubu LKS OSiR sekcja lekkiej atletyki. Prezesem został Czesław Skowroński.

24.01

58 rocznica wyzwolenia Pleszewa. W miejscach pamięci narodowej, mogiłach wyzwolicieli miasta, przedstawiciele władz samorządowych Pleszewa i Powiatu Pleszewskiego oraz organizacji kombatanckich złożyli wiązanek kwiatów.

24.01

Odbyło się tradycyjne spotkanie noworoczne w Domu Parafialnym zorganizowane przez władze samorządowe Miasta i Powiatu. Po powitaniu gości Burmistrz Marian Adamek i Starosta Michał Karalus przedstawili najważniejsze przedsięwzięcia minionego roku.

W następnej części Burmistrz oraz Przewodniczący Rady Miejskiej ogłosili rok 2003 rokiem 720-lecia Miasta oraz wręczono medale 700-lecia: byłemu Burmistrzowi Piotrowi Hasińskiemu, byłemu Staroście Edwardowi Kobiszowi oraz Burmistrzowi Marianowi Adamkowi i staroście Michałowi Karalusowi.

Przewodniczący Honorowej Kapituły „Człowieka Roku Ziemi Pleszewskiej” Mieczysław Kołtuniewski oraz redaktor naczelna „Życia Pleszewa” Aleksandra Pilarczyk ogłosili wyniki plebiscytu. Tytuł „Człowieka Roku 2002 Ziemi Pleszewskiej” otrzymała siostra Stanisława Toczek. Wśród nominowanych byli: Zbigniew Jendrasiak, Edward Karnicki, Stefan Krawczyk, Jacek Król, Tadeusz Rak, Barbara Śliwińska - Knast, Ewa Świątek, Ewa Woldańska, Tadeusz Włodarczyk.

Ogłoszono również pozostałe wyniki plebiscytu: Tytuł „Biznesmena Roku 2002 Ziemi Pleszewskiej” otrzymali: Zbigniew Jendrasiak oraz Zenon Jankowski, zaś tytuł „Rolnik-Ogrodnik Roku 2002 Ziemi Pleszewskiej” przypadł Kazimierzowi Maciejewskiemu.

W dalszej części uroczystości zespół redakcyjny „Rocznika Pleszewskiego” w składzie: Ewa Szpunt, Adam Staszak, Arkadiusz Ptak dokonał prezentacji drugiego numeru wydawnictwa.

Spotkanie noworoczne zakończył przyjęty gorącymi brawami występ Wojciecha Gąsowskiego.

25.01

Włamanie do kościoła w Lenartowicach. Skradziono 4 figurki aniołów i świętych.

25.01

Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew został ponownie wybrany przewodniczącym Związku Gmin Ziemi Pleszewskiej. Miasto i Gminę Pleszew w Związku reprezentują ponadto Przewodniczący Rady Miejskiej, który jest członkiem Zarządu oraz Ryszard Borkiewicz, wybrany na przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Związku.

25-27.01

Wizyta delegacji z miasta partnerskiego Morlanweltz w Pleszewie. Celem wizyty było omówienie budowy nowego budynku Domu Pomocy Społecznej w Pleszewie. W rozmowach brał udział Dyrektor DPS, Starosta Pleszewski, Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew oraz przedstawiciel EURO INFO CENTRUM z Kalisza Omar Soudi.

30.01

Zakończenie turnieju piłkarskiego „Ferie z Życiem” dla szkół podstawowych i gimnazjów. Zwyciężyła drużyna ZSP nr 1 z Pleszewa (podstawówki) oraz Gimnazjum z Gołuchowa. Organizatorem turnieju była redakcja „Życia Pleszewa” oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji. Redaktor naczelną „Życia...” jest Aleksandra Pilarczyk, zaś dyrektorem OSiR Andrzej Madaliński.

02 - 03

Na terenie Gminy Pleszew, podobnie jak na terenie całego kraju trwały protesty rolnicze. Rolnicy protestowali przeciwko niskim cenom zbytu produktów rolnych. Protestujących było blisko tysiąc osób (w ciągu całego miesiąca).

1.02

Włamanie do kościoła w Kuczkowie. Skradziono drewnianą figurkę z XVIII w., złoty krzyżyk z łańcuszkiem, kielich mszalny i patere.

1.02

Elżbieta Kwiatek została dyrektorem Zespołu Szkół Specjalnych, a Ewa Siekierska dyrektorem Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Pleszewie.

8.02

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli wydał pierwszy numer „Kwartalnika Edukacyjnego”, redagowany przez zespół pod kierunkiem Marii Bartczak.

9.02

Pleszewskie Forum Młodych zorganizowało spotkanie z prof. Aldoną Kamelą-Sowińską na temat „Polska w przeddzień wejścia do Unii Europejskiej-szanse młodzieży”. Forum kieruje Mariusz Sitnicki.

11.02

W Ratuszu odbyło się spotkanie dawnego sztabu przygotowującego w roku 1983 obchody 700-lecia Pleszewa. Spotkanie zorganizował Przewodniczący Rady Miejskiej Mieczysław

Kołtuniewski - wówczas Naczelnik Miasta i Gminy oraz Burmistrz Miasta i Gminy Marian Adamek.

14.02

W Galerii Sztuki Użytkowej art.-M. Małgorzaty Giezek - Stempniak odbyła się aukcja dzieł sztuki podarowanych przez twórców środowiska pleszewskiego i kaliskiego na rzecz pomocy w zakupie aparatu recyprokalnego dla siedmioletniej chorej Judyty. Pomoc Fundacji H. Sroczyńskiej.

20.02

W Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy odbył się konkurs recytatorski dla młodzieży szkół średnich z cyklu konkurs noblistów — Czesław Miłosz. Zwyciężyli Ilona Łukomska i Mariusz Szkudlarek z LO. Dyrektorem Biblioteki jest Ewa Szpunt.

27.02

Walne zebranie Męskiego Chóru „Harmonia”. Na prezesa wybrano Czesława Gulczyńskiego, zaś na zastępców Andrzeja Lewandowskiego i Andrzeja Mizerkiewicza.

28.02

Podczas tradycyjnego Balu Sportu, który odbył się w Kasynie ogłoszono wyniki plebiscytu na najlepszego sportowca, którym została kręglarka Ewa Świątek. Najpopularniejszym sportowcem został wybrany Bartosz Sołtysiak.

28.02

Henryk Gołębiwski odtwórca tytułowej roli w filmie P. Trzaskalskiego „Edi” był gościem w kinie „Hel”. Aktor przyjechał na zaproszenie Pleszewskiego Kina Konesera.

1.03

Drużyna TKKF „Platan” w składzie: Wojciech Pohl, Adam Kołaski, Adrian Grabowski, Dariusz Staszak i Mikołaj Krupiński zajęła IV miejsce w Drużynowych Mistrzostwach Polski Juniorów w Kręglarstwie Klasycznym.

6.03

Inauguracja drużynowego Turnieju Kręglarskiego z okazji 720-lecia Pleszewa. Udział wzięło 51 zespołów reprezentujących szkoły, zakłady pracy i grupy koleżeńskie.

7.03

Otwarto pleszewski „Bank Chleba” w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej przy ulicy Kazimierza Wielkiego. Bank zajmuje się m.in. bezpłatnym rozdawaniem żywności najbardziej potrzebującym osobom.

7.03

W Domu Kultury odbył się spektakl teatralny w wykonaniu Państwowego Teatru im. Bogusławskiego z Kalisza pt. „Wznowienie” wg Macieja Wojtyzsko.

10.03

W Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica odbyło się spotkanie Szkolnych Klubów Europejskich z Vice Premierem Markiem Polem, Senatorem Andrzejem Spychalskim oraz V-ce Wojewodą Waldemarem Witkowskim. Na spotkaniu były również władze samorządowe Miasta i Gminy Pleszew oraz Powiatu.

11.03

Tadeusza Błażejczyka wybrano prezesem Zarządu Oddziału Związku Inwalidów Wojennych. Dotychczasowy prezes Kazimierz Basiński został prezesem honorowym. Wiceprezesami zostali Mirosław Noweta i Franciszek Iwanicki, zaś sekretarzem Ryszard Tatarowicz.

14.03

Wystawa pt. „Melodie mojego istnienia - Ilona Djoniziak” odbyła się w Domu Kultury.

20.03

Rajd ekologiczny „Powitanie wiosny” dla członków i sympatyków Klubu Edukacyjnego 4H „ERA” w Wiejskim Domu Kultury w Brzeziu. Klubem kieruje Krystyna Tymecka.

21.03

Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Pleszewskiego Towarzystwa Kulturalnego. Na prezesa Towarzystwa ponownie wybrano Andrzeja Szymańskiego. Wiceprezesami zostali Adam Staszak oraz Andrzej Borkowski.

23.03

Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Koła Pszczelarzy w Pleszewie. Na Prezesa Koła wybrano Ryszarda Nowaczyka. Viceprezesem został Aleksander Graczyk, sekretarzem Czesław Grygiel, skarbnikiem Franciszek Garbarczyk, zaś członkiem Zarządu - Mirosław Sierociński.

24.03

Spotkanie Gimnazjalnych Klubów Europejskich w ZSP Taczanów ph. „Na drodze do Europy”.

26-27.03

W LO im. Stanisława Staszica odbyły się obchody Dni Zjednoczonej Europy ph „Europa w 13 odsłonach”. Przedstawiono kultury i tradycje krajów Unii Europejskiej. Zwyciężyła klasa IIIa. Organizatorami obchodów byli: Maria Szymańska, Elżbieta Garbarczyk, Ryszard Borkiewicz, Małgorzata Kuberka, Irena Kuczyńska oraz Anna Ranke.

28.03

W Muzeum Regionalnym, którego dyrektorem jest Jerzy Szpunt otwarto wystawę „Rainy marzeń. Tatr. Mount Blanc”. Na wystawie znalazły się fotogramy Waldemara Fludra i Wiesława Szymańskiego.

29.03

Przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia, Wielkopolskiej Regionalnej Kasy Chorych oraz Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia z Krakowa wręczyli certyfikat Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z Pleszewa (status szpitala akredytowanego).

30.03

Na sali Zespołu Szkół Publicznych nr 1 w Pleszewie odbył się I Ogólnopolski Turniej Dzieci w Taekwondo Wesolek CUP 2003. Jednym z organizatorów był mieszkaniec Pleszewa Zbigniew Stempniak.

31.03

W kościele p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Pleszewie odbył się koncert muzyki pasyjnej w wykonaniu Eleny Stachowskiej - sopran i Krzysztofa Wilkusa - organy.

4.04

W Ratuszu odbyło się Pleszewskie Forum Europejskie z udziałem szkolnych klubów europejskich oraz ich opiekunów. W Forum wzięli udział Renata Szynalska i Andrzej Grzyb - posłowie na Sejm RP oraz Burmistrz Miasta i Gminy. Organizatorem Forum był Andrzej Borkowski i Zenon Rutkowski - nauczyciele z Zespołu Szkół Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie.

6.04

Odbył się koncert zespołu „Orientacja na Orient” organizowany przez Dom Kultury w Pleszewie.

6.04

ODR w Marszewie zorganizował po raz kolejny Targi Agromarsz.

9.04

W restauracji RKS Nowy Świat odbyło się spotkanie z okazji rozpoczęcia nowej kadencji przez sołtysów i przewodniczących zarządów osiedli organizowane przez Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej. Sołtysami zostali Troszczyński Czesław (Baranówek), Michalski Ryszard (Borucin), Kaniewski Karol (Bronów), Gadomski Andrzej (Brzezcie), Pera Tadeusz (Bógwidze), Berus Edmund (Dobra Nadzieja), Potocki Józef (Grodzisko), Adamski Tadeusz (Janków), Mądrzak Włodzimierz (Korzkwy), Kaczmarek Zdzisław (Kowalew), Mielcarek Bogdan (Kuczków), Woźny Tadeusz (Lenartowice), Kopaczewski Eugeniusz (Lubomierz), Marciniak Antoni (Ludwina), Dobrowolski Lech (Marszew), Rybak Bernard (Nowa Wieś), Urbański Leszek (Pacanowice), Jezierny Paweł (Piekarzew), Glaza Sławomira (Prokopów), Kwaśniewski Roman (Rokutów), Olenderek Andrzej (Sowina), Adamek Apolonia (Sowina Błotna), Dryjański Dariusz (Suchorzew), Michalski Zdzisław (Taczanów I), Winiecki Marek (Taczanów II), Szwedek Waclaw (Zawady), Paterka Stefan (Zawidowice), Szymendera Marian (Zielona Łąka).

Na przewodniczących Zarządów Osiedli wybrano Zenona Jankowiaka, Jana Zawieję, Danutę Konopę, Zdzisława Andrzejewskiego, Wojciecha Wujsa, Dorotę Żarnowską, Feliksa Piaseckiego, Bronisława Bołuńdzia oraz Stefanię Kardas.

12.04.

Na Mistrzostwach Polski Seniorów Karate WKF Bartłomiej Sołtysiak i Miłosz Żarnowski w swoich kategoriach zajęli II miejsce.

15.04

III Wielkopolski Turniej w Aerobiku Grupowym szkół podstawowych i gimnazjów. Organizatorami turnieju byli Monika Adamska, Elwira Fotiuk-Lucka oraz Szymon Adamski z ZSP nr 2.

21.04

100 urodziny obchodził Stanisław Sikora z ul. Kaliskiej w Pleszewie.

25.04

Uroczystość z okazji 25 — lecia Domu Kultury w Pleszewie. Dyrektorem DK jest Mariusz Szymczak.

26.04

W Domu Parafialnym odbyła się prelekcja posła na Sejm RP Marcina Libickiego pt. „Szanse i zagrożenia przy wejściu Polski do Uni Europejskiej”. Organizatorem było Prawo i Sprawiedliwość oraz Forum Samorządowe Ziemi Pleszewskiej. Pleszewskim PiS kieruje Leszek Bierła, zaś Forum Piotr Hasiński.

27.04

W Pleszewie przebywała delegacja z Dolnej Saksonii, która w Wielkopolsce była na zaproszenie Urzędu Marszałkowskiego. Goście po spotkaniu w pleszewskim Ratuszu zwiedzili gospodarstwo ogrodnicze Ryszarda Pomiecińskiego z Zawidowic. Gospodarzem wizyty był Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy.

1.05

W wigwamie w Taczanowie odbyła się tradycyjna „Majówka” zorganizowana przez firmę Rolbud Michała Michalaka.

3.05

Z okazji rocznicy Konstytucji 3-go Maja w kościele farnym odbyła się msza święta, zaś w auli Liceum Ogólnokształcącego uroczysta akademicka, którą uświetnił występ Chóru Kameralnego „Ave Sol”.

3.05

Majówka zorganizowana przez sołectwo wsi Lenartowice. Uroczystościom towarzyszyły zespoły artystyczne oraz kapela ludowa „Pleszewioki”.

3.05

Miłosz Żarnowski zajął 1 miejsce, zaś Damian Sołtysiak 3 miejsce na Międzynarodowych Mistrzostwach Karate WKF Central Europe Open w Bydgoszczy.

03-04.05.

Ewa Świątek została brązową medalistką Mistrzostw Polski Techniki w Kręglarstwie, które odbyły się we Wronkach.

7.05

W czytelni Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pleszewie odbył się „Powiatowy Dzień Bibliotekarza”, ph „55 lat bibliotek gminnych w powiecie pleszewskim”.

8.05

W Dzień Zwycięstwa, władze samorządowe oraz kombatanci złożyli kwiaty w miejscach pamięci narodowej.

9.05

OSiR, w ramach obchodów 720-lecia Pleszewa, zorganizował spływ pontonowo-kajakowy na rzece Prośnie, na trasie Bogusław - Chocz - Gizalki.

12-17.05

Magdalena Dąbkiewicz i Dariusz Staszak uczestniczyli w XI Mistrzostwach Świata Juniorów w Kręglarstwie Klasycznym w Augsburgu (Niemcy).

15.05

Na Sesji Rady Miejskiej Kazimierzowi Janiszewskiemu, Adeli Grali Kałużnej oraz Olgierdowi Rusinkowi nadano odznaczenie „Za zasługi dla Rozwoju Miasta i Gminy Pleszew”.

15.05

W restauracji Acwador w Prokopowie odbyła się Międzynarodowa konferencja p.n. „Sytuacja prawna osób niepełnosprawnych w kontekście wejścia Polski do Unii Europejskiej. Ochrona zdrowia w krajach Unii Europejskiej”. Konferencję zorganizowało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie przy pomocy Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu. Dyrektorem PCPR jest Grażyna Karczmarek. Konferencję prowadził Grzegorz Grygiel, kierownik Ośrodka Wsparcia w Pleszewie.

16.05

W Ogródku Jordanowskim odbył się „Dzień godności osób z niepełnosprawnością intelektualną”.

18.05

Doroczne strzelanie o tytuł Pleszewskiego Króla Kurkowego A.D. 2003. Królem został Jerzy Krawczyk.

21.05

Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne zorganizowało konkurs regionalny dla uczniów gimnazjów p.n. „Czy znasz swoje miasto”.

21.05

W ZSR CKU w Marszewie odbyło się sympozjum ekologiczne nt. „Czyste środowisko-zdrowa żywność” przygotowane przez Grażynę Borkowską przy współpracy z Arkadiuszem Spychalskim. Dyrektorem Szkoły jest Kazimierz Jakóbczak.

24.05

Uroczyste otwarcie odnowionego Ogródka Jordanowskiego.

24-25.05.

Ewa Świątek zdobyła brązowy medal Indywidualnych Mistrzostw Polski Seniorów w Kręglarstwie Klasycznym w Gostyniu.

26.05

Na zaproszenie Stowarzyszenia Młodej Lewicy, w Pleszewie przebywał kanclerz wielkopolskiego Buissnes Center Club Józef Bejnerowicz.

Dni Pleszewa

29 maja

Tegoroczne Święto Miasta rozpoczęło się od cyklicznej już imprezy — VIII Ogólnopolskiego Turnieju Rowerowego Domów Pomocy Społecznej. Najważniejszym jednak wydarzeniem tego dnia była uroczysta Sesja Rady Miejskiej. Uczestniczyli w niej przedstawiciele władz państwowych, wojewódzkich i kościelnych. Goście otrzymali pamiątkowe medale 700-lecia oraz byli świadkami podjęcia przez Radę uchwały o ustanowieniu św. Jana Chrzciciela patronem Miasta, a także uchwały o ustanowieniu hejnału. Po uroczystej sesji złożono kwiaty pod pomnikiem Przemysława II.

30 maja

Piątek rozpoczął się Żakinadą - kolorowym i wesołym przemarszem dzieci z pleszewskich szkół do Rynku, gdzie Burmistrz i Przewodniczący Rady przekazali młodzieży klucze do miasta, po czym na estradzie rozpoczął się przegląd dorobku artystycznego dzieci i młodzieży. W godzinach popołudniowych miejscowe zespoły muzyczne zaprezentowały się w programie Majowa Rocko-Wirówka, a zabawę na Rynku zakończyła dyskoteka. W tym czasie w Domu Parafialnym odbywało się uroczyste otwarcie Dni Pleszewa w obecności zaproszonych gości, w tym delegacji ze wszystkich miast partnerskich. Tradycyjnie wręczono przyznawane przez Radę Miejską odznaczenia „Za Zasługi dla Rozwoju Miasta i Gminy”. W tym roku otrzymali je Adela Grała-Kałużna, Kazimierz Janiszewski, Olgierd Rusinek. Wręczone zostały także medale 700-lecia Miasta. W części artystycznej wystąpiło trio smyczkowe „Polskie korzenie” ze Lwowa.

31 maja

Sobota rozpoczęła się na sportowo - turniejem tenisa stołowego na sali ZSP 1 i po europejsku - Debatą Europejską z przedstawicielami miast partnerskich w auli L.O. W tym samym czasie w Kasynie odbywał się V Turniej Brydża Sportowego. Najważniejszym wydarzeniem medialnym tego dnia była próba bicia Rekordu Guinnessa w tworzeniu sałatki warzywnej. Zamierzeniem było stworzenie w specjalnym kotle zrobionym przez SPOMASZ S.A. sałatki z 720 kg pomidorów na 720-lecie Miasta. Produkty dostarczyli producenci skupieni w Stowarzyszeniu „Pomidor Pleszewski” oraz OSM Kowalew-Dobrzyca, a wykonawcami byli uczniowie ZSZUG pod nadzorem właścicieli i pracowników Restauracji ACWADOR. Rekord został ustanowiony, a sałatka skonsumowana przez mieszkańców. W międzyczasie na estradzie prezentowały się zespoły muzyczne, a prawie godzinny pokaz sprzętu i wyszkolenia dał oddział Straży Granicznej z Lubania Śląskiego.

1 czerwca

Niedziela rozpoczęła się tradycyjną, uroczystą Mszą św. w intencji Miasta i mieszkańców, odprawioną w Farze przez ks. Prałata Henryka Szymca. Po mszy nastąpił uroczysty przemarsz na ul. Sienkiewicza, gdzie Burmistrz, Przewodniczący Rady oraz proboszcz parafii p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela odsłanili tablicę wyznaczającą środek Pleszewa. W południe rozpoczęły się Biegi Przemysława, z okazji jubileuszu rozgrywane na dystansach, 72, 720 i 7200 metrów, a w tym samym czasie na stadionie drużyna OSiR-u rozgrywała mecz piłkarski z Flotą Świnoujście. Po meczu na murawę weszli strażacy i rozpoczęli zmagania w ramach zawodów CTIF. Niewątpliwą atrakcją dla mieszkańców był zamykający tegoroczne obchody koncert zespołu „Wilki” na terenie CKiW OHP.

Odpowiedzialnym za program i przebieg obchodów był tradycyjnie kierownik Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia — Adam Staszak

7-8.06

Referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Na terenie Miasta i Gminy Pleszew frekwencja wyniosła 57,79%. Głosujących na TAK było 79,56%.

8.06

Obchody 70-lecia OSP w Zawidowicach. Prezesem OSP jest Antoni Śmigielski. OSP wręczono również Sztandar.

14.06

Otwarcie Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej — odcinek południowy w Gołuchowie. Trasa przebiega również przez teren Miasta i Gminy Pleszew.

15.06

Intronizacja Pleszewskiego Króla Kurkowego A.D. 2003. Podczas uroczystości odbyło się również strzelanie o tytuł Króla Kurkowego Okręgu Ostrowskiego Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich RP. Tytuł króla okręgu wystrzelał Tadeusz Żychlewicz.

19.06

W Pleszewie rozegrano mecz eliminacyjny 4 edycji Krajowych „Regions Cup UEFA” pomiędzy reprezentacjami województw Wielkopolskiego i Kujawsko-Pomorskiego (wynik 2:2). W reprezentacji Wielkopolski zagrał zawodnik Rolbudu OSiR Seweryn Balcerzak.

22.06

ODR Marszew był organizatorem Wielkopolskich Dni Pola oraz Targów Rolno-Ogrodnicznych.

27.06

W Brzeziu odbyła się impreza organizowana w cyklu Międzynarodowych Spotkań Folklorystycznych. Pleszew reprezentował zespół „Suchorzewiaczy”.

28.06

Rozegrano VII Turniej Piłkarski Juniorów im. M. Radomskiego. Zwyciężyła drużyna Pomorzanina Toruń.

28.06

Na budynku przy ul. Poznańskiej należącym do T.B Vogt odsłonięto tablicę upamiętniającą osobę Włodzimierza Jacorzyńskiego. Inicjatorem był Jan Szczepaniak i Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne.

2.07

Uroczyste posiedzenie Rady Nadzorczej Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej Kowalew-Dobrzyca, z okazji 120-lecia Spółdzielni.

7.07

Odbyły się Mistrzostwa Powiatu Pleszewskiego w sportach konnych oraz Towarzyskie Zawody Konne. Organizatorem mistrzostw był Ludowy Uczniowski Klub Jeździecki „Lewada”.

7.07

Walne Zebranie Wyborcze Towarzystwa Miłośników Pleszewa. Na prezesa wybrano Mieczysława Kołtuniewskiego. Wiceprezesami zostali Kazimierz Jakóbczak oraz Edward Horoszkiewicz, zaś Sekretarzem Wiesław Walczak.

8.07

W zorganizowanym przez „Gazetę Pleszewską”, którą kieruje Irena Kuczyńska konkursie ph. „Tu się kupuje” zwyciężył sklep „Fenix” Hieronima Wojciechowskiego. Wyróżnienia otrzymały sklepy Zbigniewa Oleksego, Daniela Kowalskiego oraz Danuty Gogulskiej.

13.07

W amfiteatrze odbył się „Festyn Gorącego Lata” organizowany przez Dom Kultury.

7.08

Zmarł Marian Tanaś - Naczelnik Miasta i Gminy Pleszew w latach 1975-1981. Długoletni pracownik administracji państwowej, w tym na stanowisku Z-cy Naczelnika Urzędu Skarbowego w Jarocinie.

10.08

Uroczystość jubileuszu 120-lecia koła Pszczelarzy, 20-lecia wręczenia sztandaru oraz XV Regionalne Dni Pszczelarzy. W uroczystościach wzięli udział Genonefa Ferenc - Senator RP, Józef Gruszka - Poseł na Sejm RP, Vice Marszałek Województwa Wielkopolskiego Kazimierz Kościelny, Vice Wojewoda Jerzy Błaszczyk, Prezydent Polskiego Związku Pszczelarskiego Tadeusz Sabat, przedstawiciele władz samorządowych miasta i powiatu oraz organizacji pszczelarskich.

17.08

„Lato na basenie” - festyn sportowo-rekreacyjny.

22-23.08

Z udziałem ok. 1200 osób odbył się w CKiW OHP Ogólnopolski Zlot Klubów Edukacyjnych 4H „Era”. Organizatorem była Fundacja Edukacyjna 4-H w Polsce oraz Kluby 4-H działające na terenie powiatu pleszewskiego z Brzezia, Czermina, Broniszewic oraz Żegocina. Koordynatorami prac związanych z organizacją Zlotu byli Ewa i Adam Woldańscy, jak również Krystyna Tymecka, Agnieszka Rorot, Renata Mujta i Zofia Zawada.

29.08

W restauracji Kasyno odbyło się spotkanie z okazji 45-lecia Ochotniczych Hufców Pracy z udziałem m.in. Senatora Andrzeja Sychalskiego, Vice Marszałka Województwa Wielkopolskiego Kazimierza Kościelnego oraz Vice Komendanta Wielkopolskiego Hufca OHP. Pleszewską placówką kieruje Krystian Piasecki.

31.08

W Kuczkowie odbyły się miejsko-gminne dożynki. Organizatorem dożynek były Rada Miejska w Pleszewie, Dom Kultury w Pleszewie, Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Pleszewie oraz społeczność wsi Kuczków. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był Radny Rady Miejskiej Marian Suska.

Msza dożynkowa odbyła się w kościele pw. Św. Marcina Biskupa w Kuczkowie. Po mszy odbył się występ zespołu „Pleszewioki”, „Suchorzewioki” oraz kabaretu „Kociuba”. Starostami dożynek byli Jolanta Michalak oraz Andrzej Witzak.

1.09

W Pleszewie przebywał Minister Marek Wagner. Uczestniczył w inauguracji roku szkolnego w Zespole Szkół Technicznych na ul. Zielonej. Ponadto spotkał się z władzami samorządowymi powiatu oraz gmin z terenu Powiatu Pleszewskiego.

6.09

Zainaugurowała swoją działalność na terenie Pleszewa Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych. Właścicielem szkoły jest Tomasz Górski.

7.09

Dożynki Powiatu Pleszewskiego odbyły się w Chocz. Organizatorem dożynek były Rada i Zarząd Powiatu oraz władze samorządowe gminy Chocz.

8.09

Otwarcie nowego budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Ośrodka Wsparcia. Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali Marszałek Województwa Wielkopolskiego Stefan Mikołajczak, Starosta Pleszewski Michał Karalus oraz Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie Grażyna Kaczmarek.

9.09

Urząd Miasta i Gminy w Pleszewie przystąpił do Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A. w Poznaniu.

11.09

Urodziny 100 lat obchodziła Jadwiga Narożna z Kowalewa.

12.09

35-lecie pracy twórczej obchodził pleszewski artysta plastyk Andrzej Wieruszewski.

12.09

W auli LO odbyła się uroczystość inauguracyjna z okazji 90-lecia reaktywowania Rady Przyjaciół Harcerstwa Ziemi Pleszewskiej. W Muzeum Regionalnym otwarto okolicznościową wystawę.

16-19.09

Spomasz S.A. wziął udział w „Międzynarodowych Targach Przemysłu Spożywczego Polagra Food-2003”.

18.09

W miejscowości Brzezie w „Wigwamach pod księżycem” odbyła się gala piosenki biesiadnej z okazji 5-lecia istnienia Środowiskowego Domu Samopomocy w Pleszewie. Kierownikiem ŚDS jest Edward Kubisz.

19-21.09

Sprzątanie Świata 2003 z udziałem pleszewskich szkół.

19.09

Walne Zgromadzenie Delegatów NSZZ „Solidarność” Wielkopolska Południowa. Gościem obrad był przewodniczący NSZZ „Solidarność” Janusz Śniadek.

20.09

III Wielkopolskie „Dni - Stop Uzależnieniom” zorganizowane przez Zarząd i Radę Powiatu Pleszewskiego oraz Włodzimierza Kołtuniewskiego.

21.09

Damian Sołtysiak zwyciężył w Mistrzostwach Polski Karate Shotokan w Brzegu Dolnym.

25.09

Dr Adela Grała Kałużna - dyrektor SP ZOZ w finale konkursu „Sukces Roku 2003 w Ochronie Zdrowia”.

27.09

Pleszewianka Magdalena Fabiszak w finale konkursu Miss Polonia. Transmisję z finału przeprowadziła telewizja TVN.

27.09

Otwarto stację paliw „SOPAL” przy ul. Lipowej. Właścicielami stacji są Zbigniew Jendrasiak oraz Marek Meller.

3.10

Uroczyste otwarcie zmodernizowanej i rozbudowanej siedziby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie. Komendantem KP PSP jest Jacek Jarus.

5.10

W auli Liceum Ogólnokształcącego odbyła się inauguracja Roku Kulturalnego. Inaugurację uświetnił występ Lwa Mokrowa.

6.10

W Domu Pomocy Społecznej odbyło się spotkanie z okazji X-lecia współpracy czytelniczej z Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy. Po koncercie Lwa Mokrowa i występie recytatorskim pensjonariuszy, wręczono dyplomy i upominki najaktywniejszym czytelnikom i uczestnikom cotygodniowych „Spotkań z Książką” oraz podziękowano pracownikom biblioteki publicznej.

9-12.10

Burmistrz Miasta i Gminy, Prezes Przedsiębiorstwa Komunalnego Jan Rowecki oraz inspektor ds. promocji i współpracy z zagranicą UMiG Robert Kiczka przebywali w niemieckim mieście Westerstede.

9-12.10

Urząd Miasta i Gminy wspólnie ze Starostwem Powiatowym i pleszewskimi firmami wzięli udział w Międzynarodowych Targach Rolnych „Polagra - Farm 2003”.

10.10

Obiekt restauracyjno-hotelowy „Seva” Ewy i Sławomira Kaczmarków zdobył tytuł Mistra Budownictwa Wielkopolski Południowej za rok 2002.

10.10

Uroczyste otwarcie Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Pleszewie.

11.10

Wybór władz powiatowych Platformy Obywatelskiej. Przewodniczącym Zarządu został Łukasz Jaroszewski. Ponadto Anatol Obecny wybrany został na zastępcę przewodniczącego, Marcin Sitnicki na sekretarza, Łukasz Kałużny na skarbnika. Do zarządu weszli ponadto Mariusz Sitnicki, Błażej Kaczmarek i Grzegorz Duma.

13.10

Hm Sławomira Madalińska została wybrana na Komendanta Hufca ZHP Pleszew. Z-cą Komendanta został phm Grzegorz Duma oraz hm Maria Wysocka.

16.10

Rada Miejska w Pleszewie nadała Tytuł Honorowego Obywatela Miasta i Gminy Pleszew Jego Świątobliwości Papieżowi Janowi Pawłowi II.

18.10

W Marszewie odbyła się inauguracja roku akademickiego i dyplomatorium dla 36 absolwentów zamiejscowych studiów zaocznych Wydziału Ogrodniczego Akademii Rolniczej w Poznaniu.

19.10

Koncert „Magia Skrzypiec” zorganizowany przez Dom Kultury w Pleszewie i Urząd Marszałkowski w Poznaniu.

19.10

W Marszewie zorganizowano Jesienne Targi Rolno-Ogrodnicze.

21.10

W sali sesyjnej pleszewskiego Ratusza odbyła się uroczystość z okazji 50 lecia pożycia małżeńskiego. Jubileusz obchodzili: Janina i Józef Ciesielscy, Kazimiera i Leon Cieślak, Kazimiera i Czesław Grudziak, Aleksandra i Alojzy Jaeger, Waleria i Bolesław Jędraszczyk, Czesława i Jan Jodłoś, Zofia i Stanisław Kubiak, Maria i Józef Kupczyk, Izabella i Eugeniusz Kuźmińscy, Irena i Adam Pyszkowscy, Gertruda i Kazimierz Styś, Felicja i Józef Ślusarek, Gertruda i Jan Walczak, Kazimiera i Kazimierz Wasielewscy, Maria i Bernard Wiczorek. Życzenia złożył Burmistrz Miasta i Gminy oraz Jolanta Wolińska Kierownik Urzędu Stanu cywilnego i Krystyna Lubecka Zastępca Kierownika USC.

22.10

W sali sesyjnej pleszewskiego Ratusza odbyła się uroczystość z okazji 50 lecia pożycia małżeńskiego. Jubileusz obchodzili: Janina i Feliks Andrzejak, Kazimiera i Kazimierz Borowiak, Weronika i Henryk Cieślak, Władysława i Stanisław Drażewscy, Janina i Kazimierz Frąszczak, Maria i Czesław Grzemscy, Genowefa i Rafał Chojnaccy, Teresa i Władysław Chojnaccy, Maria i Józef Hyży, Władysława i Stanisław Jackowscy, Genowefa i Ryszard Janowscy, Helena i Florian Juraczyk, Halina i Jan Marczak, Irena i Józef Markiewicz, Genowefa i Kazimierz Mikołajczak, Władysława i Klemens Pływaczyk, Zofia i Henryk Podymscy, Zofia i Lucjan Sęk, Czesława i Jan Śmigielscy, Weronika i Stanisław Zasowscy. Życzenia złożył Burmistrz Miasta i Gminy oraz Jolanta Wolińska Kierownik Urzędu Stanu cywilnego i Krystyna Lubecka Zastępca Kierownika USC.

22.10

W Cechu Rzemiosł Różnych odbyło się uroczyste podsumowanie imprez organizowanych w ramach obchodów 720-lecia Pleszewa pod patronatem Komisji Oświaty Towarzystwa Miłośników Pleszewa, którą kieruje Andrzej Borkowski. Burmistrz oraz Przewodniczący Rady wręczyli zebrany pamiątkowe dyplomy. Na spotkanie przybyło blisko 200 osób.

22.10

Odbyło się Walne Zebranie Stowarzyszenia Forum Samorządowego Ziemi Pleszewskiej. Na Prezesa wybrano Piotra Hasińskiego. Z-cami zostali Jerzy Jabczyński oraz Wiesław Pluskota, Skarbnikiem Zbigniew Nawrocki, Sekretarzem Andrzej Szymański. Na członków Zarządu wybrano Tadeusza Raka, Krzysztofa Szaca, Zbigniewa Wochnę, Kazimierza Woldańskiego, Jacka Króla oraz Mariana Sobisiaka.

25.10

W Brzeziu odbył się IV Festiwal „Vivat wielkopolska pyra”. Organizatorami byli Dom Kultury w Pleszewie, Koło Gospodyń Wiejskich w Brzeziu oraz Kółko Rolnicze w Brzeziu.

25.10

W mieście partnerskim Morlanwelz odbyło się Forum Obywatelskie ph. „Europa - Odpowiedzialność - Demokracja”. Forum zgromadziło przedstawicieli miast z 4 państw. Oprócz Belgii i Polski, byli reprezentanci Włoch oraz Francji. Dyskusja na Forum odbywała się w 3 „okrągłych stołach”: „Rozwój Lokalny”, „Gospodarka” oraz „Rolnictwo”.

Pleszew reprezentowali: Czesław Skowroński, Włodzimierz Grobys, Ryszard Borkiewicz, Kazimierz Jakóbczak, Robert Kiczka, Arkadiusz Ptak, Romuald Szafraniak, Tomasz Kliber, Dominika Strzyż, Dorota Zysnarska, Edyta Gogulska, Wiktor Biliński, Barbara Bilińska oraz Katarzyna Wojtczak.

27.10

W wieku 101 lat zmarła Antonina Fikus, która przez Radę Miejską została odznaczona „Za zasługi dla Rozwoju Miasta i Gminy Pleszew”. Biogram A. Fikus został zamieszczony w „Roczniku Pleszewskim 2002”, s. 115.

30.10

Nowym Skarbnikiem Miasta i Gminy Pleszew został Zdzisław Gorzeliński, który zastąpił Stanisława Szurka.

4.11

W Urzędzie Miasta i Gminy w Pleszewie odbyło się zebranie założycielskie Stowarzyszenia „Ratujmy Pleszewskie Koszary”. Prezesem Stowarzyszenia został Andrzej Załustowicz, sekretarzem Jacek Tomczak, skarbnikiem Leszek Dryjański, zaś członkiem Zarządu Olgierd Rusinek.

6.11

Spotkanie z okazji 20-lecia działalności Muzeum Regionalnego w Pleszewie. Prelekcja dr. A. Szymańskiego „Pleszew od XIII do końca XVIII wieku”.

8.11

Uroczystości jubileuszu 40-lecia Zespołu Szkół Technicznych z ulicy Zielonej. Dyrektorem Zespołu jest Marek Szczepański.

9.11

W Kościele pw. Najświętszego Zbawiciela odbył się koncert w rocznicę powstania zespołu „Jesus Lives”.

10.11

Na Walnym Zebraniu Członków Pleszewskiego Towarzystwa Upamiętniania Powstania Wielkopolskiego wybrano nowe władze stowarzyszenia. Prezesem został Kryspin Gurgul, Honorowym prezesem został Józef Świtalski. Do Zarządu PTUPW wybrano Grzegorza Jagielskiego, Leszka Bierłę, Marcina Sitnickiego, Zdzisławę Hajdasz, Ryszarda Pacholewicza oraz Ireneusza Kozłowskiego.

11.11.

Z okazji rocznicy Odzyskania Niepodległości, w kościele farnym została odprawiona msza święta, zaś w auli LO odbyła się uroczysta akademie przygotowana przez Zespół Szkół Publicznych nr 2.

14.11

Przeegląd Chórów i Zespołów Wokalnych zorganizowany przez Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne. W przeglądzie wzięli udział: Chór „Cantabile” z ZSP nr 3 w Pleszewie, Zespół Wokalny ZSP z Taczanowa, Zespół Wokalny ZSP z Grodziska, Chór „Lira” DDPS, Chór „Echo” PZEiR, Chór Męski „Harmonia” oraz Chór Kameralny „Ave-Sol”.

16.11

Koncert „Polscy poeci w piosence”, zorganizowany przez Dom Kultury i Urząd Marszałkowski.

19.11

W Pleszewie przebywał Waldy Dzikowski - Poseł na Sejm RP.

21.11

Odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Stowarzyszenia „Kaganek Oświaty”. Prezesem został Czesław Skowroński, Vice Prezesem Michał Karalus, Skarbnikiem Andrzej Madaliński, zaś Sekretarzem Irena Kuczyńska. Na członka Zarządu wybrano Tomasza Górskiego.

25.11.

W Domu Kultury otwarto poplenerową wystawę „Pleszewskie Reminiscencje Malarskie”.

26.11

III Pleszewskie Forum Ekologiczne Młodzieży organizowane przez Zespół Szkół Usługowo Gospodarczych w Pleszewie wraz z Ligą Ochrony Przyrody. Dyrektorem Szkoły jest Iwona Kałużna, zaś prezesem LOP Edward Karnicki. Odsłonięto również pamiątkową tablicę upamiętniającą 75-lecie LOP oraz 720-lecie Pleszewa.

28.11

Na ulicy Kaliskiej uruchomiono nowe oświetlenie.

28.11

W Środowiskowym Domu Samopomocy otwarto Gminne Centrum Informacji. W uroczystości udział wzięli m.in. Senator RP Andrzej Sychalski, Wicewojewoda Wielkopolski Waldemar Witkowski, Przewodniczący Rady Miejskiej Mieczysław Kołtuniewski, Burmistrz Marian Adamek, Przewodniczący Rady Powiatu Bogdan Skitek, Wicestarosta Szczepan Wojtczak.

28.11

W restauracji Acwador w Prokopowie odbył się Charytatywny Bal Burmistrza. Zebraną kwotę ponad 15.000 zł., przekazano na paczki świąteczne dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Miasta i Gminy Pleszew.

29.11 - 2.12

Delegacja z Pleszewa przebywała na corocznym Jarmarku Adwentowym w Spangenbergu. W skład delegacji weszli: Stanisław Matuszewski, Marian Suska, Zbigniew Nawrocki, Sławomir Pisarski, Piotr Hasiński, Stanisław Cierniak, Robert Kiczka, Jacek Borzymowski, Agata Plucińska, Zbigniew Oleksy, Leszek Kałużny, Bogdan Cierniak oraz Marlena Glapińska.

Pieniądze w kwocie 1300 zł. uzyskane ze sprzedaży towarów na Jarmarku, organizatorzy stoiska - radni klubów „Razem dla Pleszewa” oraz „Forum Samorządowego Ziemi Pleszewskiej”, przeznaczyli na paczki świąteczne dla dzieci z ubogich rodzin.

1.12.

Na kręgielni TKKF „Platan” odbyły się V Mistrzostwa Polski Szkół im. H. Cegielskiego w Kręglarstwie Sportowym. Organizatorem mistrzostw był Zespół Szkół Usługowo - Gospodarczych.

6-7.12

Bartłomiej Sołtysiak zwyciężył w Mistrzostwach Europy Karate Shotokan.

7.12

W auli LO odbyła się uroczystość 80-lecia istnienia Chóru Męskiego „Harmonia”.

9.12

W Dzienniku Ustaw nr 209, poz. 2027 ukazało się Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 listopada 2003r., na mocy którego w Pleszewie utworzono z dniem 1 stycznia 2004r. Urząd Skarbowy.

9.12

W Muzeum Regionalnym odbyła się prelekcja Magdaleny i Ryszarda Borkiewiczów nt. „Życie codzienne Pleszewa w okresie międzywojennym”. Organizatorem prelekcji było Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne.

10.12

Nowym Prezesem Zarządu Banku Spółdzielczego w Pleszewie została Jolanta Górczyńska.

11-17.12

Na Jarmarku Adwentowym w mieście partnerskim Saint Pierre D'Oleron przebywała delegacja z Pleszewa w składzie Mariusz Sitnicki, Stanisław Cierniak, Krzysztof Szac, Barbara Malińska, Tomasz Wojtala, Łukasz Jaroszewski, Robert Kiczka, Agnieszka Mizerkiewicz oraz Roman Łukasik.

12.12

Ukazał się pierwszy numer „Rocznika Staszycowskiego”, wydawanego przez I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica. W skład komitetu redakcyjnego wchodzi: Robert Kulig, Anna Ranke, Andrzej Szymański, Izabella Wawroska.

12.12.

Paweł Michalak, który podczas Charytatywnego Balu Burmistrza wylicytował „jednodniowe urzędowanie” na stanowisku Burmistrza, sprawował „władzę” w Ratuszu.

13.12.

Ewa Świątek z Magdaleną Dąbkiewicz z TKKF „Platan” zdobyły brązowy medal Mistrzostw Polski Par w Gostyniu.

14.12

Msza św. z udziałem biskupa Stanisława Napierały z okazji ustanowienia Św. Jana Chrzciciela patronem Pleszewa. Po mszy św. odsłonięto i poświęcono tablice upamiętniające to wydarzenie. Projekt i modele tablic wykonał Jerzy Szpunt i Mariusz Grzemski, zaś odlew

Juliusz Kwieciński. O godzinie 12.00 po raz pierwszy z wieży kościoła został odtworzony hejnał Pleszewa.

Następnie w Domu Parafialnym odbył się koncert muzyki religijnej, finał konkursu plastycznego „Życie i dzieło św. Jana Chrzciciela - patrona Pleszewa” oraz finał VII Wielkopolskiego Konkursu Plastycznego na Najpiękniejszą Kartkę Bożonarodzeniową.

15.12

W Ratuszu odbyła się promocja na I stopień oficerski kombatantów z udziałem Burmistrza Miasta i Gminy.

18.12

W restauracji Acwador zakończono obchody 75-lecia piłkarstwa pleszewskiego. Najbardziej zasłużonym działaczom i trenerom wręczono odznaki PZPN.

19.12

Odbyły się wybory do władz Federacji Młodych Socjaldemokratów. Przewodniczącym została Edyta Gogulska, Z-cami Michał Łojek i Przemysław Łyskawka, Sekretarzem Eryk Kowcuń, a Skarbnikiem Justyna Derbich.

27.12

Pleszewskie Stowarzyszenie Upamiętniania Powstania Wielkopolskiego złożyło kwiaty pod pomnikiem powstańców w Poznaniu, a władze samorządowe Miasta i Powiatu oraz kombatanci na grobie Powstańców oraz ks. K. Niesiołowskiego.

29.12

Miasto i Gmina Pleszew podpisała umowę o zbyciu sieci gazowej za kwotę 5 mln. zł.

30.12

W Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie z okazji jubileuszu 720-lecia Pleszewa ph. „Ziemia Pleszewska w literaturze, poezji, legendzie”.

31.12.

Tradycyjny sylwester na Rynku.

III
Artykuły

Mieczysław Solarczyk

HISTORIA KOTLARSTWA PLESZEWSKIEGO

Określenie „kotlarstwo” znane było w regionie pleszewskim już w drugiej połowie XIX wieku. Stało się tak za sprawą działalności zakładu Ignacego Jezierskiego, później odlewni i kotlarni Seweryna Samulskiego oraz działalności mistrza kotlarskiego Józefa Sobczyńskiego, a następnie jego syna Edwarda. Określenie to jednak dotyczyło produkowanych wówczas urządzeń dla potrzeb przemysłu spożywczego, a przede wszystkim dla gorzelnictwa, nazywanych wtedy kotłami. Produkcja tych urządzeń z powodzeniem kontynuowana była po II wojnie światowej w obecnej fabryce „Spomasz” Pleszew S.A.

Określenie „kotlarstwo” stosowane dziś nie ma nic wspólnego z poprzednim, dotyczy bowiem produkcji kotłów dla potrzeb centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz wytwarzania pary dla potrzeb technologicznych, głównie w przemyśle spożywczym.

Za pioniera produkcji kotłów c.o. w Pleszewie uznaje się Jana Bandzwołka, który już w 1958 roku dla własnych potrzeb wykonał prosty, stalowy kocioł z tzw. „językiem” i stałym rusztem żeliwnym, przystosowany do spalania węgla kawałkowego, miału i drewna. W roku 1962 wykonał dla siebie i mistrza krawieckiego Kazimierza Michalaka z Pleszewa stalowy, **dwukanałowy kocioł** z „językiem” i stałym rusztem żeliwnym. Bardzo wydajne, łatwe w obsłudze, znalazły uznanie i zastosowanie w szybko rozwijających się szklarniach i budownictwie jednorodzinnych. W roku 1966 wykonał kocioł o podobnym rozwiązaniu, lecz już z rusztem wodnym, przeznaczony dla szklarni Antoniego Szuszczyńskiego z Pleszewa. Był to kocioł duży, o powierzchni odbioru ciepła 15 m². Uwieńczeniem sukcesu było wykonanie **w 1969r. kotła czterokanałowego**. W warsztacie wyszkoliło się wielu uczniów, którzy zasilili Wielouługową Spółdzielnię Pracy oraz powstające nowe zakłady rzemieślnicze. Znanym spawaczem kotłów u Jana Bandzwołka był Antoni Zgorzelak, pracownik Pleszewskiej Fabryki Obrabiarek. Kotły konstrukcji Jana Bandzwołka dominowały w produkcji w latach siedemdziesiątych. Żadne kotły nie posiadały izolacji termicznej.

Drugim pionierem w produkcji kotłów był jego syn Czesław, który od roku 1965 wykonywał kotły wg wzoru ojca.

Trzecim, który rozpoczął produkcję kotłów był Henryk Wroński. Bogate doświadczenia wielkoprzemysłowe, wyniesione z poznańskiego „Instalu”, pozwoliły H. Wrońskiemu na opracowanie własnej konstrukcji kotłów c.o. i uruchomienie produkcji już w roku 1969.

Za pierwowzór produkowanych później kotłów centralnego ogrzewania należy uznać **kotły wykonywane w 1962 roku przez Jana Bandzwołka. Rok ten można więc przyjąć jako początek tradycji kotlarskich w regionie pleszewskim w obecnym znaczeniu.**

W tym okresie nastąpiły również zmiany jakościowe. Ulegać zaczęły likwidacji gałęzie rzemiosła związane z tradycyjnym gospodarstwem rolnym i domowym. Stopniowo zanikały

zawody kowala, cieśli, szewca, zduna, bednarza, stelmacha. Pojawiły się natomiast warsztaty związane z przemysłem, głównie w grupie metalowej, w tym szczególnie kotlarstwo i na szerszą skalę ślusarstwo. W krótkim okresie czasu produkcję kotłów c.o. uruchomiły następne warsztaty rzemieślnicze, prowadzące dotąd działalność w zakresie usług ślusarskich.

Począwszy od 1973r. kotlarstwem zaczęli zajmować się: Jan Bartczak wspólnie z Bogusławem Pisarskim, Daniel Rossa, Roman Gielniak, Władysław Gościński, Eugeniusz Kowalski, Krystian Biernacki. W 1978 roku produkcję kotłów uruchamia Hipolit Ryba z Pleszewa, a wkrótce potem Czesław Derwich z Piekarzewa, Jacek Pomazański z Broniszewic oraz inni rzemieślnicy.

Małe zakłady nie były przystosowane do nowych, ciężkich, wielkogabarytowych wyrobów. Produkcja więc rozwijała się powoli, warunki produkcji prymitywne, bez dokumentacji konstrukcyjnej, najczęściej wg własnych pomysłów lub „podglądania” pierwszych pionierów, a czasem wg sugestii przyszłych użytkowników. Duży popyt wywoływał upór i determinację, a tego nie brakowało mimo braku doświadczenia. Nie było wzorców. Produkowane w tym czasie w Polsce kotły małej i średniej mocy były żeliwne, zupełnie innej konstrukcji, ze stałym rusztem żeliwnym, przystosowane do spalania drogiego koksu lub z rusztem ruchomym do spalania miału. Pleszewskie kotły miały konstrukcje stalową spawaną, ruszt stały wodny, przystosowany do spalania węgla kawałkowego i miału. Było to ich znamioną cechą. Nie spełniały jednak kryteriów określonych przepisami, nie posiadały także kosztownych badań energetycznych. Mimo to, mała, rozdrobniona produkcja trwała.

Rozwojowi kotłów towarzyszył rozwój instalatorstwa c.o. i sanitarnego. W celu wspólnego rozwiązywania problemów i pokonywania występujących trudności, szczególnie w zakresie zaopatrzenia materiałowego, zakłady rzemieślnicze, w tym i kotlarskie, zrzęsały się w Spółdzielni Rzemieślniczej.

Zaplecem kadrowym dla powstających zakładów metalowych były dynamicznie rozwijające się Pleszewska Fabryka Obrabiarek i Pleszewska Fabryka Aparatury „Spomasz”, w których wyszkolono wielu wysokokwalifikowanych robotników, a szczególnie spawaczy. Część z nich przeniósł się do zakładów rzemieślniczych lub uruchomiła własną działalność. Bardzo duże zapotrzebowanie na kotły centralnego ogrzewania spowodowane było masowo powstającymi w mieście i okolicy szklarniami dla potrzeb dynamicznie rozwijającego się ogrodnictwa. Jeszcze większe potrzeby wynikały z niezwykle intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego – tak w mieście, jak i na wsi. Społeczeństwo bardzo chętnie zaczęło stosować kotły centralnego ogrzewania, zamiast mało praktycznych pieców kaflowych.

W roku 1979, z inspiracji władz wojewódzkich w Kaliszu, Wytwórco Usługowa Spółdzielnia Pracy podjęła intensywne działania związane z **uruchomieniem na skalę przemysłową** produkcji kotłów stalowych małej i średniej mocy, przystosowanych do spalania gorszych gatunków węgla, w tym miału, mułu a nawet węgla brunatnego. Za celowością takiej decyzji przemawiał również fakt wysokiej ceny koksu, jak i jego braki, powodowane zwiększonym zużyciem przez przemysł metalurgiczny. Grupa inicjatywna WUSP - Kazimierz Pera (były prezes), Ryszard Krawczyk (były z-ca prezesa) oraz Krzysztof Kordala ustaliła nazwę kotła - Uniwersalny Kocioł Stalowy (UKS). Opracowaniem dokumentacji konstrukcyjnej, na zlecenie WUSP, zajął się zespół w składzie Tadeusz Pluciński, Jerzy Briske pod kierownictwem Krystyny Wawrzyńczak - Walczak, w tym czasie pracowników Ośrodka

Badawczo-Rozwojowego Maszyn dla Przetwórstwa Płodów Rolnych w Pleszewie. Przedsięwzięcie trudne, starano się więc wykorzystać dotychczasowe osiągnięcia pleszewskich rzemieślników oraz doświadczenia użytkowników ich kotłów. WUSP ani też żaden z pięciu zakładów rzemieślniczych współpracujących na zasadach ryczaftu, nie był do takiej produkcji przygotowany. Mimo to, już w 1980r., w oparciu o uproszczoną dokumentację konstrukcyjną, wykonano pierwsze egzemplarze kotłów typu UKS. W wyniku nawiązanej współpracy, w latach 1980-1981, kilka kotłów wykonała również doświadczona w produkcji urządzeń spawanych, Pleszewska Fabryka Aparatury dla Przemysłu Spożywczego „Spomasz”.

Dopuszczenie do obrotu kotłów, jako urządzeń energetycznych wymagało zgody Głównego Inspektoratu Gospodarki Energetycznej, po spełnieniu szeregu kryteriów oraz przeprowadzeniu badań energetycznych. Wykonania kotła do badań, w oparciu o kompletną dokumentację konstrukcyjną, podjął się zakład rzemieślniczy Tadeusza Oczkowskiego z Pleszewa. Wspólnie z Mieczysławem Łukowskim i Marianem Głapą w lutym 1982r., ze szczególną starannością wykonali kocioł UKS-16 m². Badanie w 1982r. przeprowadził Ośrodek Badawczo Rozwojowy Urządzeń Grzewczych i Sanitarnych oddział w Łodzi (obecnie instytut). Spośród badanych kotłów różnych firm z całej Polski, kocioł UKS - 16 m² uznany został za najlepszy. W oparciu o wydaną opinię, Główny Inspektorat Gospodarki Energetycznej w Warszawie, w **październiku 1983r., wyraził zgodę na produkcję i dopuszczenie do obrotu.** Uwieńczeniem prac nad nowym kotłem było wydanie przez Urząd Patentowy we wrześniu 1982r. na ręce Krystyny Wawrzyńczak - Walczak, dla całego zespołu twórców, **świadcstwa autorskiego nr 49128, chronionego prawem wzoru użytkowego nr 35455.** Nikt wtedy nie przypuszczał, że te dwa sukcesy spowodują przełom w kotlarstwie pleszewskim. Już wkrótce kotły UKS całkowicie wyparły kotły produkowane dotychczas w zakładach rzemieślniczych.

W oparciu o wyniki badań i dotychczasowe doświadczenia oraz wymagania określone przepisami, Ośrodek Badawczo Rozwojowy Urządzeń Grzewczych i Sanitarnych oddział w Łodzi w latach 1984 - 1985 opracował kompleksową dokumentację konstrukcyjną i towarzyszącą dla wszystkich typowości kotłów UKS w zakresie mocy 12 - 450 kW. Kotły UKS, łączone w zestawach mogły ogrzewać obiekty o kubaturze nawet kilkunastu tys. m³. Szereg zalet tych kotłów, a przede wszystkim znaczna ilość różnych wielkości, niezawodność, łatwa obsługa i stosunkowo wysoka sprawność energetyczna sprawiły, że w krótkim okresie czasu zyskały popularność w całej Polsce pod ogólną nazwą „kotły pleszewskie”. Poza szerokim stosowaniem w budownictwie mieszkaniowym i ogrodnictwie, stały się bardzo popularne w ogrzewaniu obiektów oświaty, kultury, służby zdrowia, pawilonów handlowych, mniejszych zakładów przemysłowych. Tak duże zainteresowanie powodowało, że na pleszewskie kotły trzeba było czekać nawet kilka miesięcy.

Nie zapomniano o promocji. Na Międzynarodowej wystawie ECODOM w Katowicach w 1983r. zaprezentowano pięć wielkości kotłów UKS, które wzbudziły duże zainteresowanie. Pleszewskich kotlarzy reprezentowali: Kazimierz Pera, Włodzimierz Kołtuniewski, Radomir Stysiak, Jan Bartczak, Bogusław Pisarski oraz Eugeniusz Kowalski.

W czasie narady producentów kotłów z udziałem Janusza Paluszkiwicza, wicedyrektora Departamentu Urządzeń Grzewczych Głównego Inspektoratu Gospodarki Energetycznej, powołano Porozumienie „Mała Energetyka”, którego celem było wspomaganie firm kotlarskich. „Mała Energetyka” stała się łącznikiem między producentami a władzami centralnymi. Udział w „Małej Energetyce” zadeklarowało 14 firm w tym WUSP z Pleszewa, w 1987r. - 27 firm,

a w 1989r. już 45. W 1990r. Porozumienie „Mała Energetyka” przekształciło się w Fundację „Mała Energetyka” i nadal skutecznie służyła producentom kotłów, w tym i WUSP Pleszew. Wielkimi orędownikami rozwoju kotlarstwa w tym i kotłów UKS byli doc. mgr inż. Tadeusz Muszkieta z Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w Warszawie oraz mgr inż. Ryszard Zukiel, dyrektor OBR – U.GiS w Łodzi. Niezwykle intensywnie wspierany był rozwój kotlarstwa pleszewskiego przez Ministerstwo Gospodarki Materiałowej, głównie w zakresie zaopatrzenia materiałowego.

O rozmiarach potrzeb na kotły małej i średniej mocy świadczy fakt, że potrzeby krajowe oszacowane przez „Małą Energetykę” w 1984 wynosiły 90 – 100 tys. szt./rok, a możliwości WUSP Pleszew – 1000 szt./rok. W latach 1981 – 1982 w WUSP produkcją kotłów zajmowało się 20 osób oraz 5 zryczałtowanych zakładów rzemieślniczych.

W 1986 r. w Polsce były 34 duże samodzielne wytwórnie, głównie kotłów żeliwnych, a jedynie 6 (w tym WUSP Pleszew) zajmujące się produkcją kotłów stalowych spalających gorsze gatunki węgla.

Dynamiczny wzrost produkcji kotłów UKS w regionie pleszewskim następuje w drugiej połowie lat osiemdziesiątych. Jeszcze w lipcu 1983r. WUSP nabywa przy ul. Kaliskiej od Fabryki Obrabiarek, obiekt produkcyjny o powierzchni 1700 m², który po modernizacji stał się główną wytwórnią kotłów UKS. W 1984r. WUSP udostępnia Spółdzielni Rzemieślniczej prawa do produkcji kotłów UKS, co zaowocowało znacznym wzrostem produkcji w 17 zakładach rzemieślniczych zrzeszonych w Spółdzielni Rzemieślniczej. Wśród nich największą aktywność w rozwoju swoich zakładów oraz produkcji kotłów wykazali Henryk Wroński, Jan Bartczak, Bogusław Pisarski oraz Eugeniusz Kowalski.

Zaangażowanie i determinacja miały szczególną wymowę. Rozwój kotlarstwa pleszewskiego na tak dużą skalę nie byłby możliwy bez udziału i osobistego wysiłku wymienianych rzemieślników. W całym regionie pleszewskim produkcja kotłów została uporządkowana w oparciu o jednolitą dokumentację konstrukcyjną, a producenci uzyskali atesty uprawniające do obrotu. W 1986r. kotły UKS przystosowano do automatycznych podajników typu AZSO, produkcji Zakładów Maszynowych w Hojnowce. Pozwoliło to na spalanie trocin i drobnych odpadów drewna w cyklu automatycznym. Za to rozwiązanie WUSP został wyróżniony dyplomem uznania.

W 1990r. z Wielousługowej Spółdzielni Pracy wyodrębniło się przedsiębiorstwo WUSP-Met, które w roku 1994 stało się samodzielną jednostką pod nazwą Fabryka Kotłów i Konstrukcji Metalowych „Ekomet” Sp. z o.o. Pierwszym prezesem był Maciej Szulczyński, a od 1997r. – Ryszard Hoffman.

W dniu 7 września 1988r. ze Spółdzielni Rzemieślniczej wyodrębniła się grupa 16 rzemieślników produkujących kotły centralnego ogrzewania. Założyli oni Spółdzielnię Metalowców „Kotlarz” z siedzibą przy ul. Poznańskiej 17. Spółdzielnia skupiająca członków jednej branży mogła skutecznie zabiegać o pozyskiwanie klientów, dostawy materiałów, organizować zbytnie, pozostawiając rzemieślnikom sprawy produkcji. Po niespełna roku zakupiono nieruchomość przy ul. Kaliskiej 98 i tam przeniesiono siedzibę Spółdzielni. Liczba zrzeszonych zakładów rzemieślniczych, produkujących kotły stale rosła i w 2003 roku wynosiła 38. Pierwszym prezesem Spółdzielni „Kotlarz” był Jan Bartczak, a od 1999r. Henryk Wroński. Dyrektorem Spółdzielni jest Mieczysław Solarczyk. Z wejściem w 1988r. ustawy o działalności

gospodarczej, wszystkie zakłady rzemieślnicze zrzeszone w Spółdzielni Rzemieślniczej i w Spółdzielni „Kotlarz” stały się samodzielnymi podmiotami na własnym rozrachunku, pozostając nadal w organizacjach spółdzielczych.

W maju 1989r. powstaje przedsiębiorstwo pod nazwą „Vismajor” Sp. z o.o. z siedzibą przy Al. Wojska Polskiego w Pleszewie, zrzeszające 40 udziałowców w tym spółdzielnia WUSP. Celem nowej firmy było skupienie w jedno przedsiębiorstwo drobnych usługoborców, dotychczasowych ryczałtowców Spółdzielni WUSP, nie mogących samodzielnie prowadzić produkcji kotłów na skale przemysłową. Prezesem Zarządu został Mirosław Penkała, a przewodniczącym Rady Nadzorczej Kazimierz Pera. W czerwcu 1992 roku następuje samorozwiązanie firmy „Vismajor”. Udziałowcy uznali, że pod rządami wprowadzonej niedawno ustawy Prawo o działalności gospodarczej, korzystniejszą formą będzie prowadzenie zakładów na własny rachunek.

Na lata osiemdziesiąte przypadł główny okres rozwoju zakładów kotlarskich, wzrastały wyraźnie potencjał techniczny i kadrowy oraz zamożność właścicieli zakładów, jak i pracowników. Pleszew stał się nie tylko ważnym ośrodkiem produkcji warzyw przyśpieszonych i kwiatów, ale też stolicą kotlarstwa centralnego ogrzewania. Okres bujnego rozwoju tej branży trwał do 1990r.

W latach 1990-1991 nastąpił gwałtowny spadek zapotrzebowania na kotły c.o. Powszechne trudności gospodarcze i lichwiarskie warunki kredytowe dyktowane przez banki zahamowały rozwój zakładów. Kryzys w budownictwie, szczególnie mieszkaniowym dopełnił reszty. Niektóre zakłady kotlarskie, chcąc przetrwać, podejmowały z różnym skutkiem ryzyko zmian branży lub uruchamiały równoległe inny rodzaj działalności. Zapasy materiałowe i gotówkowe w zakładach kotlarskich szybko malały.

Nieznaczne ożywienie nastąpiło w latach 1992-1993. Główne firmy, a szczególnie „Ekomet” i Spółdzielnia „Kotlarz” w latach dziewięćdziesiątych stały się dominującymi w regionie pleszewskim, tak w produkcji, jak i rozwoju nowych konstrukcji.

W 1990r. członek Spółdzielni „Kotlarz” Jan Bartzak współtworzył i uruchomił produkcję Uniwersalnych Kotłów Stalowych z dolnym spalaniem /UKSd/, opalanych węglem. Cechą charakterystyczną tych kotłów jest wysoka sprawność energetyczna oraz znikoma emisja szkodliwych związków do atmosfery.

„Ekomet” i „Kotlarz” uruchomiły produkcję kotłów olejowych i gazowych. Wymagało to poniesienia określonych kosztów na nowe technologie i wyposażenie techniczne zakładów. Znaczny jednak wzrost cen gazu, a szczególnie oleju opałowego, skutecznie zahamował popyt na te wyroby. Dużym osiągnięciem „Ekometu” było uruchomienie kotłów parowych na paliwo stałe i w krótkim okresie czasu kotłów parowych na paliwo olejowe i gazowe. Możliwe to było dzięki uzyskaniu w latach 1990-1996 korzystnego kredytu oraz wsparcia finansowego Komitetu Badań Naukowych.

Przełomem w produkcji kotłów na paliwa stałe było uruchomienie w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych nowej generacji kotłów opalanych miałem węgla kamiennego z regulowanym procesem palenia pracujących w systemie całodobowym. Pierwszy kocioł tego typu o nazwie ALBIL uruchomiono już w 1991r. w firmie „Ekomet”. Do bardziej znanych, lecz o nieco innych konstrukcjach, mających uznanie na rynku należą:

- GR – uruchomione w 1993r. przez firmy Mirosława Śliwy, Jerzego Tilgnera i Rafała Grobelnego,
- KWM-S – uruchomione w 1994r. przez Spółdzielnię „Kotlarz”,
- SEKOM – uruchomione w 1995r. przez zakład Leszka Łuckiego z Kowalewa.

Kotły tego typu są tanie w eksploatacji, wygodne w obsłudze, z możliwością utrzymania żądanej temperatury. Cechują się wysoką sprawnością energetyczną oraz znikomym wpływem na zanieczyszczenie środowiska. W większości wyroby te posiadają certyfikaty ekologiczne i zgodności pod względem efektywności. Dzięki swym zaletom stały się powszechne w całej Polsce.

Jak już wspomniano wcześniej, znaczący wpływ na rozwój kotlarstwa pleszewskiego poprzez rozwój i popularyzację kotłów UKS oraz wdrożenie do produkcji kotłów typu TURBO miała Spółdzielnia Rzemieślnicza, która w roku 2000 uległa likwidacji (służyła swoim członkom od 1952r.). Część zakładów kotlarskich już wcześniej przeszła do Spółdzielni „Kotlarz”, a nieliczna grupa prowadzi nadal działalność poza organizacjami gospodarczymi.

W pierwszej połowie 2002r., zakład Ekocentr z Piekarzewa Andrzeja Grzybowskiego i Wojciecha Penkali, jako pierwszy w regionie pleszewskim uruchomił najnowszej generacji kotły typu „KW-Ekomet” z automatycznym ślimakowym podajnikiem paliwa oraz kotły typu „KD-Ekocentr” do spalania drewna z procesem zgazowania. Kotły z podajnikiem o nieco odmiennej konstrukcji uruchomiły również inne firmy. W 2002r. firmy kotlarskie Mirosława Śliwy, Jerzego Tilgnera i Rafała Grobelnego uruchamiają kocioł typ KTM, a firma Leszka Łuckiego z Kowalewa typ OPAL. W tym samym roku Andrzej Leśniewski również z Kowalewa, uruchamia typ AKAL. W roku 2003, kotły z podajnikiem typu KWM-SP uruchamiają firmy Banasiaka z Gołuchowa i Tadeusza Walendowskiego z Turska. Kotły z podajnikiem szybko znajdują nabywców.

Świadectwem uznania dla kotłów z regionu pleszewskiego są liczne nagrody i wyróżnienia na targach i wystawach. Rynkiem zbytu jest cała Polska, z nieco mniejszym zainteresowaniem w części północno-wschodniej.

Powtarzalność i wielkość produkcji, jednorodność oraz seryjność sprawiły, że zakłady **kotlarskie utraciły charakter rzemieślniczy i stały się przemysłowymi zakładami produkcyjnymi**. Potencjał ekonomiczny i techniczny poszczególnych firm jest zróżnicowany.

W ostatnim okresie czasu uwidoczniło się i to w sposób wyraźny, kilka firm z tendencją do rozwoju i dominacji w kotlarstwie. Kryteriami są tu: stopień inwestowania, nowoczesność stosowanych technologii i produkowanych wyrobów, wielkość i jakość produkcji. Spośród tych zakładów na uwagę zasługują:

- Zakład „Ekocentr” w Piekarzewie Andrzeja Grzybowskiego i Wojciecha Penkali. Działalność gospodarczą uruchomili w 1985r., najpierw w Kowalewie, a obecnie w Piekarzewie. Jest to zakład szczególny, o niezwykle dużej dynamice inwestowania, całkowicie nowy, nowoczesnie urządzony, wyposażony i skomputeryzowany. Nowoczesne technologie, spawanie wyłącznie w osłonach gazowych, do cięcia i wykrawania – plazma, maszyny i urządzenia wysokiej jakości, nowoczesna lakiernia. Praca czysta i bezpieczna. Warunki pracy i socjalne na wysokim poziomie. Cały obiekt monitorowany. Zakład w trakcie uzyskania certyfikatu wg normy ISO 9001:2000, wszystkie wyroby posiadają certyfikaty. Produkuje prawie 3000 szt. kotłów rocznie przy zatrudnieniu 56 osób. Trwa dalsza,

znaczna rozbudowa, przewiduje się wzrost zatrudnienia. Właśnie w tym zakładzie - jak już wspomniano - uruchomiono, w pierwszej połowie 2002r. pierwsze kotły z podajnikiem ślimakowym oraz kotły do spalania drewna z procesem zgazowania. W najbliższym czasie przewiduje się produkcję kotłów na biomasę i ze współspalaniem. W tym zakresie nawiązano współpracę kooperacyjną z firmami duńskimi. Rozwija się kooperacja z firmami polskimi w zakresie dostaw osłon izolacyjnych kotłów. Przewiduje się dalsze unowocześnianie technologii produkcji.

- Zakład „Bud-Kot” Mirosława Śliwy z Pleszewa, uruchomiona działalność gospodarcza w 1988r., systematyczne inwestowanie, trwa rozbudowa na dużą skalę. Przewiduje się poprawę warunków pracy, socjalnych i wzrost zatrudnienia. Obecna produkcja – ponad 2000 szt. kotłów rocznie przy zatrudnieniu ogółem 46 osób. Zakład posiada uprawnienia dozоровe do wytwarzania i naprawy urządzeń ciśnieniowych – kotłów parowych na paliwa stałe, olejowe i gazowe oraz zbiorników ciśnieniowych. W 2001r. wprowadzono system zarządzania wg normy ISO 9001:2000. Był to pierwszy zakład kotlarski, który taki system wprowadził. Stosowane są nowe technologie, spawanie odbywa się całkowicie w osłonach gazowych. W najbliższym czasie zastosowany będzie laser, w perspektywie linia technologiczna. Przewiduje się dalsze znaczne rozszerzenie produkcji kotłów z podajnikiem typu KTM - o których była już mowa - oraz uruchomienie produkcji kotłów na biomasę ze współspalaniem. Producent uskarża się na złą politykę kredytową banków, szczególnie w odniesieniu do tzw. produkcji dużego ryzyka do jakich zaliczone są kotły.
- Wytwórnia kotłów Jerzego Tilgnera z Pleszewa. Działalność gospodarczą uruchomiono w 1989r. Zakład po znacznej rozbudowie, przewiduje się dalszą rozbudowę. Nowe technologie - spawanie wyłącznie w osłonach gazowych. W 2001r. zakład, jako drugi w kotlarstwie wprowadził system zarządzania wg normy ISO 9001:2000. Zakład posiada uprawnienia dozоровe do wykonywania urządzeń ciśnieniowych - kotłów parowych na paliwa stałe, gazowe i olejowe oraz zbiorników ciśnieniowych. Przewiduje się rozszerzenie produkcji kotłów z podajnikiem typu KTM do 500 kW. Obecna roczna produkcja na poziomie 1000 szt., na ogół kotłów o średniej mocy przy zatrudnieniu ogółem 43 osób.
- Zakład Kotlarski Zdzisława Dziubarczyka z Gizalek. Działalność gospodarcza od 1991r. Zakład kończy rozbudowę. Produkcja roczna ok. 1200 szt. kotłów przy zatrudnieniu 33 osób. Spawanie wyłącznie w osłonach gazowych. Przewiduje się w niedalekiej przyszłości laser lub plazmę oraz linię technologiczną do produkcji kotłów.

Kilka innych zakładów również podjęło lub podejmie w najbliższym czasie inwestycje polegające na rozbudowie i wyposażeniu technologicznym. Dotyczy to szczególnie zakładów Zdzisława i Wiesława Marciniaków z Dobrej Nadziei, Zbigniewa Banasiaka z Gołuchowa, Tadeusza Walendowskiego z Turska, Andrzeja Leśniewskiego z Kowalewa, Tadeusza Biniaka z Pleszewa. Firma „Ekomet” z Pleszewa, jak już wielokrotnie wspomniano - w rozwoju kotlarstwa miała wiodącą rolę. W roku 2003 produkcja osiągnęła poziom 400 szt. kotłów o złożonej technologii, głównie kotłów dużych oraz parowych, przy zatrudnieniu ogółem 61 osób, w tym 20 administracyjno-technicznych. Znaczny potencjał produkcyjny i intelektualny oraz bogate doświadczenie gwarantują wysoki poziom wyrobów.

Wymienione zakłady mają szansę z łatwością stawić czoła wyzwaniom po wejściu Polski do Unii Europejskiej.

Kotlarstwo w gminach powiatu pleszewskiego w roku 2003.

L.p.	Gmina	Liczba zakładów kotlarskich	Zatrudnienie		Produkcja kotłów (w szt.)
			ogółem	w tym administrac.-techniczni	
1.	Miasto i Gmina Pleszew	56	910	145	33.900
2.	Dobrzyca	2	7	2	70
3.	Chocz	6	38	5	1.330
4.	Gołuchów	8	79	10	3.450
5.	Gizałki	9	78	11	2.810
6.	Czermin	8	47	8	1.590
	Razem: powiat pleszewski	89	1.159	181	43.150

Spośród zakładów kotlarskich spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jest „Ekomet”. Pozostałe 88 zakładów to osoby fizyczne, bądź spółki cywilne, z tego 38 jest zrzeszonych w Spółdzielni Metalowców „Kotlarz”.

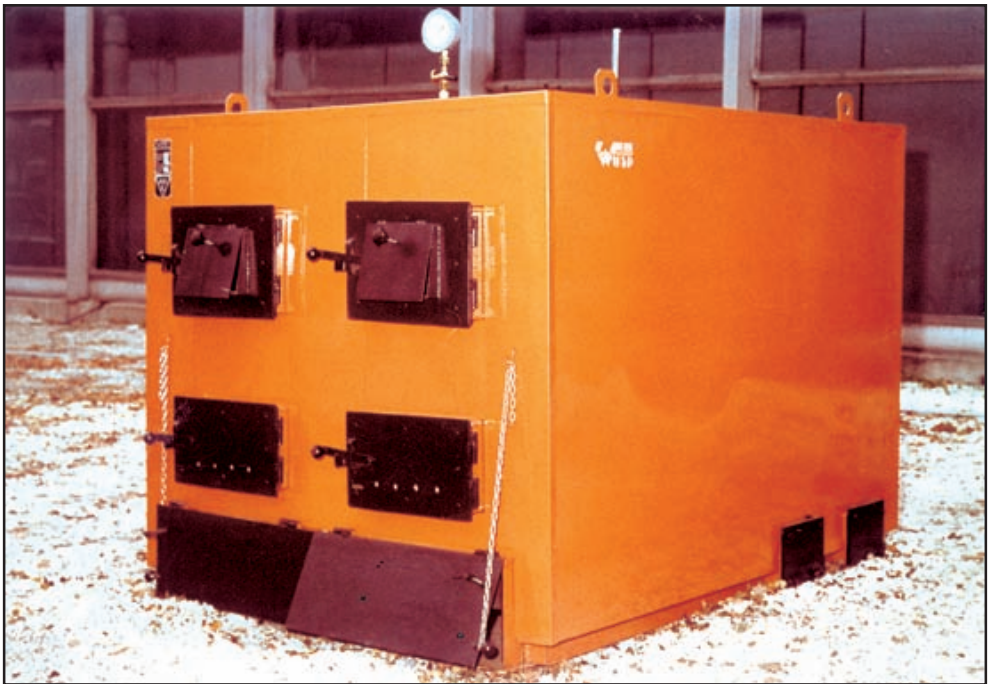
Zebrane informacje są wynikiem bezpośrednich wywiadów z podmiotami gospodarczymi. Jedyne dwa małe zakłady odmówiły informacji – z Pleszewa i gminy Chocz. Przy ustalaniu liczby zakładów kotlarskich wykorzystano dane z ewidencji działalności gospodarczej urzędów gmin.

Oceniona została również skala tzw. „garażowców”. Zjawisko to jest niezwykle marginalne w stosunku do opinii obiegowych, występuje praktycznie wyłącznie w niektórych wioskach. Jest ich mniej niż w latach poprzednich, z nich bowiem wyrastały późniejsze podmioty. Nie stanowią żadnej konkurencji.

Nigdy dotąd nie mieliśmy bardziej przybliżonej wiedzy o największej w powiecie pleszewskim branży przemysłowej.

Sądzić również należy, że narosłe wokół kotlarstwa różne, czasami niesłuszne opinie, oparte na braku dostatecznej informacji, zostały rozwiane.

Mimo wielu trudności pleszewskie kotlarstwo nie tylko trwa, ale się rozwija i długo jeszcze służyć będzie Polakom, a może nie tylko.

Kocioł UKS dwukomorowy produkcji WUSP Pleszew - początek lat 80-tych.

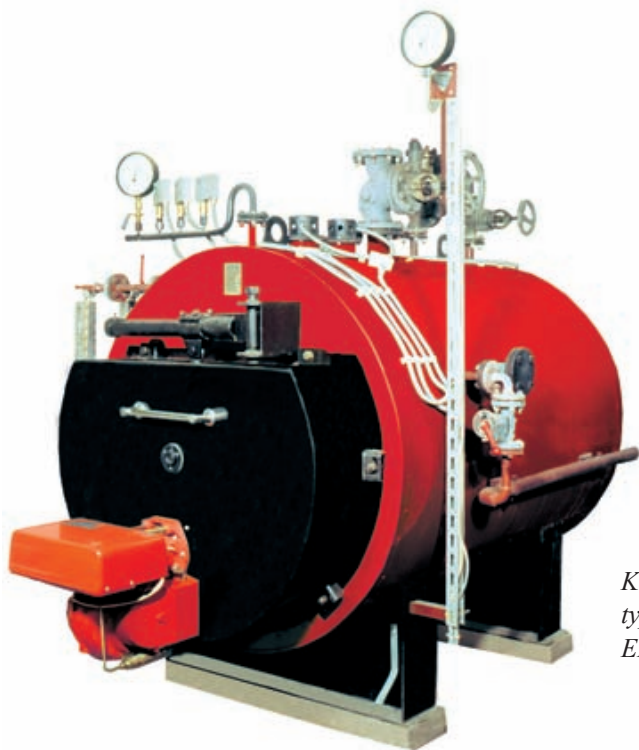
*Wystawa ECODOM 1983 - Katowice. Spotkanie z wicedyrektorem Głównego Inspektoratu Gospodarki Energetycznej Januszem Paluszkiwiczem.
Pleszewskich kotlarzy reprezentowali: Kazimierz Pera, Włodzimierz Kołtuniewski, Radomir Stysiak, Jan Bartczak, Bogusław Pisarski oraz Eugeniusz Kowalski.*

*Kocioł retortowy, typ KW, produkcji firmy
EKOCENTR z Piekarzewa*

*Kocioł tłokowy typu KTM produkcji
firmy BUD-KOT z Pleszewa*

*Kocioł parowy, olejowo - gazowy
typu GOL-MET produkcji firmy
EKOMET z Pleszewa.*

WYSTAWY PRZEMYSŁOWO – ROLNICZE W PLESZEWIE W OKRESIE ZABORÓW ORAZ II RZECZPOSPOLITEJ

Na skutek okoliczności drugiego rozbioru w 1793 roku Wielkopolska znalazła się na 125 lat pod panowaniem pruskim. W ciągu tego czasookresu, który objął kilka pokoleń, społeczeństwo zmuszone zostało do tego, aby dostosować się do zmienionych warunków politycznych i wzrastających utrudnień gospodarczych, przeciwstawiać się germanizacji, zachować substancję narodową, utrzymać poziom życia, a w sprzyjających okolicznościach podjąć walkę zbrojną, tocząc w międzyczasie walkę ekonomiczną.

Pleszew – miasto prywatne do roku 1816, podobnie jak i inne miasta tej wielkości nie posiadał większego przemysłu i handlu. Był miastem rolniczym, z czasem przekształconym w miasto rzemieślników, o wysokiej wydajności produkcyjnej z hektara w porównaniu do innych regionów historycznych Polski. Na początku XIX wieku w Pleszewie były 3 polskie firmy handlowe, kilkudziesięciu rękodzielników, pracujących od jarmarku do jarmarku. Brak było prawdziwego przemysłowca. Stan rzemiosła w Pleszewie nie odbiegał od ogólnego obrazu rzemiosła wielkopolskiego. Możliwości rozwoju produkcji rzemieślniczej zwiększyły się w Pleszewie wraz z przyjęciem funkcji miasta powiatowego po 1817 roku i wzrostem liczby mieszkańców. W 1858 roku w granicach ówczesnego powiatu pleszewskiego istniało ponad 560 zakładów rzemieślniczych na 60 tysięcy mieszkańców. Najwięcej było zakładów szewskich (263) i krawców (103). W kolejnych latach liczby te się zmniejszały. Niektóre zakłady, chociaż swój początek wzięły od warsztatów rzemieślniczych, z biegiem lat zwiększały zatrudnienie i produkcję, przekształcając się w zakłady przemysłowe.

Postępujące przemiany po roku 1870 w światowej gospodarce, rewolucja przemysłowa, a wreszcie samouświadomienie społeczeństwa, że dotychczasowymi systemami i metodami pracy nie są w stanie konkurować z nowoczesnymi metodami handlu i produkcji wdrażanymi w Europie w II połowie XIX wieku spowodowały ciąg zdarzeń, które między innymi zapoczątkowały organizowanie wystaw przemysłowo – rolniczych i innych działań społeczno – narodowościowo – patriotycznych. Dotąd bowiem w pełnym tego słowa znaczeniu handel i przemysł był prawie nieznanymi. Dopiero po ostatniej walce o wolność w 1863 roku, społeczność polska zaczęła nabierać przekonania, że nie tędy droga do odrodzenia narodowego i odzyskania tego, co stracono w wyniku rozbiorów Polski.

Po 1871 roku przemysł i handel w Pleszewie wkroczył na drogę nowoczesnej walki ekonomicznej, która została przez zaborców narzucona, a którą to podjęto z dobrym i przede wszystkim efektywnym skutkiem. O postępie i rozwoju pleszewskiego przemysłu i handlu przekonać się można analizując zorganizowane w Pleszewie wystawy przemysłowe, przemysłowo – rolnicze i inne. Były one jedną z dróg do odrodzenia wolnej ojczyzny poprzez

siłę gospodarczą, a co za tym idzie silne i zwarte społeczeństwo, potrafiące wspólnie działać i organizować, a w efekcie końcowym walczyć o swoją narodowość.

Wystawy przemysłowe w Pleszewie, które zaczęto organizować na początku drugiej połowy XIX w. miały swój pierwowzór w wystawach organizowanych w Poznaniu. Pierwszą taką była polska „Wystawa płodów narodowego przemysłu” zainicjowana przez Tytusa Działyńskiego w dniach od 16 czerwca do 8 lipca 1850 roku. Łączono w nich ofertę sprzedaży pokazywanych przedmiotów z przeglądem osiągnięć polskich i niemieckich przedsiębiorstw tej gałęzi gospodarki.

W publikacji z 1899 roku pt: „O potrzebie urządzania wystaw przemysłowych” autorstwa J. Kużaja, prezesa Towarzystwa Przemysłowego w Poznaniu, czytamy:

„Towarzystwo Przemysłowe w Poznaniu uchwała na zebraniu z dnia 15 listopada 1899 następujące rezolucje (...):

Jednym z najważniejszych a mało u nas wyczekiwanym środków podniesienia przemysłu jest zwiedzanie, obesłanie i urządzanie wystaw przemysłowych.

Gdzieby urządzenie wystawy obejmującej wszystkie działy przemysłu natrafiło na trudności, należy urządzać kolejno wystawy poszczególnych pokrewnych gałęzi przemysłu.

W pierwszej linii należy urządzać wystawy przemysłowe w miejscowościach, posiadających dobre połączenia kolejowe.

Odrębnie od wystaw okazów firm przemysłowych należy urządzać wystawy robót terminatorów.

Z wystawami przemysłowymi zaleca się łączyć wystawy modeli i rysunków z dziedziny przemysłu.

Urządzanie wystaw przemysłowych winny wziąć w rękę Towarzystwa Przemysłowe.”

Pierwsze wzmianki o organizowaniu wystaw przemysłowych w Pleszewie pojawiają się w 1862 roku. W zbiorach pleszewskiego Muzeum Regionalnego znajdują się dwa dokumenty mówiące o wystawie płodów przemysłowych. Pierwszy dokument to wezwanie Komitetu Wystawy z 11 września 1862 roku do przyozdobienia przez mieszkańców swoich domów na dzień otwarcia wystawy i ich nocne oświetlenie. Drugi dokument to program koncertu orkiestry wojskowej z 4 Poznańskiej Kompanii Piechoty pod kierownictwem Mullera na dzień 19 września 1862 roku. W skład Komitetu Wystawy wchodził: Gregorovius, Hausleulner, Haulzinger, S.Karminiński, Le Viseur, dr Lissner, Reiche, Ruedenburg, Sommer, Vorwerk.

Druga pleszewska „Wystawa Przemysłowo – Rolnicza” odbyła się w 1868 roku. Niestety nie zachowały się do naszych czasów żadne szczegółowe informacje o tej wystawie. Wiemy tylko, że Prezesem był Konstanty Miłkowski z Macewa, kasjerem zaś Władysław Radoński z Żegocina. Informacje o niej podaje rocznik Towarzystwa Rolniczego powiatów pleszewskiego i odolanowskiego na rok 1870 oraz wspomina o niej ks. Franciszek Kryszak w publikacji z okazji wystawy przemysłowej w 1938 roku. Znajdujemy również informacje w dokumentach Towarzystwa Przemysłowców w Pleszewie o organizowanych tzw. Wystawach Gwiazdkowych. Wzmianki o nich są bardzo skąpe i jedynie z informacji o ich częstotliwości występowania możemy domniemywać, iż nie były to wystawy ogólnokrajowe, ale zapewne o zasięgu co najwyżej gminnym, może powiatowym. Odbywały się one w latach 1879, 1881, 1883, 1887 i 1895. Wystawa gwiazdkowa w dniach 20 – 22 grudnia 1879 roku ściągnęła rzesze zwiedzających, które miały przyjemność podziwiać 3 wystawców.

Kolejną była „Wystawa przemysłowa i pszczelnicza” trwająca od 4 do 8 października 1884 roku. Informacje o tej wystawie w postaci broszurki wydanej nakładem J. Joachima ze

spisem wystawców znajdują się w zbiorach pleszewskiego muzeum. Brak tutaj zaznaczenia o tym, kto wystawę zorganizował i gdzie się ona odbywała. O zakresie wystawienniczym tej ekspozycji możemy wnioskować z jej nazwy. Ekspozycja zgromadziła 129 wystawców, w dwóch głównych działach (115 przemysłowców i 14 pszczelarzy). Z Pleszewa wystawiali się Bachorski Jan – mistrz szewski; Foltynowicz P. – fabryka maszyn, bryczek, wozów i narzędzi rolniczych; Kosmowski – ogrodnik; Kolbe – bednarz; Michałowicz Julian – mistrz szewski; Peltz – introligator; Szpetkowski Alex – malarz i dekorator; Strumpf Wawrzyniec – stelmach; Zboralski L. I Sp. – skład żelaza, jako przedstawiciele przemysłu oraz: Kulesiewicz Konstanty, Krajewski Antoni, Pawlak Antoni, Kostrzewski Jan, Malesiński Wojciech, Drożdżyński Stanisław jako grupa pszczelarzy.

Następna wystawa miała miejsce w dniach od 15 sierpnia do 8 września 1912 roku. Była to prezentacja przemysłowa. Na czele jej organizacji stanął Zarząd z Sewerynem Samulskim jako prezesem, Franciszkiem Gdeczykiem jako skarbnikiem i Stanisławem Mockiem z funkcją sekretarza. Ponadto ukonstytuowało się dziewięćosobowe Prezydium i dziewiętnastoosobowy Komitet Wystawy. Do ekspozycji wydany został nakładem Komitetu Wystawy „Przewodnik po Wystawie Przemysłowej w Pleszewie” szczegółowo przedstawiający branżę i wystawców, którzy brali udział w wystawie. Ponadto autorzy przewodnika zamieścili kilka artykułów na temat historii Pleszewa, Jarocina, Nowego Miasta, Mieszkowa, Żerkowa, Borku, Dobrzycy, Jaraczewa, Koźmina, Kobylina i Krotoszyna. Na kolejnych stronach możemy przeczytać o Związku Towarzystw Przemysłowych, o historii Towarzystwa Przemysłowego w Pleszewie i w Jarocinie, o rozwoju handlu i przemysłu polskiego w Pleszewie oraz o Związku Fabrykantów na Rzeszę Niemiecką. W przewodniku umieszczono również informacje dotyczące programu wystawy, programu zjazdów okręgowych Towarzystw Przemysłowych, Sokołów itp., planu wystawy, wykaz hoteli i kawiarni, rozkład jazdy pociągów, alfabetyczny spis wystawców oraz spis według grup. W zakończeniu umieszczono ogłoszenia i reklamy. W wystawie wzięło udział 145 wystawców w 12 działach specjalistycznych. Firmy przedstawiające się pochodziły z terenu całego zaboru pruskiego. Można było zobaczyć wystawców z Poznania, ze Starogardu, Zabrze, Bytomia, Bydgoszczy, Inowrocławia, Brodnicy, Grudziądz, Mińska Mazowieckiego, Torunia czy wreszcie z Pleszewa i miast najbliższej położonych jak Ostrów, Krotoszyn czy Jarocin. Z firm pleszewskich możemy tu wymienić takie jak: Cichocki M. - destylacja i fabryka likworów; Gajewski Michał – mistrz koszykarski; Jezierski W. i Sp. – fabryka maszyn; Ligęziński Feliks – mistrz blacharski i dekarSKI; Magnuszewski Jan – mistrz szewski; Nowicki Konrad – fabryka wozów i pojazdów; Radomski Bolesław – zakład ogrodniczy; Rebelka Waclaw – przedsiębiorca melioracyjny; Samulska A. - handel kwiatów, zabawek, księgarnia; Sobczyński Józef – mistrz kotlarski i inni.

Rok 1925 to kolejna wystawa, tym razem rolniczo-przemysłowa, zorganizowana już w wolnej i odrodzonej ojczyźnie. Wystawa Rolniczo – Przemysłowa w Pleszewie od 15 sierpnia do 19 sierpnia 1925 roku zgromadziła 104 wystawców z całej Polski. Z tej okazji tradycyjnie został wydany przewodnik po wystawie, zawierający między innymi spis wystawców, ogłoszenia reklamowe oraz kilka artykułów autorstwa ks. K. Niesiołowskiego, Jana Bendlewicza i Anny Suchockiej. W skład Zarządu Wystawy weszli: Władysław Radomski – prezes, Artur Szenic – wiceprezes, Jan Bendlewicz – sekretarz, Leon Bykowski – zast. sekretarza, Franciszek Jankowski – skarbnik. Ponadto ukonstytuował się Komitet Wykonawczy w liczbie 28 członków i Komitet Honorowy liczący 25 osób w składzie, w którym znajdujemy między innymi:

ks. K. Niesiołowski, senatora Władysława Grabskiego, prezesa Seweryna Samulskiego, dowódcę 70 pp płk. Eugeniusza Godziejewskiego, Teofilę Chłapowską, burmistrza Franciszka Nowackiego, starostę Władysława Kutznera czy radcę Artura Szenica. Wystawa roku 1925 zgromadziła wśród pleszewskich wystawców między innymi: A. Szenic – trzoda; Misiak – meble; F. Jaworski – ubrania; St. Karczewski – kilimy; St. Drażewski – obuwie; K. Nowicki – wózki dziecięce; A. Malinowski – wyroby cukiernicze; M. Wysocki – maszyny młyńskie; S. Samulski i Sp. – maszyny stolarskie; M. Janiak – wyroby drzewne; W. i St. Radomscy – konserwy.

Ostatnia z pleszewskich wystaw przemysłowych odbyła się w 1938 roku. Wystawa Przemysłowo - Rolnicza w Pleszewie od 14 do 21 sierpnia 1938 roku zorganizowana na rok przed wybuchem II wojny światowej ukazuje stan rozwoju Polski na przykładzie małego miasta. Wystawa dokumentując stan istniejący pleszewskiego organizmu gospodarczego pozwoliła na ukazanie dróg i kierunków dalszej pracy i rozwoju oraz potwierdziła celowość organizowania takich wystaw. Na jej czele stanął Burmistrz Stanisław Jaworski, zaś w Zarządzie znaleźli się jako wiceprezesi: dr Jan Białasik, budowniczy Antoni Janiak, inż. Bronisław Samulski, Stanisław Kończak – sekretarz, dyr. Waław Białęski – skarbnik. Ponadto wybrano czterech członków zarządu: ks. K. Niesiołowski, adwokata Witolda Kopczyńskiego, budowniczego Ignacego Piątkowskiego i Konrada Nowickiego. Powołano do życia 11 sekcji, które już szczegółowo zajmowały się organizowaniem i przebiegiem wystawy w ramach swoich kompetencji i zakresu obowiązków. Na wystawie zorganizowano 13 działów specjalistycznych oraz jeden dział tzw. społeczny, w którym znalazły się takie organizacje i stowarzyszenia jak: Katolickie Stowarzyszenie Mężów, Katolickie Stowarzyszenie Kobiet, Towarzystwo Czytelni dla Kobiet, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej, Katolickie Towarzystwo Robotników, Katolickie Koło Abstynentów Robotników, Trzeci zakon św. Franciszka, Wydział Parafialny „Caritas”, Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia, Towarzystwo Czytelni Ludowych, Harcerstwo, Katolicki Dom Sierot, Szkoła Gospodarcza przy Zakładzie św. Józefa Sióstr Służebniczek, Ogród Dzieciątka Jezus. Z wystawców należałoby tu wymienić: Cieślak Ludwik – warsztat mechaniczno-ślusarski; Cech Kowalski – części powozowe i maszyny rolnicze; Konieczna Joanna – skóry i przybory szewskie i rymarskie; Biernat Franciszek – obuwie; Nutt Józef – ubrania; Goliński Leon – Fabryka Mebli i Trumien; Misiak M. – Fabryka Mebli Stylowych; Dąbkiewicz Edmund – lustra i obrazy; Lonc Zbigniew – Zakład Sztukatorsko – Rzeźbiarski; Radomska I. – Fabryka Konserw Owocowych; Świerkowski K. – Wielkopolska Fabryka Wyrobów Papierowych; Sieradzki Kazimierz – Zakłady Graficzne; Sobczyński Edward – Wytwórnia Aparatów Miedzianych; Szpunt Jan – kadzie; Brodnicki Edward – artykuły elektryczne i radiotechniczne; Tuczyński Tadeusz – malarstwo; Tuczyński Franciszek – psy; Wieczorkiewicz Edward – ule puste i z pszczołami. W „Przewodniku po wystawie” znalazł się artykuł ks. Franciszka Kryszaka pt. „Zarys historii Pleszewa”, który później już w poszerzonym stanie został wydany w edycji książkowej. Stefan Wojcieszak opisał natomiast Gołuchów, w krótkim rysie historycznym z uwzględnieniem ciekawostek i atrakcji turystycznych tej miejscowości. Przewodnik zawiera również program wystawy i imprez towarzyszących, z którego możemy przeczytać o takich wydarzeniach towarzyszących wystawie jak: pokazy koni, wyścigi motocyklowe na stadionie sportowym, zawody śpiewacze czy wycieczki autobusowe do Gołuchowa. W trakcie pokazów każdego dnia przed i po południu odbywał się w ogrodzie miejskim występ orkiestry wojskowej a wieczorem dancing. Terenami

wystawowymi pleszewskich wystaw przemysłowo – rolniczych w XIX i XX wieku były dwa miejsca. Pierwszym był teren dzisiejszego parku miejskiego z terenami przyległymi, obecnie są to tereny Straży Pożarnej, Urzędu Skarbowego, częściowo Spomaszu. Drugim punktem były okolice ulicy Lenartowickiej (obecnie ks. Niesiołowskiego) i Chockiej (obecnie Kilińskiego), naprzeciw Domu Parafialnego. Oczywiście należy tu podkreślić, iż oprócz punktów centralnych wystaw organizowano całą masę imprez towarzyszących, które faktycznie absorbowały wszelkie miejsca i instytucje do tego predystynowane w całym powiecie pleszewskim.

Dwie ostatnie wystawy z roku 1925 i wcześniej wspomniana z 1938 roku przedsięwzięcia podjęte już w odrodzonej ojczyźnie, o innym nastawieniu i pod innymi hasłami organizowane. Jednakże idea przewodnia została utrzymana i możemy zaryzykować stwierdzenie, że po dziś dzień wystawy jak byśmy ich nie nazwali organizuje się głównie w celu znalezienia nabywcy na swój towar lub produkt, a najważniejsze jest to aby był to: „mój, Twój, nasz produkt”.

Bibliografia:

Dzieje Pleszewa, pod red. M. Drozdowskiego, Kalisz 1989.

Kużaj J., O potrzebie urządzania wystaw przemysłowych, Poznań 1899.

Łuczak Cz., Dzieje gospodarcze Wielkopolski w okresie zaborów (1815 - 1918), Poznań 2001.

Piasecki J., Dzieje Rzemiosła Pleszewskiego, Pleszew 1993.

Przewodnik po Wystawie Przemysłowej w Pleszewie, Pleszew 1912.

Wystawa Rolniczo Przemysłowa w Pleszewie, Poznań 1925.

Wystawa Przemysłowo Rolnicza, Pleszew 1938.

Komitet Wystawy Przemysłowej z roku 1912. Od lewej siedzą: Ks. proboszcz K. Niesiołowski, Fr. Basiński, S. Mocek, Ks. Dziekan Podlewski, Fr. Gdeczyk, S. Samulski, S. Bendlewicz, T. Jachowski. W środkowym rzędzie stoją od lewej: A. Noskowicz, Ks. proboszcz Donal, J. Matuszewski, S. Szymański, K. Nowicki, W. Zenker, B. Durzewski. W trzecim rzędzie od lewej stoją: W. Jezierski, M. Domagalski, W. Radomski, P. Witkowski.

Ewa Świątek

OBCHODY JUBILEUSZU 720-LECIA PLESZEWA

W roku 1983 postanowiono uroczystie obchodzić fakt 700-lecia jego istnienia. Powołano sztab organizacyjny obchodów składający się z wielu osób. Owo historyczne wydarzenie, do którego przygotowywano się przez kilka lat, pozostawiło po sobie trwałe ślady. Przekazano do użytku nowe drogi, chodniki, place gier i zabaw, tereny zielone, a przede wszystkim obiekty: szpital, wodociąg z rurociągiem z Turska, Dom Działkowca w Ogrodach im. Ks. Kazimierza Niesiołowskiego. Uruchomiono komunikację miejską, urządzono i otwarto Muzeum Regionalne. Miasto otrzymało od Pleszewskiej Fabryki Obrabiarek sztandar. Rozpoczęto również prace nad monografią Pleszewa. Dla upamiętnienia wydarzenia i pamięci kolejnych pokoleń odsłonięto w Rynku obelisk ufundowany przez pleszewskich rzemieślników, na którym widnieją trzy nazwiska - symbole: Józef Wilczek - szewc, Burmistrz Pleszewa w 1765r., Ks. Kazimierz Niesiołowski - Proboszcz Pleszewskiej parafii, Honorowy obywatel Pleszewa, budowniczy Domu Parafialnego i Ogródka Jordanowskiego oraz Banku Pożyczkowego, współorganizator Wystaw Przemysłowych w 1912, 1925 i 1938r. oraz Włodzimierz Jacorzyński - nauczyciel, wychowawca, działacz kultury, organizator i reżyser teatrów amatorskich.

Zgodnie z życzeniami organizatorów obchodów 700-lecia Pleszewa kontynuowano kolejne rocznice. W roku 1993, dla upamiętnienia 710 lat istnienia Pleszewa zorganizowano szereg imprez sportowych i kulturalnych. Wmurowano kamień węgielny pod budowę szkoły w Taczanowie i budowę oczyszczalni ścieków, poświęcono kaplicę w jednostce wojskowej. Przekazano do użytku odremontowany Dom Parafialny i wydano książkę pt. „Pleszew 1983 - 1993. Okiem kronikarskim” autorstwa Jana Piaseckiego.

Wysoką rangę i znaczenie nadano również następnym obchodom - jubileuszu 720 lat istnienia Pleszewa, które przypadły na rok 2003. Honorowy patronat nad uroczystościami jubileuszowymi objęła jednogłośnie Rada Miejska na sesji w dniu 30 grudnia 2002r., która uczyniła odpowiedzialnymi za ich organizację: Przewodniczącego Rady Miejskiej i Burmistrza Miasta i Gminy. Powołano również Zespół Organizacyjny, któremu przewodniczył Arkadiusz Ptak, a w skład którego weszli: Adam Staszak - zastępca, Ewa Świątek, Ewa Szpunt, Andrzej Borkowski, Andrzej Madaliński, Jerzy Szpunt, Mariusz Szymczak, Edward Karnicki, Wiesław Walczak. Ostatecznie w obchody włączyły się całe rzesze ludzi, przedstawiciele firm, instytucji, związków, stowarzyszeń, zakładów pracy, a przede wszystkim szkół. Głównym organizatorem obchodów był Urząd Miasta i Gminy Pleszew oraz jednostki organizacyjne MiG: Dom Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Muzeum Regionalne, Biblioteka Publiczna oraz Biuro Obsługi Szkół Samorządowych.

Obchody jubileuszu przez cały rok sygnowano logo, specjalnie na tę okazję zaprojektowanym przez dyrektora Muzeum Regionalnego Jerzego Szpunta. Banery z hasłem - 720 lat Miasta - wisiały z kolei na Ratuszu. Patronat medialny obchodów objęły dwa lokalne tygodniki:

„Życie Pleszewa” i „Gazeta Pleszewska”, które na bieżąco przekazywały mieszkańcom zapowiedzi i relacje z rocznicowych obchodów.

Oficjalna inauguracja obchodów jubileuszowych miała miejsce 24 stycznia 2003r. podczas spotkania noworocznego w Domu Parafialnym, gdzie rozstrzygnięto również plebiscyt na Człowieka Roku 2002 Ziemi Pleszewskiej. Inauguracji obchodów jubileuszowych towarzyszyła promocja kolejnego „Rocznika Pleszewskiego” i specjalnie wydanego „Ramowego programu imprez w roku obchodów 720-lecia Pleszewa”. Na uroczystości inauguracyjnej Mieczysław Kołtuniewski, w imieniu Rady Miejskiej, wręczył również pamiątkowe medale wykonane na 700-lecie Miasta Pleszewa. Otrzymali je: Piotr Hasiński - były Burmistrz Miasta i Gminy oraz aktualny Burmistrz Marian Adamek, a także były Starosta Edward Kubisz i aktualny Starosta Michał Karalus. Szczególne znaczenie nadano również spotkaniu, jakie miało miejsce w miesiącu lutym, członków komitetu, który przed 20 laty zorganizował obchody 700 rocznicy istnienia Miasta. Mile wspomniano poprzednie wydarzenia i ich przebieg.

Ważnym akcentem roku jubileuszowego były „Dni Pleszewa”. W uroczystej Sesji Rady Miejskiej 29 maja 2003r. udział wzięli m.in. Marek Wagner - minister, szef Kancelarii Prezesa RM, Andrzej Nowakowski - wojewoda wielkopolski, Grzegorz Woźny i Andrzej Grzyb - posłowie na Sejm RP. Także oni zostali uhonorowani pamiątkowymi medalami wybitymi na 700-lecie Miasta Pleszewa. W uroczystej Sesji wzięli udział również władze samorządowe powiatu, pleszewskie duchowieństwo, sołtysi, przewodniczący zarządów osiedli, osoby pełniące eksponowane stanowiska w 1983r., kierownicy wydziałów i jednostek organizacyjnych Miasta i Gminy Pleszew. Na sesji tej poza wspomnianymi, medale otrzymali Premier Leszek Miller (medal w jego imieniu odebrał Marek Wagner), Kanclerz Kurii Ks. Michał Kieling, Proboszcz Parafii pw. Ścięcia Świętego Jana Chrzciciela Ks. Henryk Szymiec, Proboszcz Parafii pw. Najświętszego Zbawiciela Ks. Krzysztof Grobelny, Zastępca Burmistrza Czesław Skowroński, Vicestarosta Szczepan Wojtczak oraz Kierownik Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia UMiG Adam Staszak. Medale te na uroczystości inauguracyjnej „Dni Pleszewa”, która odbyła się nazajutrz, w dniu 30 maja w Domu Parafialnym otrzymali: Senator RP Andrzej Spychalski, Burmistrz Saint Pierre D'Oleron Jean Paul Peyry, Burmistrz Spangenbergu Hans Jürgen Köbberling, Burmistrz Morlanwelz Jacques Fauconnier, Sołtys wsi Baranówek Czesław Troszczyński, przedsiębiorca Kazimierz Balcer, poetka Maria Korzeniewska, Przewodniczący Zarządu Osiedla Zdzisław Andrzejewski, Prezes Pleszewskiej Izby Gospodarczej Tadeusz Rak, Radny Rady Powiatu Krzysztof Szac, Radny Rady Miejskiej Jan Ptak, Komendant Komendy Powiatowej Policji Bogdan Talarczyk oraz Komendant Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej Jacek Jarus. W dniu 3 października 2003r. podczas uroczystego otwarcia zmodernizowanej i rozbudowanej siedziby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie medale te wręczono również Komendantowi Głównemu PSP generałowi brygadierowi Teofilowi Jankowskiemu oraz Komendantowi Wojewódzkiemu PSP nadbrygadierowi Ryszardowi Kamińskiemu. Z kolei Bogdan Skitek - Przewodniczący Rady Powiatu okolicznościowy medal otrzymał na Sesji Rady Miejskiej w Pleszewie w dniu 9 grudnia. Pozostałym osobom, którym przyznano okolicznościowe medale planuje się ich wręczenie przy najbliższych uroczystościach. Są to Marszałek Województwa Wielkopolskiego Stefan Mikołajczak, Vice Marszałek Województwa Wielkopolskiego Kazimierz Kościelny, Vice Wojewoda Waldemar Witkowski, Ordynariusz Kaliski Ks. Bp Stanisław Napierała, Proboszcz Parafii w Sowinie - Ks. Idzi Lijewski oraz ginekolog Tomasz Opala.

Dla upamiętnienia jubileuszu, w tym szczególnym roku, radni na wspomnianej uroczystej sesji podjęli uchwałę o ustanowieniu św. Jana Chrzciciela patronem Pleszewa oraz ustanowili hejnał Pleszewa. Hejnał został skomponowany ponad 20 lat temu przez Zdzisława Borkowskiego. Wykonywany wielokrotnie publicznie, w roku 720-lecia został zatwierdzony jako hejnał Miasta. Od dnia 14 grudnia 2003r. odtwarzany jest w południe z wieży Kościoła p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela.

W ciągu roku 2003 odbyło się bardzo wiele imprez z okazji jubileuszu. W wydanym „Ramowym Programie Imprez” zamieszczono kalendarz comiesięcznych konkursów i uroczystości. Po styczniowej inauguracji obchodów na Spotkaniu Noworocznym, luty zasłynął m.in. ze spotkania sztabu przygotowującego obchody 700-lecia Miasta i aukcji dzieł sztuki подарowanych przez twórców środowiska pleszewskiego i kaliskiego w Galerii Sztuki Użytkowej Art.-M. W marcu warto wspomnieć o Dniach Zjednoczonej Europy, które odbyły się w pleszewskim „Ogólniaku”. Kwiecień kontynuował ideę integracji europejskiej. M.in. odbyło się Pleszewskie Forum Europejskie z udziałem szkolnych klubów europejskich i parlamentarzystów. Dom Kultury obchodził 25-lecie swojej działalności. Maj był szczególnie bogaty w imprezy. Miała miejsce integracyjna Debata Europejska z przedstawicielami miast partnerskich, a także szereg wydarzeń sportowych. Szczególny charakter nadano obchodom Dni Pleszewa. W czerwcu swój jubileusz 70-lecia obchodziła Ochotnicza Straż Pożarna w Zawidowicach. Lipiec i sierpień pomimo okresu wakacyjnego obfitował w imprezy sportowe i kulturalne. Wakacje zakończyły się miejsko - gminnymi dożynkami w Kuczkowie. We wrześniu m.in. sprzątano Świat z udziałem pleszewskich szkół. W październiku Rada Miejska nadała Papieżowi Janowi Pawłowi II tytuł Honorowego Obywatela Miasta i Gminy Pleszew, a także Komisja Oświaty Towarzystwa Miłośników Pleszewa podsumowała imprezy organizowane w ramach obchodów jubileuszowych. Obchody jubileuszu zakończyły dwa wydarzenia. Pierwsze to zorganizowany 28 listopada Charytatywny Bal Burmistrza, na którym zebrano środki finansowe i rzeczowe na paczki dla najuboższych dzieci z terenu Miasta i Gminy Pleszew. Druga uroczystość miała miejsce 14 grudnia i była to msza święta z udziałem Ordynariusza Kaliskiego Ks. Bp Stanisława Napierały. Biskup autorytetem Kościoła potwierdził ustanowienie Św. Jana Chrzciciela Patronem Miasta. Po uroczystej mszy pleszewskie duchowieństwo oraz władze samorządowe Miasta i Gminy Pleszew odsłoniły tablice Św. Jana Chrzciciela na Kościele farnym.

Jubileusz był okazją do zaprezentowania dorobku społecznego, kulturalnego, gospodarczego, artystycznego i sportowego na forum regionalnym i ogólnopolskim. Był też okazją do szeroko rozumianej promocji Miasta. Cały rok 2003 był przepelniony imprezami, spotkaniami, konkursami, wystawami odbywającymi się pod hasłem 720-lecia Pleszewa. Liczba 720-symbol jubileuszu - była odnośnikiem wielu konkurencji sportowych, ale i nie tylko. Zaplanowano posadzić 720 drzewek na 720-lecie Pleszewa. Inicjatorem tej akcji był znany pleszewski ekolog Edward Karnicki. W rzeczywistości przy szkołach, przedszkolach, placach zabaw, zakładach i innych terenach w mieście i gminie posadzono około 4000 drzewek. Z kolei podczas Dni Pleszewa podjęto próbę pobicia kulinarnego rekordu Guinnessa - pleszewskiej sałatki warzywnej z 720 kg pomidorów. Próba się udała, a sałatki było znacznie więcej. Podczas Święta Miasta wyznaczono również środek Pleszewa, który mieści się na ul. Sienkiewicza przy banku. Tablica upamiętniająca zawiera logo jubileuszu. Tradycyjny Bieg Przemysława był także inny niż zwykle. Zawodnicy biegli na odcinkach 7200 m, 720 m i 72 m.

Przygotowano szereg materiałów promocyjnych z nadrukiem logo jubileuszu upamiętniających święto m.in. długopisy, ołówki, breloczki, znaczki, kartki pocztowe, lampki olejowe, notatniki, specjalny papier listowy.

Imprez towarzyszących nie sposób wymienić, trwały nieprzerwanie przez cały rok i każda z nich była odrębną atrakcją. Nie sposób również wymienić osób zaangażowanych w organizację wszystkich zaplanowanych przedsięwzięć. Było to Święto całego Pleszewa i dla Pleszewa. Skupiło tysiące ludzi biorących udział w uroczystościach rocznicowych.

Spotkanie noworoczne połączone z inauguracją obchodów 720-lecia Pleszewa w Domu Parafialnym. Od lewej: Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew Marian Adamek, Starosta Powiatu Pleszewskiego Michał Karalus, Przewodniczący Rady Miejskiej w Pleszewie Mieczysław Kołtuniewski (24.01.2003r.)

*Uroczystość wręczenia tytułu „Człowiek Roku 2002 Ziemi Pleszewskiej”.
Na pierwszym planie zwycięzca plebiscytu Siostra Stanisława Toczek (24.01.2003r.).*

Spotkanie noworoczne w Domu Parafialnym (24.01.2003r.).

Uroczysta Sesja Rady Miejskiej. Przy stole siedzą: ks. kanclerz dr Michał Kieling, Wojewoda Wielkopolski Andrzej Nowakowski, Przewodniczący Rady Miejskiej w Pleszewie Mieczysław Koltuniewski, Burmistrz Miasta i Gminy w Pleszewie Marian Adamek, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Poseł na Sejm RP Marek Wagner oraz Starosta Powiatu Pleszewskiego Michał Karalus (29 maja 2003r.).

Uczniowie pleszewskich szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz przedszkoli podczas „Dni Pleszewa” (30.05.2003r.).

Bicie Rekordu Guinnessa na największą salatkę warzywną (31.05.2003r.).

Pokaz umiejętności wyszkolenia funkcjonariuszy Straży Granicznej z Lubania Śląskiego (31.05.2003r.).

25-LECIE DOMU KULTURY W PLESZEWIE

Do 1975 r. w Pleszewie nie było Domu Kultury. Okazją do nadrobienia tej zaległości było przystąpienie do telewizyjnego konkursu „Bank 440”.

W zgłoszonej deklaracji w miesiącu kwietniu 1976 roku zobowiązano się w czynnie społecznym przy udziale mieszkańców i różnych zakładów produkcyjnych i usługowych, że wybudowany zostanie w stanie surowym budynek dla potrzeb kultury. Dla realizacji tego zadania wykorzystano rozpoczętą budowę sali dla Urzędu Gminy w Pleszewie przy ulicy Poznańskiej 35, którego Naczelnikiem był Mieczysław Kołtuniewski. Koordynował i nadzorował następnie prace już jako Szef Sztabu „Banku 440”, będąc równocześnie Zastępcą Naczelnika Miasta i Gminy Pleszew.

Zobowiązanie „bankowe” zostało zrealizowane w miesiącu sierpniu 1977 roku, obiekt był gotowy w stanie surowym. Mimo problemów z materiałami budowlanymi i środkami finansowymi na ich zakup, udało się skończyć budynek w kwietniu 1978 roku. Przy realizacji tego zadania można wymienić wiele osób, ale w szczególności należy podkreślić wkład pracy kierowników – inspektorów budowlanych: Kazimierza Darownego i Władysława Wosia.

Uroczyste otwarcie Domu Kultury nastąpiło 22 lipca 1978 roku. Od momentu otwarcia działały pracownia plastyczna, fotograficzna i filmowa. Prowadzona była nauka gry na instrumentach. Wcześniej już, bo od stycznia 1976 roku najpierw jako Kierownik Referatu Kultury Urzędu Miasta i Gminy, a później Dyrektor Domu Kultury, zgodnie z Zarządzeniem Naczelnika Miasta i Gminy nr 46/77 z 31 grudnia 1977r. Paweł Matyjaszczyk zajmował się organizowaniem różnej działalności kulturalnej. Prowadzono zajęcia recytatorskie, małe formy teatralne, zespół tańca towarzyskiego (pod kierunkiem Waldemara Cholewy) nie tylko o charakterze regionalnym, ale również ogólnopolskim.

Początek lat osiemdziesiątych to dalszy rozwój Pleszewskiego Domu Kultury. Powstają kolejne sekcje: brydżowa i szachowa, Klub Seniora. Nowym Dyrektorem w 1980r. zostaje Wiesław Mielczarek. Rok 1983 to obchody 700-lecia Miasta Pleszewa. Cała działalność Pleszewskiego Domu Kultury zostaje podporządkowana imprezom organizowanym z tej okazji. Istotnym novum było utworzenie w 1985r. Zespołu Pieśni i Tańca „Pleszew” oraz dwa lata później Kapeli Ludowej „Pleszewioki”. Rok 1987 to przygotowania i udział w pracach organizacyjnych do Centralnych Dożynek w Marszewie. Z tej właśnie okazji Dom Kultury doczekał się gruntownego remontu elewacji zewnętrznej i remontu pomieszczeń. Wyremontowano również amfiteatr oraz częściowo doposażono w niezbędny sprzęt nagłośnieniowy. W tym samym roku Pleszewski Dom Kultury przyjmuje w administrowanie wybudowany w czynnie społecznym Wiejski Dom Kultury w Brzeziu. Jest to obiekt wybudowany pod potrzeby lokalne i spełnia do dziś rolę sali widowiskowej, raczej nie funkcjonalny, jeśli chodzi o potrzeby działalności środowiskowej. W Pleszewskim Domu Kultury po doposażeniu go w sprzęt RTV prowadzono kursy nauki języków obcych: angielskiego i niemieckiego.

Organizowano także dyskoteki, turnieje wsi i zakładów pracy oraz wyświetlane były filmy i koncerty muzyczne popularnych, uznanych światowych zespołów w technice video.

W 1990 roku przejęto Kino „Hel”, zorganizowano salon gier zręcznościowych i otwarto wypożyczalnię kaset video. Z dniem 1 października 1991 na podstawie uchwały nr XVIII/117/91 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 27 września 1991r., w wyniku połączenia Pleszewskiego Domu Kultury z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji powstał Ośrodek Kultury, Sportu i Wypoczynku. Ośrodek posiada wówczas rozbudowaną bazę, na którą składają się kino, sala sportowa, basen kąpielowy, stadion, Dom Kultury, Wiejski Dom Kultury w Brzeziu, amfiteatr oraz Ośrodek Turystyczno-Wypoczynkowy w Gołuchowie. W tym ostatnim rozpoczęto organizację Festynu Nocy Świętojańskiej. Następuje stopniowe zmniejszanie działalności w zakresie kultury, a następuje rozwój sportu i rekreacji, powstają nowe sekcje piłki nożnej i koszykówki.

Uchwałą nr XXII/117/96 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 25 marca 1996r. podjęto decyzję o przystąpieniu do dokonania podziału Ośrodka Kultury, Sportu i Wypoczynku i utworzeniu Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz Domu Kultury. Jako uzasadnienie przyjęto, że intensywnie rozwijający się sport wyczynowy i amatorski, turystyka i rekreacja, a także nowe realia funkcjonowania kultury powodują, iż dalsze funkcjonowanie dotychczasowej instytucji nie jest zasadne. Stosowna uchwała nr XXV/130/96 została przyjęta na sesji Rady Miejskiej w Pleszewie 24 czerwca 1996r. Nowym Dyrektorem Domu Kultury został Mariusz Szymczak. Podstawę prawną działalności Domu Kultury stanowiła ustawa o prowadzeniu i organizowaniu działalności kulturalnej, a zadania szczegółowe określa statut Domu Kultury. Do podstawowych zadań należy propagowanie i upowszechnianie kultury, rozpowszechnianie muzyki, filmów, plastyki oraz innych form działalności kulturalnej. Ponadto w oparciu o zasady określone w odrębnych przepisach, Dom Kultury może organizować spektakle, wystawy, czy koncerty. Majątek Domu Kultury tworzą: Dom Kultury, Wiejski Dom Kultury w Brzeziu, amfiteatr oraz Kino „Hel”. Działalność merytoryczna skierowana jest do szerokiego kręgu odbiorców – do wszystkich mieszkańców zarówno miasta jak i gminy. Dom Kultury organizuje i wykonuje zadania w zakresie kultury i sztuki poprzez organizację imprez środowiskowych, tworzenia warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz prowadzenia zajęć w sekcjach i klubach zainteresowań. W stałych formach zajęć uczestniczy tygodniowo ok. 230 osób, co daje prawie 1000 osobową stałą liczbę uczestników miesięcznie, licząc bez publiczności imprez okolicznościowych, koncertów, konkursów i turniejów itp.

W Domu Kultury działa 31 sekcji i zespołów, których członkowie poszerzają swoje zainteresowania i pasje, a poprzez udział w przeglądach, festiwalach, turniejach czy konkursach promują Pleszew na arenie wojewódzkiej, ogólnopolskiej, a nawet międzynarodowej. Tym niemniej jednak fakt dorastania dzieci i młodzieży (zakończenie nauki w szkole podstawowej czy średniej) powoduje stałą rotację w składach osobowych zespołów i ustawiczną pracę od podstaw zespołów z instruktorami, co ma też wpływ na zmiany repertuarowe i brzmieniowe. W roku 2003 działały:

- Sekcje i kluby: plastyczna, teatralna, wokalnoinstrumentalna, szachowa „Wieża”, brydzowa, szkółka gry na instrumentach muzycznych, emisja głosu, Klub Seniora, kółko filatelistów, wypożyczalnia kaset video.
- Zespoły i soliści: Młodzieżowy teatr „Sure” i „Pryzmat”, „Wesołe Nutki”, „Boogie”, „Ohana”, Kapela „Pleszewioki”, solistki – M. Jańczak, M. Sawada, J. Kokocińska, M. Bandoz.

- Zespoły rockowe: „Mechanix”, „Etanis”, „The Last Hope”, „Shade of Night”, „Nonsist”, „Sylycon Tic”, „Jesus Lives”.
- Zespoły taneczne: „Sweet Exhibihits”, „Zwariowana Septyma”, „Mega-Mix”, „Hop”, „Zwykły Codzienny Styl”, grupa aerobikowa.
- Zespół coverowy „Ostatni Skład”.
- Chóry: „Echo”, Męski chór „Harmonia” i chłopięcy chór Schola Cantorum Pleseviensis.

W filii w Wiejskim Domu Kultury w Brzeziu prowadzone są zajęcia w Klubie Seniora, Klubie Edukacyjnym 4H E.R.A, sekcji plastycznej, sekcji warcabowo – szachowej, sekcji wokalnie – rytmicznej (zespoły „Promyk”, „Promyczek”, „Ich dwóch”). Znajduje się również wypożyczalnia kaset video i punkt biblioteczny. Odbywają się zajęcia lekcyjne szkoły filialnej oraz działa świetlica środowiskowa. Dzieci i młodzież reprezentując Dom Kultury, uczestniczą w różnego rodzaju konkursach, przeglądach, festiwalach zdobywając na nich nagrody i wyróżnienia.

Niezależnie od stałych form i działających zespołów, klubów i sekcji w Domu Kultury organizowany jest Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, zimowe warsztaty teatralne we współpracy z Teatrem im. W. Bogusławskiego w Kaliszu, Prezentacje Artystyczne Dzieci i Młodzieży, Festiwal Piosenki Przedszkolnej, Eliminacje Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego dla Młodzieży i Dorosłych, Przegląd Teatrzyków Przedszkolnych, Eliminacje Regionalnych Prezentacji Teatrów Dzieci i Młodzieży, cykl koncertów Pleszewskie Spotkania Kameralne, Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne, imprezy letnie w amfiteatrze – Festyn Rodzinny, Festyn Gorącego Lata, Festiwal Piosenki Religijnej, Festiwal Vivat Wielkopolska Pyra, Konkurs Plastyczny na Najpiękniejszą Kartkę Bożonarodzeniową i Ogólnopolski Turniej Szachowy z okazji Narodowego Święta Niepodległości. Natomiast w ramach obchodów Dni Pleszewa – koncerty „Wokół Naszej Sceny”, Majowa Rocko-Wirówka

Ponadto organizowany jest szereg imprez okolicznościowych, tematycznych np. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Dziecka, imprezy okolicznościowe związane z obchodami świąt, jubileuszy i uroczystości okazjonalnych.

W ramach działalności środowiskowej DK współuczestniczy w organizowaniu lokalnych imprez z różnymi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, szkołami, przedszkolami czy radami osiedlowymi i sołectkami na terenie miasta i gminy. We współpracy z Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu Wydziałem Pedagogiczno – Artystycznym w Kaliszu zorganizowany został plener malarski z okazji 720-lecia Pleszewa.

Na prowadzoną przez Dom Kultury działalność merytoryczną od kilku lat pozyskiwane są granty m.in. z Fundacji im. Stefana Batorego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Podjęto starania o pozyskanie grantów ze środków unijnych PHARE na realizację projektu „Eurolandia”.

Dom Kultury w Pleszewie.

Debata Europejska podczas „Dni Pleszewa” w auli 1 Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica. Przemawia dyrektor szkoły dr Andrzej Szymański (31.05.2003r.).

Andrzej Borkowski

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLNYCH KLUBÓW EUROPEJSKICH NA TERENIE MIASTA I GMINY PLESZEW

Wstąpienie do Unii Europejskiej już od wielu lat jest celem polityki naszego państwa. W integracji upatruje się podstawowe źródło dalszego rozwoju gospodarczego Polski, jej awansu cywilizacyjnego oraz lepszych perspektyw na właściwie rozpoczęty - nowy XXI wiek.

Począwszy od lat 70 Unia Europejska (wówczas EWG), Rada Europy, jak i niektóre państwa europejskie zintensyfikowały działania na rzecz wprowadzenia treści proeuropejskich do szkolnych programów nauczania. W oficjalnych dokumentach organizacji europejskich pojawiło się określenie europejski wymiar nauczania. W Polsce dopiero po 1989 roku zaistniały warunki do tego typu działań, zaś w oficjalnych polskich dokumentach oświatowych pojawiło się pojęcie edukacja europejska od momentu wprowadzenia reformy oświaty, tj. od roku 1999.

Edukacja europejska stała się powszechnym elementem programów nauczania. Działania edukacyjne wpisują się w szersze tło działań władz państwowych, także samorządowych, jak również partnerów społecznych na rzecz przygotowania naszego kraju do członkostwa w Unii Europejskiej, który to fakt jest głównym akcentem integracji Polski ze strukturami europejskimi. Przygotowanie polskiej młodzieży do członkostwa w Unii Europejskiej realizowane jest na trzech płaszczyznach, którymi są: edukacja, informacja, promocja.

Z metodycznego punktu widzenia w edukacji europejskiej zawarte są obecnie cztery równorzędne elementy:

- uczenie o Europie (nauka historii kontynentu, rozwój idei europejskich, eksponowanie kultury ogólnoeuropejskiej będącej fundamentem rozwoju kultur narodowych, ukazanie roli chrześcijaństwa),
- uczenie o integracji europejskiej (ukazanie procesów integracyjnych w perspektywie historycznej, informacja o instytucjach europejskich, przedstawienie funkcjonowania UE i innych organizacji europejskich),
- „europejskie myślenie” (ten komponent odnosi się do nauki o fundamentalnych wartościach i zasadach, na których oparta jest Europa - demokracja, tolerancja, praca człowieka, gospodarka rynkowa),
- „europejskie kompetencje” (są niejako narzędziem niezbędnym do funkcjonowania w Europie. Wymienić tutaj należy znajomość języków obcych, czy też umiejętność korzystania z technologii informacyjnej).

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wskazuje treści jakie powinny być realizowane w ramach szkolnego zestawu programów nauczania. Na poziomie gimnazjum realizowana jest ścieżka edukacyjna „Edukacja europejska” oraz „Kultura polska - na tle kultury śródziemnomorskiej”. Na poziomie szkół ponadgimnazjal-

nych wprowadzono ścieżkę edukacyjną „Edukacja europejska” będącą kontynuacją ścieżki gimnazjalnej. Na terenie Miasta i Gminy Pleszew, widoczna jest działalność proeuropejska w szkołach i placówkach oświatowych. Pierwszym klubem, który powstał i został oficjalnie otwarty był Szkolny Klub Europejski przy Zespole Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie. W ramach „Dni Pleszewa” 1 czerwca 2001r. oficjalnie otwarto Punkt Informacji Europejskiej przy ZSP nr 1 w Pleszewie.

Współpraca ze Szkolnymi Klubami Europejskimi jest ważnym kanałem przekazu wiedzy o procesie integracji europejskiej w systemie edukacji szkolnej. Powstałe w oparciu o koncepcję portugalską SKE zajmują się przede wszystkim edukacją europejską tzn. edukacją mającą na celu rozwinięcie europejskiego ducha członków Klubu. Odbywa się to poprzez:

- przybliżenie wiadomości o krajach członkowskich UE,
- ukazanie „za” i „przeciw” integracji Polski z UE,
- rozwinięcie współpracy pomiędzy młodymi Europejczykami,
- popularyzowanie znajomości języków obcych wśród młodzieży,
- organizowanie wizyt - wymian między Klubami w kraju i zagranicą,
- współpraca ze Szkolnymi Klubami Europejskimi, organami samorządowymi o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym.

Członkami Klubów mogą być uczniowie szkoły oraz nauczyciele. Przynależność jest całkowicie dobrowolna. Kluby otwarte są na wszelkiego rodzaju pomysły i propozycje. Edukacja zaś odbywa się najczęściej w formie warsztatów i spotkań dyskusyjnych. Działające na terenie Miasta i Gminy Pleszew Szkolne Kluby Europejskie współpracują z takimi instytucjami i organizacjami jak: Ośrodek Badań i Edukacji Europejskiej w Poznaniu; Urząd Komitetu Integracji Europejskiej w Warszawie; Centrum Informacji Europejskiej w Warszawie, Poznaniu i Kaliszu; Polską Fundację im. Roberta Schumana w Warszawie; Gminnym Punktem Informacji Europejskiej w Pleszewie; Punktem Informacji Europejskiej przy CKP w Pleszewie; Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie; Wydziałem Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miasta i Gminy Pleszew; Wydziałem Promocji i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Pleszewie.

W dotychczasowej działalności, pleszewskie SKE, uczestniczyły w kilku spotkaniach oraz same były ich organizatorem. Do najważniejszych należy udział w Okrągłym Stole Klubów Europejskich w Poznaniu (28 listopada 2002); udział w I Wielkopolskim Forum Młodzieżowym pt: „UE - nadzieje, oczekiwania wielkopolskiej młodzieży” w Rogoźnie (21 - 22 marca 2002). Także na terenie Miasta i Gminy były organizowane spotkania i konferencje organizowane przez SKE. 10 marca 2003 roku w Liceum Ogólnokształcącym odbyło się spotkanie z Vice - Premierem Markiem Polem, Senatorem Andrzejem Spychalskim, V-ce Wojewodą Waldemarem Witkowskim. Natomiast w Taczanowie pt. „Na drodze do przyszłej Europy” odbyło się spotkanie gimnazjalnych Klubów Europejskich (24.03.2003). Swoje osiągnięcia w pracy na rzecz UE, pleszewskie SKE zaprezentowały również na II Pleszewskim Forum Europejskim. W Forum, oprócz władz samorządowych uczestniczyli Posłowie na Sejm RP Renata Szynalska i Andrzej Grzyb. To podczas tego Forum zrodził się pomysł zorganizowania prapreferendum europejskiego w pleszewskich szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W odbywającym się w dniu 16 kwietnia prapreferendum, wzięło udział ponad 70% młodzieży, z czego za przystąpieniem do UE było 61,9%.

Także w programie imprez „Dni Pleszewa” znalazł się akcent „europejski”. 31 maja 2003r. odbyła się Debata Europejska, w którym wzięli udział przedstawiciele miast partnerskich

Pleszewa z Belgii, Niemiec i Francji; przedstawiciele Szkolnych Klubów Europejskich, jak również grupa eurosceptyków z Unii Polityki Realnej. Po spotkaniu odbyła się parada europejska pod nazwą „Eurofascynacja”.

Na terenie Miasta i Gminy Pleszew działają następujące Szkolne Kluby Europejskie:

- Zespół Szkół Publicznych Nr 1 w Pleszewie.

Klub Europejski „Omnibus” powstał 2001 roku podczas otwarcia Punktu Informacji Europejskiej. Opiekunami Klubu są Iwona Oleszyńska, Iwona Tywanek, Edyta Hadrych. Klub Europejski jest formą współpracy nauczycieli i uczniów na rzecz upowszechniania wiedzy o Europie.

- Zespół Szkół Publicznych Nr 2 w Pleszewie „Euroclub”.

Klub Europejski działający przy Gimnazjum Nr 2 im. Królowej Jadwigi w Pleszewie powstał w 2001 roku. Opiekunem Klubu jest Grzegorz Baran. Celem ogólnym pozalekcyjnych zajęć z zakresu Integracji Europejskiej jest szerzenie idei Zjednoczonej Europy, uświadomienie i przygotowanie młodzieży do życia w warunkach otwarcia na świat, realizowania hasła „świat jako globalna wioska” oraz analizowanie sytuacji do odnalezienia się we współczesnym społeczeństwie.

- Zespół Szkół Publicznych Nr 3 w Pleszewie.

Powstał w roku 2001 r. Opiekunem Klubu jest Edyta Brania. Główny temat poprzez który realizowane są cele i zadania Klubu ujęty został w słowach „Od Pleszewa do Brukseli”. Droga członków Klubu do Europy to poznawanie i promocja własnego miasta, regionu i kraju, ale także poznawania państw i instytucji UE.

- Zespół Szkół Publicznych w Kowalewie.

Powstał 11.02.2003 r. Opiekunem Klubu jest Justyna Czapczyk. Głównym zadaniem Klubu jest pogłębianie i upowszechnianie wiedzy o Europie zarówno wśród członków Klubu, jak i pozostałych uczniów szkoły oraz przygotowanie młodych ludzi do życia i pracy w Zjednoczonej Europie.

- Zespół Szkół Publicznych w Taczanowie.

Działa od 09.2002r. Opiekunem Klubu jest Wioletta Szatkowska-Bem. Od początku w działalność Klubu zaangażowała się młodzież głównie z klas III gimnazjum, później dołączyły młodsze roczniki, które włączyły się w realizację przygotowanego przez opiekuna projektu „Dzień Europejski w naszej szkole”.

- Zespół Szkół Technicznych w Pleszewie.

Szkolny Klub Europejski „Gwiazdy Europy” działa od 18.10.2002 r. Opiekunem Klubu jest Dariusz Cichy. Klub posiada własne logo i statut oraz został zarejestrowany w Centrum Informacji Europejskiej w Warszawie. Utrzymuje kontakt z innymi Klubami Europejskimi działającymi w szkołach ponadgimnazjalnych oraz współpracuje z Powiatowym Centrum Informacji Europejskiej przy świetlicy środowiskowej w Pleszewie.

- Zespół Szkół Usługowo-Gospodarczych w Pleszewie.

Rozpoczął działalność 10.10.2002 r. Opiekunem Klubu jest Maria Rzepka. Głównym celem Klubu jest uzyskiwanie przez członków Klubu jak najszerszej wiedzy o założeniach, celach i historii UE; przygotowania do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym Polski i UE w okresach przedakcesyjnych i pełnego członkostwa; rozumienie kontekstu europejskiego aktualnych wydarzeń społecznych, kulturalnych, gospodarczych

i politycznych w Polsce i Europie; nawiązywanie międzynarodowych kontaktów - wymiana młodzieży,

- Zespół Szkół — Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie.

Powstał 1.06. 2001r. opiekunami Klubu są Andrzej Borkowski i Zenon Rutkowski. Klub zajmuje się przede wszystkim edukacją europejską poprzez przybliżanie wiadomości o krajach członkowskich UE; ukazanie „za” i „przeciw” integracji Polski z UE; popularyzowanie znajomości języków obcych wśród młodzieży; organizowanie wizyt-wymian między Klubami; współpraca z innymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się problematyką UE

- Liceum Ogólnokształcące Nr 1 St. Staszica w Pleszewie.

Powstał w 2001 r., a opiekunem jest Ryszard Borkiewicz.

Główną imprezą organizowaną w roku 2003 przez Klub były „Dni Zjednoczonej Europy” (25 i 26 marca). Z inicjatywą ich urządzenia wyszła Irena Kuczyńska. Każda klasa prezentowała osobliwości wcześniej wylosowanego przez siebie państwa, członka UE. Zwyciężyła klasa III a, która w nagrodę pojechała na wycieczkę do Berlina.

Opisane i przedstawione Szkolne Kluby Europejskie mają bogatą działalność. Wydają gazetki, biuletyny oraz prowadzą działalność kronikarską, gdzie dokumentują swoją pracę klubową.

WILCZEK, NIESIOŁOWSKI, JACORZYŃSKI - ZNANI PLESZEWIANIE Z POMNIKA

Zespół Redakcyjny, Robert Kulig, Paweł Jakubowski

W obiegowej opinii rok 1283 jest kojarzony z nadaniem przez Przemysła II praw miejskich Pleszewowi. W istocie dokument z roku 1283 jest pierwszym zachowanym w źródłach pisanych przekazem dotyczącym Pleszewa. Użyta forma przekazu, civitas Plessov, znaczyć może, że w tym czasie Pleszew posiadał prawa miejskie, lub też stopień rozwoju osady był na takim poziomie, że w praktyce Pleszew za miasto ówczasie uważano¹.

W żadnej jednak dotychczasowej lokalnej publikacji nie została zamieszczona pełna treść tegoż dokumentu. Zespół Redakcyjny uznał, że tak dla celów badawczych, jak i dokumentacyjnych, warto go przytoczyć:

„Przywilej dla miast w rejonie kaliskim”. Przekład polski z oryginalnego tekstu łacińskiego w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, dokumenty miast, sygn. 6458. Tłumaczenie St. Nawrocki.

Przemysł II, książę poznański i kaliski postanawia 2 października 1283r., aby miasta w rejonie kaliskim wzorowały swoje prawa na Kaliszu.

„Ponieważ zachodzące obecnie wydarzenia z czasem podlegają przeinaczeniom, przez które zdążają do zapomnienia, konieczne jest utrwalenie tych wydarzeń przy pomocy autorytetu pisarzy i dla pamięci świadków, aby nie wymknęły się z upływem lat. Niech zatem pozna tak czas obecny jak i potomność, że my, Przemysł, z Bożej Łaski książę poznański i kaliski, uznajemy niniejszym pismem publicznie oświadczając, że dla złagodzenia braków i niedostatków wiernych naszych mieszczan w Kaliszu wyznaczymy wszystkie miasta i miasteczka w okręgu kaliskim i jego granicach, określonych przez tychże naszych wiernych, aby prawa swoje sądowe przyjmowały od nich, i postanawiamy, aby tam też, a nie gdzie indziej, odprawić publicznie sądy.

Najpierw zatem chcemy, aby nasze miasto Konin wszystkie prawa swoje u nich przyjmowało. Po drugie Nowe Miasto, które zbudował Mikołaj, podobnie wyznaczamy do naszego miasta Kalisza, aby w nim upomniało się o prawa sądowe. Oprócz tego miasto Pleszew i miasto Żerków, Kotlin, Orla, Ostrzeszów, miasto nasze w Kępnie, oprócz tego miasto nasze Tanków i Wieluń, gdy dostaną się do naszych rąk, podobnie miasto nasze Bolesławiec, gdy znowu wróci do naszych rąk, wyznaczamy również do naszego miasta Kalisza, ponieważ praw swoich żaden wprzód nie przyjął. Chcemy także, aby wszystkie wsie należące do tychże miast podlegały temu prawu, co wymienione miasta. Chcemy oprócz tego, aby wszystko, co od czasu naszego przywileju w okręgu kaliskim będzie nowo założone, podlegało wymienionym prawom i aby otrzymało swoje prawa z Kalisza, jak inne miasta.

¹ Zob.: *Dzieje Pleszewa*, red. Drozdowski M., Kalisz 1989, s. 24 - 25.

O granicach zaś ziemi naszej takie składamy oświadczenie: z jednej strony granica między nami a ziemią księcia wrocławskiego, z drugiej zaś strony aż do rzeki, która potocznie nazywa się Wartą. Cokolwiek, jak powiedzieliśmy, w tych granicach byłoby wybudowane, czy to miasto, czy wieś, praw swoich domagać się mają od Kalisza. Gdy zaś umiłowani nasi wierni mieszczenie w Kaliszu, których nasz przywilej, tak jak i nas dotyczy, w zakresie honoru i jego łaskawym realizowaniu będą powolni oraz wierni, specjalnie jak się godzi z umiłowaniem dajemy tym przywilejom uroczyste uprawnienie, aby wszystkie miasta, wsie i miasteczka - jak wspominaliśmy - o prawa swoje dopytywali się u nich. Chcemy, aby wszystkie postanowienia, jakie wydadzą wymienieni nasi wierni mieszczenie z Kalisza, o ile będą je potwierdzać swoimi przysięgami, pozostały nienaruszalne i nie były przez nikogo ponownie stwierdzone. Postanawiamy również, jakkolwiek sędziego wyznaczamy naszemu miastu w Kaliszu, aby żadne sprawy nie były rozpatrywane gdzie indziej i aby od jego wyroku nikt nie odważył się kiedykolwiek odwołać do innego sędziego.

To wszystko umiłowanym wiernym naszym mieszczenom w Kaliszu z łaskawości naszej przekazujemy uroczystie, ponieważ jest on głową i zwierciadłem ziemi naszej, chcąc, aby te nasze przywileje przechodziły stale na dziedziców tych do naszych mieszczen. Świadckami tej sprawy są: Herkenbold - dowódca naszego wojska, Czechosław - cześnik, pan Wojciech - komornik. Poza tym działo się to w obecności naszych mieszczen Henryka - wójta z Bytomia, Bertolda - przełożonego rajców, Ekharda z Namysłowa, Jeskona z Namysłowa, Tylona z Tłokini, Teodoryka z Krakowa, Michała - ławnika, Waltera Stiulera, Fryderyka Reora, Arnolda Krechilera. Aby zaś uroczystość naszego przywileju nie była podważana i była silna, kazaliśmy umocnić niniejsze pismo środkiem obronnym, jakim jest nasza pieczęć.

Działo się to Roku Pańskiego 1283 w szóste nony października".

Szczególny i wyjątkowy w historii naszego miasta był rok 1983. Do dnia dzisiejszego w świadomości części mieszkańców naszego miasta, rok ten kojarzy się, jako rok obchodów 700 — lecia miasta. Bogaty program obchodów² spowodował, że jubileusz ten na stałe przejdzie do historii Pleszewa. Część z wówczas podjętych działań są widoczne do dnia dzisiejszego i służą mieszkańcom nie tylko Miasta i Gminy Pleszew, ale również całego powiatu³.

Z okazji i dla upamiętnienia 700-lecia Pleszewa w centralnym punkcie miasta - w Rynku wykonano granitowo-betonowy obelisk. Projekt stworzył kaliski artysta A. Ozimina, zaś wykonania podjął się pleszewski rzemieślnik Mieczysław Borkowski. Od strony zachodniej znajduje się płaskorzeźba Przemysła II i napis: „700-lecie historii miasta Pleszewa”. Na drugiej stronie herb Pleszewa i napis: „Wpisani w historię miasta: Józef Wilczek, Kazimierz Niesiołowski, Włodzimierz Jacorzyński”⁴. Na obelisku znajduje się również informacja o fundatorach: „(...) wierne swemu miastu rzemiosło jako symbol więzy i jedności”.

W zamyśle organizatorów jubileuszowych uroczystości było wyeksponowanie na obelisku, nie tylko Przemysła II, ale również wybitnych i zasłużonych mieszkańców Miasta. W każdym okresie istnienia Pleszewa można znaleźć nazwiska tych osób, które w sposób szczególnie i wyjątkowy zasłużyły się dla jego rozwoju. Stąd też wybór osób, które należało umieścić na obelisku był trudny i budził wiele emocji⁵.

² Zob.: Program obchodów 700-lecia Pleszewa 1283-183, Pleszew 1983; Informator 700 lecia Miasta Pleszewa.

³ Szerzej zob.: J. Piasecki, Pleszew 1983-1993. Okiem kronikarskim, Pleszew 1993, s. 20-42 oraz literatura tam cytowana.

⁴ S. Bródka, Miejsca pamięci narodowej Ziemi Pleszewskiej, Pleszew 1986, s. 33.

⁵ J. Piasecki, Spór o miejsce w historii, „Ziemia Kaliska”, 1983, nr 22, s. 9.

Odślonięcia pomnika, na którym w efekcie uwieczniono wspomniane wcześniej nazwiska Józefa Wilczka, ks. Kazimierza Niesiołowskiego oraz Włodzimierza Jacorzyńskiego dokonano 8 czerwca 1983 roku. W obecności mieszkańców Pleszewa, uroczystego odślonięcia dokonali ks. kanonik Julian Badziński (ówczesny proboszcz parafii pw. Ścięcia Św. Jana Chrzyciela), Marian Straburzyński (wówczas przewodniczący Miejsko-Gminnej Rady Narodowej) oraz Mieczysław Kołtuniewski (wówczas Naczelnik Miasta i Gminy Pleszew).

Józef Wilczek

Spośród wymienionych na obelisku osób najmniej informacji jest na temat Józefa Wilczka. Wiadomo, że był szewcem, który w roku 1765 został burmistrzem Pleszewa⁶. Nazwisko Wilczka pojawia się przede wszystkim w kontekście ukazania znaczenia i roli jaką odgrywało w Mieście rzemiosło, a zwłaszcza cech szewski⁷. J. Wilczek nie był jedynym szewcem będącym „włodarzem” miasta. Już w wieku XVI stanowisko burmistrza piastował Michał Belda. Także część rajców miejskich pochodziła z cechu szewskiego. Rozwój cechu szewskiego widoczny jest na przykładzie stale wzrastającej liczby szewców. W XVII wieku było ich 12 (więcej niż Kalisz, który miał „tylko” 11), podczas gdy w końcu XVIII wieku (1793r.) już 52 (razem z garbarzami), zaś w 1912 — 130 szewców. Tym samym cech szewski stał się wówczas największym w mieście⁸.

Sytuacja ta jednak uległa zmianie, zwłaszcza w wieku XX. W okresie II RP (1918-1939) cech szewski zaczął przeżywać poważne trudności, głównie związane z konkurencją towarów gotowych. W roku 1934 członków cechu szewskiego było już tylko 32⁹.

Obecnie w ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miasta i Gminy jest tylko 2 szewców.

Robert Kulig

Ks. Kazimierz Niesiołowski (1872-1949)

Każda nawet najmniejsza miejscowość posiada swoich lokalnych bohaterów, postacie wybitne i barwne, które nie są lub nie powinny być zapomniane. W przypadku Pleszewa osobą, która położyła olbrzymie zasługi w podnoszeniu na wyższy stopień życia społecznego i kulturalnego był ks. Kazimierz Niesiołowski.

Przyszedł na świat w miasteczku Mrocza 06.II.1872r. w rodzinie dzierżawcy dóbr Andrzeja Niesiołowskiego i Heleny z Bogusławskich¹⁰. Po ukończeniu szkoły elementarnej w 1883r. podjął naukę w gimnazjum w Bydgoszczy uzyskując maturę w 1892r.¹¹ Zdobywszy świadectwo dojrzałości wstąpił do seminarium duchownego w Poznaniu. Świecenia kapłańskie

⁶ F. Kryszak, *Dzieje Miasta Pleszewa na podstawie źródeł historycznych*, Pleszew 1938, s. 49.

⁷ Zob.: F. Kryszak, *op. cit.*, s. 49; H. Galon, *Pleszew - dawne miasto szewców*, „Ziemia Kaliska” 1986, nr 39, s. 9; M. Wolniak, *Wyznaczanie, wybieranie, głosowanie*, „Gazeta Pleszewska” 1991, nr 10, s. 11.

⁸ *Dzieje Pleszewa*, *op. cit.*, s. 63-68 oraz 109.

⁹ *Ibidem* s. 218-219.

¹⁰ *Wielkopolski Słownik Biograficzny*, Warszawa-Poznań 1983, s.516.

¹¹ *Ibidem* s.516.

otrzymał 28.VI.1896r. z rąk arcybiskupa Floriana Stablewskiego.¹² Skierowano go do Pleszewa, gdzie w miejscowej parafii objął funkcję wikariusza. Był nim w latach 1896-1900. Dnia 02.VII.1900r. został jej komendantem-substytutem. Instytucja kanoniczna nastąpiła 24.X.1901r.¹³ Gdy został proboszczem rozwinął na terenie parafii bardzo szeroką w zakresie problematyki i owocną w następstwach działalność duszpasterską, społeczną i kulturalną. Proboszczem był do 1949r., z przerwą w latach 1941-45 (więziony i przesiedlony do Generalnej Gubernii).¹⁴ Zmarł 05.XI.1949r. i został pochowany na miejscowym cmentarzu.¹⁵

Ksiądz Kazimierz Niesiołowski inicjował działalność towarzystw wstrzemięźliwości i organizacji charytatywnych. Wskrzesał w 1898r. tutejsze Bractwo Wstrzemięźliwości (zał. 1851r). Po kazaniu głoszonym 02.II.1899r., a mówiącym o trzeźwości złożył uroczyste przyrzeczenie całkowitej abstynencji.¹⁶ Przy jego współudziale założono 12.IX.1902r. Związek Księża Abstynentów na Archidiecezję Gnieźnieńską i Poznańską. Ujął w swe ręce ster tego nowego stowarzyszenia, pozostając jego prezesem aż do 1939r.¹⁷ Następnie przyczynił się do powstania 22.XI.1905r. świeckiej organizacji abstynenckiej pod nazwą Towarzystwo „Wyzwolenie”.¹⁸ W tym samym roku brał udział w Kongresie Antyalkoholowym w Budapeszcie oraz II Zjeździe Polskich Abstynentów w Krakowie, gdzie należał do komitetu organizacyjnego i wygłosił wykład „O ruchu wstrzemięźliwości w Księstwie Poznańskim”.¹⁹ W Pleszewie powołał Towarzystwo „Wyzwolenie” 18.III.1906r.²⁰ Należał do głównych prelegentów. Jego wykłady i odczyty nie ograniczały się tematycznie tylko do szerzenia idei wstrzemięźliwości, ale obejmowały wiele tematów z historii Polski i problematyki nowoczesnego duszpasterstwa. W 1904r. z inicjatywy ks. Niesiołowskiego założono Towarzystwo Pań św. Wincentego a Paulo.²¹ Proboszcz został jego dyrektorem. Dzięki niemu ubodzy i chorzy znajdowali opiekę i pomoc. Wiele serca i troski poświęcał sierotom. Od 1901r. stał na czele Kuratoriumu Domu Sierot i Ochronki w Pleszewie.²² Zakład do 1939r. wychował ponad 700 dzieci. Sferą zainteresowania ks. Niesiołowskiego były nie tylko problemy wstrzemięźliwości i opieki, ale także szersza działalność społeczna. Duchowieństwo pod wpływem encykliki Leona XIII *Rerum Novarum* z 15.V.1891r., głoszącej m.in. prawo do własności prywatnej, sprawiedliwej zapłaty, tworzenia stowarzyszeń i związków zawodowych, rozpoczęło akcję zneutralizowania wpływów socjalistycznych wśród robotników. W Pleszewie 20.XI.1898r. powstało Towarzystwo Robotników Polsko-Katolickich. Patronem towarzystwa został ks. Niesiołowski. Pleszewski duchowny wygłaszał odczyty o kasach chorych, występował w obronie robotników. Inicjował przedstawienia amatorskie, w których brali udział członkowie TRPR.²³

12 *Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie, Akta kościoła i parafii w Pleszewie, sygn.24, Personalia 1896-1919 (dalej AAG-PL.)*

13 *Wł. Zientarski, Zarys dziejów parafii pod wezwaniem św. Jana Chrzcziciela w Pleszewie, mszps, Gniezno 1983.*

14 *J. Szyling, Polityka okupanta hitlerowskiego wobec Kościoła katolickiego 1939-45, Poznań 1970, s.260.*

15 *Szerzej na ten temat w pracach: A. Gulczyński, ks. Prałat Kazimierz Niesiołowski 1872-1949, Pleszew 1995., R. Kulig, Ksiądz Kazimierz Niesiołowski- działalność społeczna i kulturalna w Pleszewie w l. 1896-1939- praca magisterska, Poznań 1987.*

16 *N. Cieszyński, Kościół a nowoczesny ruch przeciwalkoholowy, Poznań 1914, s.107.*

17 *J. Nowacki, Dzieje Archidiecezji poznańskiej, t.II, Poznań-Warszawa-Lublin 1964, s.743.*

18 *At. Karwowski, Historia Wielkiego Księstwa Poznańskiego, t.III, Poznań 1931, s.174.*

19 *N. Cieszyński, Kościół, s.109.*

20 *AAG-PL. sygn. 298: Towarzystwo Abstynenckie Wyzwolenie*

21 *Dzieje Pleszewa, pod red. M. Drozdowskiego, Kalisz 1989, s.171.*

22 *„Wiadomości Parafialne”, nr.11 z dn. 2.VIII. 1931.*

23 *AAG-PL. sygn. 108: Towarzystwo Robotników 1898-1935.*

Duże zasługi położył na polu oszczędności. W 1899r. powołał w Pleszewie „Kasę drobnych oszczędności” przeznaczoną dla dzieci do 14 roku życia.²⁴ Czynnie działał w Banku Pożyczkowo-Spółdzielczym. W 1904r. został wybrany prezesem Rady Nadzorczej Banku. Reprezentował pleszewski Bank Pożyczkowo-Spółdzielczy na Sejmikach Związku Spółek Zarobkowych. Prezesem RN był do 1922r.²⁵ jak stwierdzono w sprawozdaniu z 75-letniej pracy Banku ks. Niesiołowskiemu przede wszystkim zawdzięcza się wybudowanie wspaniałego gmachu banku. Był inicjatorem pracy skautowej na terenie Pleszewa. Pierwsza drużyna powstała w czerwcu 1913r.²⁶ Równie ciekawa była aktywność polityczna ks. Niesiołowskiego. Od 1905r. związany był z Narodową Demokracją, a ściślej z organizacją jej podległą pod nazwą „Obrona Narodowa”.²⁷ Z jej ramienia brał udział w kampanii wyborczej 1908r. ostro występował przeciwko germanizacji. Przykładem może być fakt popierania akcji strajkowej uczniów pleszewskich w 1902r. Udzielał się w akcji protestacyjnej przeciwko ustawie wywłaszczeniowej z 1908r. W 1912r. zorganizował wiec w Pleszewie, na którym mowy mieli głównie Władysław Seyda - o bezprawiach pruskich oraz ks. Niesiołowski mówiący na temat środków samoobrony narodowej.²⁸ Szczególnie aktywny był w 1918r. gdy Polska „wybuchła” i odradzała się. Do ogólnopolskich dążeń, realizacji narodowych aspiracji cegiełkę dołożyło społeczeństwo pleszewskie, którego duchowym przewodnikiem był właśnie ks. Proboszcz. W październiku 1918r. na pleszewskiej plebanii, zawiązany został Tajny Komitet Obywatelski z ks. Niesiołowskim jako przewodniczącym.²⁹ 14.XI.1918r. Komitet Obywatelski ujawnił się i przekształcił w Radę Ludową, która miała przejąć władzę w mieście i powiecie.³⁰ 28.XI.1918r. prezesem Rady Ludowej został ks. Niesiołowski.³¹ Znalazł się także w składzie delegatów mających uczestniczyć w obradach Sejmu Dzielnicowego w Poznaniu od 3-5.XII.1918r.³²

Dnia 6.I.1919r. nastąpiła uroczystość przejęcia władzy przez Radę Ludową. Na 20-cia plenarnych posiedzeń Rady w 18-tu z nich przewodniczył ks. Niesiołowski. Angażował się także w działalność na rzecz polskości w okresie plebiscytowym na Górnym Śląsku, Warmii i Mazurach. Organizował wiece i zbierał składki.³³ W czasie trwania wojny Polski z Rosją Radziecką zgłosił się na ochotnika. 14.VII.1920r. otrzymał zgodę na czasowe objęcie kapelanii wojskowej, a następnie w stopniu kapitana został przydzielony do baonu zapasowego 57 pułku piechoty.³⁴ Brał także udział w kampanii wyborczej do sejmu 1922r.³⁵ Po zamachu majowym aktywność pleszewskiego proboszcza na polu politycznym uległa zmniejszeniu, koncentrując się na uczestnictwie w kolejnych kampaniach wyborczych po stronie Stronnictwa Narodowego, którego był stałym zwolennikiem.

W zakresie działalności kulturalno-oświatowej zwrócić należy uwagę na założenie i funkcjonowanie Ogródka Jordanowskiego. Ks. Niesiołowski biorąc przykład z dr Jordana

24 Wł. Zientarski, *Zarys*.

25 *Sprawozdanie z 75 letniej pracy Banku Pożyczkowo-Spółdzielczego 1872-1947*, s.4.

26 A. Gulczyński, *Harcerstwo pleszewskie do roku 1939*, Pleszew 1986, s.6.

27 J. Marczewski, *Narodowa demokracja w Poznańskim 1900-1914*, Warszawa 1967, s.329.

28 W. Jakóbczyk, *Studia nad dziejami Wielkopolski*, t.III, Poznań 1967, s.193.

29 St. Bródka, *Powiat pleszewski i jego mieszkańcy w czasie Powstania Wielkopolskiego*, w: *Udział społeczeństwa Ziemi Kaliskiej w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919*, pod red. A. Czubińskiego, Kalisz 1978, s.73.

30 *Ibidem*, s.73.

31 *Wykaz członków Rady Ludowej*, odpis w Muzeum Regionalnym w Pleszewie.

32 *Wykaz delegatów na sejm a powiatu pleszewskiego*, odpis w Muzeum Regionalnym w Pleszewie.

33 AAG-PL. sygn. 48.

34 AAG-PL. sygn.24.

35 *Ibidem*

urządził w 1901r. plac gier ruchowych.³⁶ W 1906r. otworzył nowy ogród zwany Parkiem Dzieciątka Jezus, a później Ogródkiem Jordanowskim Dzieciątka Jezus.³⁷ 17.IV.1909r. powołał do życia Towarzystwo Zabaw Ruchowych im. Jordana. Opracował jego statut i program, został także jego prezesem do 1939r.³⁸ Celem towarzystwa była „stała i dobrze zorganizowana opieka nad dziećmi oraz podnoszenie poziomu fizycznego i moralnego wśród dzieci i młodzieży za pomocą zdrowotnych zabaw ruchowych”. W 1925r. założył ogródki działkowe dla dorosłych.³⁹

Ks. Niesiołowski w okresie niewoli i po odrodzeniu był także prezesem Komitetu Powiatowego Towarzystwa Czytelni Ludowych. Z jego inicjatywy pleszewskie TCL urządziło tygodnie książki połączone z wystawami książek. Pierwsza wystawa była zorganizowana w 1918r. a następne w 1928, 1933 i 1938r.⁴⁰

Od 1913r. pełnił funkcję przewodniczącego komitetu powiatowego Towarzystwa Pomocy Naukowej im. Dr Marcinkowskiego.⁴¹ W 1918r. został uznany członkiem honorowym Towarzystwa Oświaty na Śląsku im. Św. Jacka.⁴² Proponowano mu przejście redakcji „Przewodnika Katolickiego”, warunkiem było opuszczenie pleszewskiej społeczności. Propozycję tę odrzucił.⁴³

W wyniku zabiegów księdza powstała w 1909r. w Pleszewie czytelnia dla kobiet, a w 1912r. Stowarzyszenie Kobiet Pracujących.⁴⁴ Na przełomie wieków był wiceprezesem Koła Śpiewackiego.⁴⁵ Bardzo ważną kwestią nurtującą pleszewskiego proboszcza była sprawa budowy Domu Parafialnego. Według założeń dom ten miał służyć jako baza działalności większości organizacji społeczno-kulturalnych. Pierwsze projekty dotyczące budowy pojawiły się jeszcze przed I wojną światową. Jednak władze niemieckie nie udzieliły zgody na realizację tego pomysłu. Plany zostały uwieńczone sukcesem dopiero w latach 30-tych. Budowa trwała od 1931r. i zakończona została w 1934r. Impulsem przyspieszającym budowę było wyznaczenie Pleszewa przez Prymasa Augusta Hlonda na miejsce spotkania z okazji XIV Zjazdu Katolickiego. Dnia 28.VI.1934r. Prymas poświęcił Dom Parafialny im. Ks. Piotra Skargi.⁴⁶

Przedstawione formy aktywności księdza Niesiołowskiego realizowane były przede wszystkim do 1939 roku. Wojna i czas okupacji wpłynęły na ograniczenie działalności pleszewskiego duchownego. W 1941 roku ks. Niesiołowski został aresztowany. Przebywał w Forcie VII, a następnie w Bojanowie. W 1942r. wysłany został do Generalnej Guberni. Powrócił do Pleszewa wiosną 1945 roku. Przyczynił się do naprawy niemal wszystkich budynków parafialnych, a zwłaszcza kościoła farnego, domu parafialnego, wikariatu oraz budynków gospodarczych probostwa. Dokonał także poświęcenia dawnego kościoła poewangelickiego.

36 K. Niesiołowski, *Miejski ogród dla dzieci jako przyczynek do sprawy wychowawczej*, Poznań 1928, s.3.

37 AAG-PL. sygn.301.

38 AAG-PL. sygn.268. *Towarzystwo Zabaw Ruchowych*.

39 AAG-PL. sygn.30

40 K. Niesiołowski, *Szkice i sylwetki z przeszłości Pleszewa*, Pleszew 1938, s.20.

41 AAG-PL. sygn.286. *Towarzystwo Pomocy Naukowej. Działalność Komitetu Powiatowego- Pleszew 1912-1939*.

42 AAG-PL. sygn.24.

43 AAG-PL. sygn. 24. List z 16.VIII.1922 r.

44 *Dzieje Pleszewa*, s.171.

45 A. Szymański, *Z 90 letnich tradycji świątecznych w Pleszewie. Koło Śpiewackie „Lutnia”*, Pleszew 1986, s.2.

46 AAG-PL sygn. 86. *Zjazd Katolicki*.

Wznowił także pracę w instytucjach działających przed wojną. W 1947 roku został honorowym prezesem Banku Pożyczkowo-Spółdzielczego. W 1948 r. wszedł w skład komitetu bibliotecznego mającego przyczynić się do utworzenia biblioteki publicznej w Pleszewie. Zasiadał także w komitecie honorowym 65-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej. Podsumowaniem działalności pleszewskiego proboszcza może być opinia wizytacji kanonicznej w 1949 roku. Stwierdziła ona, iż „plebania, dom XX wikariuszy, Dom Katolicki utrzymane są we wzorowym porządku”.⁴⁷ Również pozytywne oceny otrzymał ogród proboszczowski oraz jordanowski.

Ks. Niesiołowski był autorem wielu broszur, książeczek, publikacji (np. „Szkice i sylwetki z przeszłości Pleszewa”). Jego bogate życie zostało uhonorowane przez mieszkańców miasta (Honorowy Obywatel), jak również odznaczeniami państwowymi (krzyż oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Niepodległości, Złoty Krzyż Zasługi), oraz godnościami kościelnymi (prałat domowy Jego Świątobliwości papieża Piusa XI).

Przypomnienie działalności „wielkiego proboszcza małego miasteczka”⁴⁸ - jak ks. Niesiołowski nazywano; księdza-społecznika, rzecznika prasy organicznej, inicjatora wielu przedsięwzięć o charakterze społecznym i kulturalnym wydaje się konieczne... Nie może przecież zagać pamięć o tak niezwyklej osobowości, której wieloletnia i owocna działalność przyczyniła się do rozwoju kulturalnego naszego miasta.

Paweł Jakubowski

Włodzimierz Jacorzyński (1901-1972)

Nauczyciel, wychowawca, działacz społeczny i kulturalny, reżyser. Urodził się 17 marca 1901 roku w Łączynie k. Nadwórnej, jako syn nauczyciela Erazma Jacorzyńskiego i Emilii z Kropiwnickich. Po odbyciu służby wojskowej i uzyskaniu świadectwa dojrzałości w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim w Stanisławowie, w 1924 roku przybył do Pleszewa i 1 listopada tegoż roku rozpoczął pracę jako nauczyciel w Publicznej Szkole Powszechnej Męskiej im. Jana Kasprowicza w Pleszewie (dzisiejszy Zespół Szkół Publicznych nr 1). Od początku swojej pracy pedagogicznej wzbogacał artystycznie okolicznościowe uroczystości szkolne i akademie.

W swojej pracy dydaktyczno-wychowawczej stosował nowatorską na owe czasy metodę - wychowania przez sztukę, co zaowocowało tworzeniem od 1927 roku szkolnych zespołów taneczno - scenicznych, a od 1931 roku reżyserowaniem przedstawień stowarzyszeń młodzieżowych. Dziecięce zespoły, w różnobarwnych i stylowych strojach występowały zarówno przed rówieśnikami, jak i przed dorosłą widownią. Bardzo dobre efekty przynosiła praca nad rozwijaniem zdolności aktorskich dzieci i młodzieży. Dał się wówczas po raz pierwszy poznać jako twórca i reżyser cyklicznych jasełek i „powtań św. Mikołaja”.

Włodzimierz Jacorzyński, oprócz pracy dydaktyczno - wychowawczej, prowadził również ożywioną działalność kulturalną i społeczną. Stał się wybitnym animatorem życia muzycznego i teatralnego na terenie Pleszewa. Był m.in. współzałożycielem Chóru Męskiego „Harmonia”, z którym występował jako solista tenorowy i gdzie kierował zespołem

47 A.Gulczyński, *Ks. Prałat Kazimierz Niesiołowski*, s. 101-103

48 St. Bojarska, *Nasz dorobek kulturalny, cz.I. Wielkopolska, Warszawa 1916*, s.54.

recytatorskim. W uznaniu zasług w pracy na rzecz chóru, otrzymał tytuł Honorowego Prezesa Chóru.

W czasie okupacji został wysiedlony do powiatu opoczyńskiego, gdzie w Marcinkowicach i Myśliborzu prowadził tajne nauczanie i zespół teatralny.

W lutym 1945 roku, po wyzwoleniu, powrócił do Pleszewa i 1 marca rozpoczął ponownie pracę w Szkole Podstawowej nr 1.

Nadal działał jako wielki animator kultury. Był m.in. założycielem i długoletnim prowadzącym (1945 - 1969) Ochotniczego Zespołu Teatru Ludowego, który w 1957 roku przekształcono w Zespół Sceniczny przy Zarządzie Powiatowym ZNP w Pleszewie. W 1955 roku zorganizował i do 1964 roku prowadził również Zespół Sceniczny Pleszewskiej Fabryki Aparatury Przemysłu Spożywczego „Spomasz”.

W 1961 roku inscenizacja „Dziewczynki z zapalkami” wg H. Ch. Andersena, wzbogacona występami tanecznymi, była wystawiona w Teatrze Polskim w Poznaniu.

W 1966 roku założył zespół sceniczny przy Technikum Mechanicznym w Pleszewie, z którym wystawił „Szatana z siódmej klasy” wg Kornela Makuszyńskiego. W tym samym roku reprezentował również ziemię pleszewską na Kongresie Kultury Polskiej.

Włodzimierz Jacorzyński dał się poznać również jako twórca i reżyser wielkich widowisk plenerowych, m.in. „Dożynki” - 1945, „W krainie krasnoludków” - 1946, „Wisło moja” - 1948. Właśnie wielkie widowisko plenerowe „My ze spalonych wsi” zrealizowane wg własnego scenariusza na stadionie sportowym 12 października 1969 roku stało się zamknięciem wieloletniej działalności Włodzimierz Jacorzyńskiego jako reżysera i twórcy teatralnego. Na uwagę zasługuje fakt, że w spektaklu wzięło udział ponad pięciuset wykonawców w różnym wieku i różnych profesji.

Włodzimierz Jacorzyński wyreżyserował ponad 60 tytułów przedstawień, zarówno utworów różnych autorów, jak i własnych kompozycji. Wybór utworów pokazuje, że reżyser nie preferował konkretnej tematyki i nastroju przedstawień, gdyż obok dzieł o poważnej tematyce, dotyczącej niepokojących i bolesnych stron życia i historii, stoją legendy i baśnie, gdzie zło ostatecznie zostaje zwyciężone przez dobro. Reżyserował również widowiska, w których kreowana była fantazja, barwne widowiska pełne muzyki, śpiewu i tańca, widowiska gdzie obok dorosłych mogła występować młodzież, a przede wszystkim dzieci.

W okresie międzywojennym do najwybitniejszych osiągnięć reżyserskich Włodzimierza Jacorzyńskiego należą m.in. „Janko Muzykant” - 1930, „Powrót Taty” - 1930, „A za tego króla Jana” - 1933, a także komedia „Ciotka Karola” T. Brandona - 1934, „Dzielny wojak Symhe Szmil na froncie” - 1935, misterium „Ukrzyżuj Go” Trzywdar - Rakowskiego - 1936, dramat „Knajpa” - Parwego - 1937, „Dziewczynka z zapalkami” H. Ch. Andersena - 1938.

Po wojnie wyreżyserował m.in. „Betlejem polski” L. Rydla - 1946, „Obrazy dramatyczne z czasów okupacji i wyzwolenia” wg własnego scenariusza - 1947, „Latarnika” H. Sienkiewicz - 1949, „Wiesława” wg K. Brodzińskiego - 1949, „Baśkę” - 1950, „Odwety wg L. Kruczkowskiego - 1951, „Wodewil warszawski” - 1952, „Laleczka z saskiej porcelany” - 1956, „Dzikie łabędzie” Andersena w opracowaniu K. Jeżewskiego, „Nowe przygody Szwajka” - 1956 oraz wiele wznowień tytułów z okresu przedwojennego.

Włodzimierz Jacorzyński w 1957 roku był odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi. Za pracę na rzecz kultury otrzymał nagrodę indywidualną województwa poznańskiego i miasta Poznania na rok 1963. W 1967 roku został wyróżniony przez Ministra Kultury i Sztuki odznaką „Zasłużonego Działacza Kultury”. Otrzymał ponadto złotą odznakę PCK i ZNP. Aktywny do ostatnich dni Włodzimierz Jacorzyński zmarł 21 stycznia 1972 roku w Pleszewie i został pochowany na cmentarzu przy kościele św. Floriana.

Opracowania na temat W. Jacorzyńskiego:

Gulczyński A., Chór Męski Harmonia w Pleszewie pod patronatem Pleszewskiej Fabryki Obrabiarek w Pleszewie. 60 lat działalności artystycznej i społecznej, Pleszew 1983.

Romański W., Wizerunki. Włodzimierz Jacorzyński, „Południowa Wielkopolska”, nr 8, 1965.

Wróblewski B., Sylwetki Pleszewian. Włodzimierz Jacorzyński, „Południowa Wielkopolska”, nr 7, 1983.

Wróblewski B., Amatorzy ruchu teatralnego w Pleszewie 1869 - 1969. Pleszew 1986.

Obelisk upamiętniający 700-lecie Pleszewa.

Spółdzielnia Mleczarska w Kowalewie (lata 20-ste).

Jarosław Szymkowiak

HISTORIA OKRĘGOWEJ SPÓŁDZIELNI MLECZARSKIEJ KOWALEW-DOBZYCA

Historia ruchu spółdzielczości mleczarskiej sięga lat osiemdziesiątych XIX wieku, kiedy Polacy pozbawieni byli własnego państwa. Zaborcy hamowali rozwój kultury, oświaty i polskiej gospodarki. Droga jaką przeszła polska spółdzielczość mleczarska od samego początku do dnia dzisiejszego była i jest drogą trudną, pełną przeszkód, zakrętów i burz które nie zniszczyły tej wspaniałej idei, która stała się impulsem do jej powstania i czynnikiem jednoczącym producentów mleka i pracowników przetwórstwa. Historia spółdzielczości mleczarskiej jest odzwierciedlaniem historii Polski wieku XIX, XX i XXI. Pierwsza Spółdzielnia Mleczarska powstała w Chełmży w 1875 roku, a za nią następne. Były to spółdzielnie, które głównie zrzeszały członków bogatych, a do takich Polacy nie byli zaliczani.

W 1877 roku grupa 17 inicjatorów postanowiła wybudować mleczarnię w Kowalewie. Po sześciu latach uruchomiono skup i przetwórstwo mleka, a **21 czerwca 1883 roku** Spółdzielnia została zarejestrowana w Sądzie Handlowym w Ostrowie. Członkami byli głównie Niemcy, którzy posiadali 75% kapitału udziałowego, ale dostaw mleka tylko 30%. To gospodarze polscy byli głównymi dostawcami mleka. Niemcy nie chcieli dopuścić do spolszczenia Spółdzielni. W pierwszym okresie mleczarni przerób wynosił około 1000 litrów dziennie. Głównymi produktami było masło, twarogi i sery, które dostarczano na rynek pleszewski transportem konnym. Jednostronny kierunek produkcji stwarzał jednak nadwyżki mleka odtłuszczonego, które oddawano dostawcom na paszę, a w późniejszym okresie uruchomiono własny tucz trzody chlewnej. Spółdzielnia prowadziła dla swoich członków dostawę pasz i opału. Niestety polscy dostawcy byli traktowani jako dostawcy drugiej kategorii: otrzymywali niższą zapłatę za mleko i nie mieli zagwarantowanego codziennego odbioru mleka.

Rozwijające się miasta spowodowały zwiększony popyt na wyroby Spółdzielni, co w efekcie zaowocowało rozwojem hodowli bydła mlecznego jak i upraw paszowych pod tę hodowlę. Pierwsza wojna światowa zahamowała rozwój polskiej spółdzielczości mleczarskiej. Nastąpił spadek pogłowia bydła, wielu producentów mleka i pracowników Spółdzielni zostało wysłanych na wojnę, z której nie powróciło. Wiele spółdzielni upadło. Dopiero utworzenie niepodległego państwa polskiego, spolszczenie spółdzielni i utworzenie izby rolniczej spowodowało istotne zmiany w spółdzielczości mleczarskiej. Dla działalności polskich spółdzielni mleczarskich ważnym wydarzeniem było utworzenie przez dr. Franciszka Stefczyka w roku 1919 Banku Rolnego. Powstały w Warszawie bank wspomógł finansowo działania spółdzielni. Także powstała w roku 1929 Szkoła Mleczarska we Wrześni wywarła istotny wpływ na rozwój spółdzielczości, dostarczając spółdzielczości mleczarskiej (szczególnie na ziemiach zachodnich) kadry wykształconych fachowców.

29 października 1929 roku powstała Spółdzielnia Mleczarska w Kucharach, w której skład Zarządu weszli Walenty Pływaczyk z Macewa oraz Andrzej Maciaszek z Kuchar. W tym czasie powstaje Spółdzielnia Mleczarska w Broniszewicach.

W latach dwudziestych XX wieku w Dobrzycy powstał prywatny zakład mleczarski Niemca „Greczmila”. Bardzo złe traktowanie polskich producentów mleka (dużo niższe ceny za mleko, brak gwarancji codziennego odbioru mleka) spowodowały, że Polacy stworzyli Polską Spółdzielnię Mleczarską, która zajęła się produkcją i sprzedażą śmietany w dzierżawionych pomieszczeniach (dzisiejsza siedziba GS-u). Spółdzielnia pod koniec lat 30 kupiła działkę i cegłę pod budowę swojego zakładu.

II wojna światowa zlikwidowała na 5 lat polską spółdzielczość mleczarską. Zakłady przejęli Niemcy, a polscy dostawcy - producenci mleka, jak wszyscy Polacy, byli dyskryminowani, wywożeni na roboty do Niemiec.

Koniec II wojny światowej to nowy etap w rozwoju spółdzielczości mleczarskiej. Na bazie opuszczonych i zniszczonych przez Niemców zakładów (wywieziono urządzenia i maszyny) odradzają się polskie spółdzielnie. W Kowalewie znane nam nazwiska założycieli to: Stefan Cichy, Antoni Ferenc, Wincenty Karliński, Walenty Lisiak, Waclaw Walendowski, Henryk Zawieja, czy Alojzy Żabiński. Dzienny skup mleka wynosił wówczas 1800 litrów. Spółdzielnia zrzeszała 18 członków, zatrudniano 11 pracowników. W Broniszewicach na czele Spółdzielni stanął Jan Alama. Spółdzielnia Mleczarska w Kucharach połączyła się w 1950 roku z Miejską Spółdzielnią Mleczarską w Kaliszu. Natomiast w Dobrzycy, na bazie zakładu poniemieckiego powstała Polska Spółdzielnia Mleczarska. Wśród jej założycieli był Wojciech Goliński.

Na początku lat pięćdziesiątych Spółdzielnia w Kowalewie skupowała 4000 litrów mleka dziennie, zrzeszała 190 członków i produkowała masło, sery trapistów, salami, twarogi, mleko spożywcze. Jej kierownikiem był Tadeusz Kilkowski, który wspólnie z Janem Alama doprowadzili do tego, że w 1950 roku Spółdzielnie w Kowalewie i w Broniszewicach połączyły się. Od 1 stycznia 1951 roku spółdzielczość jednak upaństwowiono. Powstały Powiatowe Zakłady Mleczarskie, Ekspozytury Wojewódzkie, a w Warszawie Centralny Zarząd Przemysłu Mleczarskiego i Jajczarskiego. Wówczas Zakład w Kowalewie podlegał pod Powiatowy Zakład Mleczarski w Jarocinie. W 1955 roku Zakład skupował 6200 litrów dziennie mleka i miał 350 dostawców. Zakład w Dobrzycy podlegał zaś pod Powiatowy Zakład w Krotoszynie.

Uchwałą Rady Ministrów Nr 82 z 1957 roku zdecydowano o ponownym utworzeniu spółdzielczości mleczarskiej. Tym samym reaktywowały swoją działalność Spółdzielnie w Dobrzycy pod kierunkiem Czesława Czerwińskiego oraz w Kowalewie pod kierownictwem Tadeusza Kilkowskiego. Wówczas Spółdzielnia w Kowalewie przejęła punkt skupu mleka w Kucharach. W roku 1959 w Kowalewie po likwidacji tuczu wybudowano topialnię i uruchomiono produkcję sera topionego i smażonego. W tym czasie pracowały 92 osoby i zrzeszonych było 656 członków. Już w 1960 r. wyprodukowano 545 t sera topionego. W 1969 roku następuje połączenie ze spółdzielnią w Dobrzycy. Nowopowstała Spółdzielnia zrzeszała 1967 członków i zatrudniała 204 osoby. Połączenie wpłynęło na dynamikę rozwoju i inwestycji w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej Kowalew-Dobrzyca. W tym okresie do najbardziej zasłużonych należeli Czesław Czerwiński (prezes zarządu), Wojciech Goliński, Roman Skrycki (v-ce prezes), Stanisław Zdunek oraz Wiktor Białas. Od roku 1977, aż do śmierci w roku 1999 dyrektorem był Jan Andryszewski. Przez ten cały okres Spółdzielnia była modernizowana

wiele razy pod potrzeby rynku. Poprawia się jakość produkowanych wyrobów i przedłuża się ich trwałość. Dużą rolę odgrywa higiena produkcji, technologia oraz kwalifikacje i dyscyplina pracownicza. Średni wiek załogi wzrasta, co wpływa na poszanowanie pracy. Wprowadzenie nowych technologii i technik wytwarzania pozwala na zmniejszanie zatrudnienia. W latach 70-tych powstają, jako jedne z nielicznych w polskim mleczarstwie, przy każdym z zakładów oczyszczalnie ścieków. Następuje rozbudowa topialni serów. W 1974 rozpoczęto produkcję serów krojonych pakowanych w folię gazoszczelną. Wraz z reformą administracyjną kraju w roku 1975, Zakład Kowalew wchodzi w skład nowo utworzonej Wojewódzkiej Spółdzielni Mleczarskiej w Kaliszu. W tym okresie następuje powrót do metod nakazowo-rozdziałczych. Środki finansowe na remonty i inwestycje były kierowane nie tam, gdzie wypracowywano zysk, ale gdzie był brak gospodarności.

Zmiana następuje od roku 1981, kiedy po raz kolejny reaktywowano spółdzielczość mleczarską. Członkowie spółdzielni otrzymują zwrot swojego majątku. W tym czasie Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Kowalew - Dobrzyca posiada Zakład Mleczarski i topialnię serów w Kowalewie, Zakład Mleczarski w Dobrzycy, własną bazę transportową (od 1983 roku) oraz punkty skupu mleka w Broniszewicach, Kucharach, Kościelnej Wsi, Czerminie, Choczcu oraz Karmincu. Rozpoczął się dalszy rozwój Spółdzielni. Inwestowano w modernizację produkcji, zaplecza technicznego, transportowego, jak i skupowego. Inwestowano w ochronę środowiska. Przerabiano do 100.000 litrów mleka, zatrudniano 320 osób, zaś zrzeszonych było blisko 2000 członków. Do głównych produktów należało mleko spożywcze, śmietana, maślanka, sery topione, twarogi, sery dojrzewające, masło, kazeina. Wtedy też masło Spółdzielni otrzymało znak jakości Q.

Ostatnie lata to zupełnie nowe tendencje. W związku z ograniczeniem zbytu, ograniczeniem siły nabywczej ludności, konkurencją czyli wolnym rynkiem nastąpił znaczny spadek skupu, a co za tym idzie ilości członków i pracowników.

W chwili obecnej Spółdzielnia przerabia 50.000 litrów mleka dziennie, zatrudnia 200 pracowników oraz ma 400 dostawców. Członków jest 1130. Nad działalnością Spółdzielni nadzór sprawuje Rada Nadzorcza, której od 1989 roku przewodniczy Czesław Kurek. Prezesem Zarządu jest mgr inż. Jarosław Szymkowiak, v-ce prezesem inż. Barbara Bizan.

Następują również znaczące zmiany w asortymencie produkcji. Do podstawowych produktów należą sery dojrzewające (Salami, Słowiński, Gouda, Edamski, Złoty Szwajcar), sery topione, sery smażone, twarogi, kefir, śmietany, masło i oczywiście mleko spożywcze i maślanka.

Bardzo ważnym zadaniem, które jest realizowane w ostatnich latach to modernizacja bazy skupowej. 100% mleka odbierane jest bezpośrednio ze zbiorników schładzających w gospodarstwach dostawców. Ponad 70% mleka w skupie posiada weterynaryjny certyfikat unijny, zaś 80% skupowanego mleka to mleko klasy Ekstra. Zakłady Spółdzielni są coraz bliżej spełnienia wszystkich warunków unijnych między innymi dzięki inwestycjom z udziałem programu „SAPARD”. Regularnie OSM Kowalew-Dobrzyca bierze udział w targach, wystawach i konkursach. Wyroby Spółdzielni uzyskały wiele wyróżnień i nagród. Do najważniejszych należą: medal za sery topione Wiking - Rydzyna 1993r.; medal za desery twarogowe owocowe - 1994r.; medal za sery topione wędzone w kielbaskach - Bydgoszcz 1997r.; I miejsce za sery topione w konkursie „Krajowe mleko” - Sielinko 2001r.; medal za

pasty serowo- rybne - Sielinko 2002r.; dyplom za sery dojrzewające i topione - Sielinko 2003r.; certyfikat konsumenckiej nagrody „Dobre bo Polskie” za ser dojrzewający Gouda - Poznań 2003. Każdego roku OSM bierze udział w Międzynarodowych Targach Poznańskich „POLAGRA”.

Dnia 2 lipca 2003r. odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Nadzorczej Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej Kowalew - Dobrzyca z okazji 120-lecia Spółdzielni.

Irena Grudzińska

NOWA SIEDZIBA KOMENDY POWIATOWEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W PLESZEWIE

Dnia 3 października 2003 roku oddano do użytku zmodernizowaną i rozbudowaną siedzibę Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie. Koszt wykonanych prac wyniósł blisko 2 mln. zł. Ponad 1,6 mln. zł. na ten cel przekazała Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, resztę wyasygnowały: powiat pleszewski i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wśród gości obecnych na uroczystym otwarciu byli: Wojewoda Wielkopolski Andrzej Nowakowski, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Szef Obrony Cywilnej Kraju gen. bryg. Teofil Jankowski, Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Ryszard Kamiński. Ponadto w uroczystości wzięł udział Senator RP Zbigniew Kulak oraz samorządowcy gmin Ziemi Pleszewskiej.

Siedem osób zostało wyróżnionych medalami „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej” oraz „Za zasługi dla pożarnictwa”. Burmistrz Marian Adamek oraz Przewodniczący Rady Miejskiej wręczyli medale 700-lecia, w roku obchodów 720-lecia miasta Teofilowi Jankowskiemu oraz Ryszardowi Kamińskiemu.

Historia straży pożarnej w Pleszewie jest bardzo bogata, sięgająca roku 1881. Wówczas, 27 maja na ogólne życzenie mieszkańców powstała straż ogniowa. Rozbiory Polski hamowały rozwój państwa. Wstrzymany też został proces reformowania ochrony przeciwpożarowej, która po upadku Rzeczypospolitej kształtowała się odmiennie w zależności od systemów i przywoleń państw zaborczych. Najlepiej proces ten przebiegał w zaborze austriackim, najslabiej w rosyjskim. Wydarzenia rewolucyjne 1905 roku zmusiły władze zaborcze do wydania w marcu 1906 roku ustawy o stowarzyszeniach i związkach. Na tej podstawie zorganizowano wiele nowych straży w osadach i we wsiach. W pierwszych miesiącach niepodległości straże pożarne powróciły do swojej statutowej działalności. W czasie okupacji hitlerowskiej w większych miastach, w których były zawodowe straże pożarne, wprowadzono policję ogniową, natomiast w innych miastach - zawodowe straże pożarne. Straż pożarna w Pleszewie reaktywowała swoją działalność już w pierwszy dzień wyzwolenia miasta, biorąc udział w akcji ratowniczo - gaśniczej sklepu drogerijnego. Według relacji druhów w latach 1945 - 1955 nie odnotowano dynamicznego rozwoju Straży Pożarnej, natomiast gromadzono sprzęt pożarniczy, remontowano i przystosowywano samochody z wojskowego demobilu na potrzeby jednostki.

Przełom nastąpił dopiero od 1 stycznia 1956 roku z chwilą utworzenia powiatu pleszewskiego, kiedy rozpoczęła swoją działalność Komenda Powiatowa Straży Pożarnych. Straż zdobyła rangę służby państwowej z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 4 stycznia 1950 roku o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji. Od tego czasu miasto Pleszew, jak i powiat pleszewski rozpoczął szybką rozbudowę, a tym samym potrzebował należytego

zabezpieczenia. Ogółem na 113 miejscowości powiatu pleszewskiego w 1962 roku łączność całodobową posiadały 33 miejscowości, łączność ograniczoną 43 miejscowości i bez łączności było 37 miejscowości. Komenda Straży została zlokalizowana w gmachu Prezydium Powiatowej Rady Narodowej przy Placu Kościelnym na 2 piętrze w pokoju o powierzchni 20 m². Pokój ten służył jako biuro, sypialnia oraz pomieszczenie socjalne, natomiast pomieszczenia garażowe mieściły się w odległym o 0,5 km. budynku przy Placu Kościuszki. Wyposażenie jednostki w sprzęt stanowił GBM na podwoziu Star 20.

Pierwszym Komendantem w powołanej Komendzie Powiatowej został por. Bolesław Golczak, a jego zastępcą por. Stefan Kikowski. Załogę stanowili strażacy: referent ds. prewencji - kpr. Henryk Balcer; kierowcy kpr. Marian Kucz, Jan Biniak, Zygmunt Szyszka. Następnie przyjęto: ogn. Pawła Musiała, kpr. Mariana Klakulaka oraz kierowców: Stanisława Słowińskiego, Stanisława Plotę, Czesława Sikorę.

W 1959 roku nastąpiła zmiana na stanowisku komendanta. Komendantem Powiatowym został por. Stefan Kikowski, który funkcję tę pełnił do czasu przejścia na emeryturę 31 marca 1989 roku.

A tymczasem rozwijający się w Pleszewie dynamicznie przemysł niósł za sobą wzrost zagrożeń pożarowych oraz potrzebę wyposażania jednostek ochrony przeciwpożarowej w nowoczesny sprzęt ratowniczy. Przekazane straży 2 przedwojone boksy garażowe nie odpowiadały wymogom. Wstrzymywały dalszy rozwój i możliwości pozyskiwania nowego sprzętu gaśniczego. W 1966 roku po długoletnich staraniach i procesach wywłaszczeniowych przystąpiono do budowy strażnicy. Posiadany na wyposażeniu sprzęt pożarniczy wymagał ciągłych napraw i remontów. Po dwuletnim cyklu budowy z dniem **1 stycznia 1969 roku** Komenda przeprowadziła się do nowego obiektu przy ul. Słowackiego 19. W roku 1970 odnotowano 28 pożarów, straty wyniosły - 799.000 zł. Z większych akcji gaśniczych, w których uratowano wielomilionowy majątek, a strażacy zasłużyli na uznanie za ofiarność i poświęcenie wymienić można: pożar sali gimnastycznej w Pleszewie w dniu 21.01.1970 roku, gdzie nie dopuszczono do rozprzestrzeniania się ognia mimo drewnianej konstrukcji budynku; pożar stodoły w Zielonej Łące w dniu 1.05.1970 roku, gdzie uratowano 3 budynki gospodarcze oraz budynek mieszkalny; pożar w Dobrzycy w dniu 29.05.1970 roku, gdzie dzięki sprawnej akcji uratowano 3 budynki mieszkalne.

Po reorganizacji administracji państwowej i utworzeniu Województwa Kaliskiego, decyzją Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych w Kaliszu z dniem 1 stycznia 1976 roku powołano Zawodową Straż Pożarną w Pleszewie w sile plutonu, której terenem działania były gminy: Pleszew, Gołuchów, Chocz, Blizanów, Stawiszyn, Mycielin. Sprzęt pożarniczy jakim w tym czasie dysponowano (GBM, Star 25, oraz Warszawa M-20 PICK-UP) nie odpowiadał potrzebom do prowadzenia sprawnych działań gaśniczych. Przydział nowego sprzętu nie był możliwy ze względu na brak pomieszczeń garażowych - strażnica wybudowana w 1969 roku nie posiadała odpowiedniego zaplecza. Rozpoczęły się starania o rozbudowę strażnicy. Przeprowadzono niezbędne ustalenia z Urzędem Miasta i Gminy w Pleszewie oraz Komendantem Wojewódzkim Straży Pożarnych w Kaliszu ppłk. Zygmuntem Leszczyńskim. Po uzyskaniu zgody i zabezpieczeniu środków finansowych na zakup materiałów budowlanych załoga podjęła się rozbudowy budynku gospodarczego w którym znalazły się 3 boksy garażowe i pomieszczenia magazynowe. W kwietniu 1976 roku rozpoczęte prace zakończono już w grudniu. Wartość kosztorysowa podjętego w czynie społecznym przedsięwzięcia wynosiła 900.000 zł.

Dla młodych i niedoświadczonych funkcjonariuszy był to duży ciężar dlatego, że równocześnie z rozbudową trzeba było przeprowadzać ćwiczenia i intensywne szkolenia przygotowujące do służby adeptów. Załogę stanowili strażacy: st. ogn. Czesław Regus, st. ogn. Marian Kolanowski, st. ogn. Jan Szulczyński, st. ogn. Stanisław Słowiński, st. ogn. Andrzej Antczak, st. ogn. Zdzisław Nowacki, st. ogn. Jan Bruzi, st. ogn. Piotr Pezena, ogn. Mirosław Solarczyk, ogn. Stanisław Rutkowski, plut. Florian Adamkiewicz oraz plut. Edmund Kowański.

Kolejnym etapem była dobudowa skrzydła strażnicy. Prace prowadzono systemem gospodarczym łącząc jednocześnie wyjazdy do zdarzeń, szkolenia i prace budowlane. Rozbudowa trwała od czerwca do października 1977 roku. Wartość kosztorysowa zadania wyniosła 800.000 zł, z czego 400.000 zł załoga wykonała w czynie społecznym. W 1978 roku przystąpiono do budowy pomieszczeń na posiadane agregaty prądowłórcze oraz modernizacji Rejonowego Stanowiska Kierowania. Wartość czynu społecznego wyniosła 250.000 zł. Od tego okresu rozpoczęła się nowa era w dziejach ochrony przeciwpożarowej naszego miasta. Jednostka otrzymała nowy sprzęt: GBA 2,5/16 na podwoziu Star 244, GCBA 6/32, Samochód operacyjny Fiat 1300, 2 przyczepy - wężową i oddymiania, 2 motocykle: MZ - 250 i WSK-175, Star gospodarczy, Żuk gospodarczy oraz Nysę. W latach 80 - tych dodatkowo wzbogaciła się o podnośnik hydrauliczny SH 18, zestaw samochodowy do przewozu wody - SZ 18, samochód ze sprzętem ochrony dróg oddechowych i sprzętem oddymiającym SP-gaz, jak również samochód dowodzenia - SDŁ.

W omawianym okresie trzeba odnotować sukcesy w wielu poważnych akcjach ratowniczo - gaśniczych. Należy do nich udział w akcji podczas pożaru magazynów w Szczypiornie w kwietniu 1976 roku (straty wyniosły wówczas 15 milionów złotych), gaszenie pożaru lasu w Jarantowie w czerwcu 1976 roku na obszarze 80 hektarów, likwidacja pożaru w Zakładach Młynarskich w Pleszewie w maju 1977 roku, gdzie uratowano majątek wartości 35 milionów złotych, gaszenie pożaru Suszarni Pasz w Czerminku w listopadzie 1977 roku uratowano 600 ton paszy o wartości 2 milionów złotych. Również warte odnotowania są osiągnięcia załogi w sporcie pożarniczym: zajęcie II miejsca w Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych w Kaliszu w 1978 roku; I miejsce w technicznym torze przeszkód w Wojewódzkich Zawodach Sportowo Pożarniczych w 1979 roku; zdobycie I miejsca w Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych w Kaliszu w 1979 roku; II miejsce na wojewódzkiej spartakiadzie w sporcie pożarniczym w 1980 roku; II miejsce w Wojewódzkich Zawodach Sportowo - Pożarniczych w 1980 roku; III miejsce w technicznym torze przeszkód na Wojewódzkich Zawodach Sportowo - Pożarniczych w 1980 roku; II miejsce na Wojewódzkiej Spartakiadzie Sportowej o Puchar Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych w 1981 roku; II miejsce w tenisie stołowym na Wojewódzkiej Spartakiadzie w 1981 roku; III miejsce na Wojewódzkich Zawodach Sportowo - Pożarniczych w 1982 roku; II miejsce w piłce siatkowej na Wojewódzkiej Spartakiadzie w 1983 roku; II miejsce na Mistrzostwach Województwa Kaliskiego w sporcie pożarniczym w 1985 roku; II miejsce w sztafecie pożarniczej na Mistrzostwach Wojewódzkich w 1985 roku; II miejsce w sporcie pożarniczym na Mistrzostwach Wojewódzkich w 1985 roku; III miejsce w Turnieju Piłki Nożnej w 1986 roku; I miejsce w indywidualnym Turnieju Tenisa Stołowego w 1986 roku.

Ten dynamizm połączony z troską o mienie państwowe odegrał poważną rolę wychowawczą. Nauczył usuwania trudności, pracy pełnej poświęceń, działalności społecznej, utrzymywania w pełnej gotowości niejednokrotnie wysłużonego sprzętu będącego na wyposażeniu jednostki oraz dążenie do tego, by żadna akcja nie była dla strażaków zaskoczeniem.

Od 1 kwietnia 1989 roku do 31 czerwca 1992 roku Komendantem Rejonowym został ppor. Antoni Nowacki.

Dalej trwały prace modernizacyjne strażnicy. W 1991 roku zmodernizowano Stanowisko Kierowania, uzupełniając o nową centralę telefoniczną i elektroniczne alarmowanie jednostek OSP i sił JRG. Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 roku powołano Państwową Straż Pożarną jako zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formację, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. W czerwcu 1992 roku na naszym terenie miał miejsce największy pożar obszaru leśnego w miejscowości Orlina (ca 720 ha), a w sierpniu tego samego roku strażacy z tutejszej jednostki uczestniczyli w gaszeniu pożaru w Kuźni Raciborskiej (ca 8000 ha).

Od 1 lipca 1992 roku do 31.12.1998 roku w Pleszewie na bazie Zawodowej Straży Pożarnej powstała Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza Komendy Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w Jarocinie. Dowódcą Jednostki został w 1993 roku kpt. Mieczysław Kikowski.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku powołano w Pleszewie Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej na czele której stanął st. kpt. Jacek Jarus. Teren działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie pokrywa się z granicami administracyjnymi powiatu pleszewskiego w skład którego wchodzi gminy: Czermin, Dobrzyca, Chocz, Gizałki Gołuchów oraz miasto i gmina Pleszew. Powiat obejmuje obszar o powierzchni około 712 km², na którym mieszka 62 973 osób.

Działania ratowniczo - gaśnicze na terenie powiatu prowadzone są przez Jednostkę Ratowniczo - Gaśniczą z siedzibą w Pleszewie oraz 47 jednostek OSP z czego 8 włączonych jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Spośród tych jednostek to: 7 jednostek jest typu S2; 20 jednostek jest typu S1; 6 jednostek jest typu M2; 14 jednostek jest typu M1. System selektywnego wywoływania ze stanowiska kierowania posiada 11 jednostek OSP. Uruchomienie syren alarmowych drogą radiową w znacznym stopniu skraca czas alarmowania tych jednostek.

Przez cały czas trwała modernizacja strażnicy w ramach której wykonano: częściową wymianę okien w pomieszczeniach biurowych i socjalnych, remont garażu, wymianę 4 sztuk bram garażowych oraz montaż systemu wyciągu spalin, modernizację stanowiska kierowania oraz wymianę centrali telefonicznej, modernizację pomieszczenia z przeznaczeniem dla pracowników Centrum Powiadamiania Ratunkowego wraz z wyposażeniem, adaptację pomieszczeń na zaplecze socjalne i kuchenne dla załogi, prace remontowe ciągu komunikacyjnego pierwszego piętra i parteru w budynku administracyjno - biurowym.

27 grudnia 2001 roku podpisano porozumienie pomiędzy Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej a Starostwem Powiatowym, którego przedmiotem było sprawne funkcjonowanie CPR, w tym: procedury przepływu informacji pomiędzy CPR, a Pogotowiem Ratunkowym. W dniu 8 stycznia 2002 roku uchwałą Nr CXLIV/195/02 Zarządu Powiatu Pleszewskiego utworzono Centrum Powiadamiania Ratunkowego w tutejszej Komendzie.

Wymogi stawiane nowoczesnym Stanowiskom Kierowania obejmują między innymi: wydzielenie dużej sali operacyjnej, sali do zarządzania kryzysowego oraz zaplecza technicznego. Obiekt objęty przez Komendę Powiatową po Jednostce Ratowniczo - Gaśniczej nie spełniał tych wymagań. Konsekwencją działań zmierzających do utworzenia zintegrowanego stanowiska kierowania było opracowanie koncepcji rozbudowy strażnicy. Koncepcja oprócz ujęcia zagadnień stanowiska kierowania obejmowała także potrzebę dostosowania garaży do posiadanego sprzętu karosowanego między innymi na podwoziach terenowych oraz poprawę zaplecza dydaktycznego dla potrzeb strażaków Państwowej Straży Pożarnej i druhow z Ochotniczej Straży Pożarnej. Ważnym zagadnieniem, które ujmowała koncepcja była poprawa warunków BHP i służby dla strażaków. Pierwsze kroki zmierzające do rozbudowy strażnicy poczyniono ujmując to zadanie w wieloletnim planie inwestycyjnym Powiatu Pleszewskiego. Analiza zadań pokazała, że środki finansowe którymi dysponuje powiat są niewystarczające dlatego też, ówczesny Starosta Pleszewski Edward Kubisz wraz z Przewodniczącym Rady Powiatu Bogdanem Skitkiem, podjęli na początku 2001 roku rozmowy z Wielkopolskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, nadbryg. Ryszardem Kamińskim o włączenie rozbudowy strażnicy w Pleszewie do inwestycji wieloletniej „Krajowy System Ratowniczo - Gaśniczy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej”. Wystąpiono jednocześnie do parlamentarzystów: posłów Grzegorza Woźnego i Marka Wagnera. Inicjatywę poparł również Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew Marian Adamek. Opracowano wstępne szacunki kosztów, które wyniosły 1.600.000 zł. Starosta Pleszewski zadeklarował ze środków własnych Powiatu opracowanie dokumentacji projektowej. Koncepcja została zaakceptowana przez nadbryg. Ryszarda Kamińskiego i Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie mł. bryg. Jacka Jarusa który za pośrednictwem Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego złożył wniosek do gen. bryg. Zbigniewa Meresa Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Szefa Obrony Cywilnej Kraju o ujęcie w planie inwestycji wieloletniej „Krajowy System Ratowniczo - Gaśniczy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej” rozbudowy pleszewskiej strażnicy. Intensywne zabiegi nadbryg. Ryszarda Kamińskiego Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Poznaniu zaowocowały zgodą Komendanta Głównego PSP, Szefa Obrony Cywilnej Kraju pismem BT-III/212/15/16/1691/2002 z dnia 27 czerwca 2002r., w którym to zadanie inwestycyjne rozbudowy strażnicy zostało włączone do planu. Decyzją NR AB.M.7350.7351-123/02 z dnia 6.09.2002 Starosta Pleszewski zatwierdził projekt budowlany i wydał pozwolenie na budowę. Wykonawcą projektu budowlanego oraz kompleksowego sprawowania nadzoru inwestorskiego, wyłonionego w drodze przetargu zostało „STUDIO BUDOWA” - Tomasz Kubiak z Pleszewa. Rozstrzygnięty przez KW PSP w Poznaniu przetarg wyłonił wykonawcę, firmę „BUDO-BAU” Sp. z o.o. z Ostrowa Wlkp., która rozpoczęła prace budowlane w dniu 17.12.2002 roku przy wsparciu między innymi: Andrzeja Jańskiego w zakresie wykonawstwa instalacji: wod-kan. co, i kolektorów słonecznych; „MICRO-SUN” - Marek Rakowski z Gdańska w zakresie budowy zintegrowanego stanowiska kierowania dla Służb Ratunkowych.

Kadra Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie:

Komendant	- mł. bryg. mgr inż. Jacek Jarus
Zastępca Komendanta	- mł. bryg. mgr Mieczysław Kikowski
Naczelnik Wydziału	
Organizacyjno-Kadrowego	- st. kpt. inż. Irena Grudzińska

Naczelnik Wydziału	- st. kpt. inż. Krzysztof Kurzawski
Kontrolno-Rozpoznawczego	- st. ogn. Marian Skowroński
Główny Księgowy	- asp. sztab. Andrzej Miksa
Starszy inspektor	- mł. ogn. Anna Nowakowska
Starszy technik	- mł. ogn. Marta Hajduk
Technik	- mł. asp. Piotr Jaroszewski

Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza

Dowódca JRG	- asp. sztab. Jan Woldański
Z-ca Dowódcy JRG	- kpt. inż. Tomasz Niciejewski
Dowódca zmiany	- asp. Józef Gmyrek
Dowódca zastępu	- mł. kpt. Waldemar Barański
	- st. ogn. Leszek Bandosz
	- st. ogn. Marian Szyłwach
	- mł. ogn. Roman Drozd
Starszy operator sprzętu specjalnego	- st. ogn. Jan Cierniak
	- st. ogn. Paweł Dominiak
	- st. ogn. Krzysztof Korzeniewski
Operator sprzętu specjalnego	- st. ogn. Dariusz Mehr
	- st. ogn. Waldemar Przybylski
Starszy dyspozytor	- mł. asp. Krystyna Mikołajczyk
	- st. ogn. Andrzej Świdorski
	- mł. ogn. Wiesława Kikowska
Starszy ratownik	- asp. Zbigniew Kostrzewski
	- st. ogn. Janusz Galant
	- st. ogn. Leonard Pietrzak
	- st. sekc. Jan Wojcieszak
	- st. sekc. Robert Białas
Starszy ratownik - kierowca	- st. ogn. Adam Bystrzycki
	- st. ogn. Marian Wirowski
	- ogn. Adam Twardowski
	- mł. ogn. Roman Szwałek
Ratownik kierowca	- st. sekc. Bernard Król
Młodszy ratownik	- sekc. Sławomir Włodarczyk
	- sekc. Artur Lis
	- sekc. Przemysław Ostrowski
Stażysta	- sekc. Marek Czaplicki
	- sekc. Dariusz Juszczak
	- sekc. Narcyz Przybylski
	- str. Marek Heronimeczak
Pracownik cywilny	- Dorota Łubniewska

Pleszewska jednostka posiada również nowoczesny sprzęt: Jelcz GBA 2/20/2,5; Star GCBA 4/24; Jelcz GCBM 18/8; IVECO/IPL SLRT; Volkswagen SLRR; Żuk SLDŁ; Star SH; Żuk SLON; Polonez SLOP; Opel SLOP.

Komendanci

por. **Bolesław Golczak** urodzony 23.01.1923 roku w Zielęcinie powiat Kościan jako syn Jana i Franciszki. Służbę rozpoczął 15 lutego 1945 roku na Oddziale II w Zawodowej Straży Pożarnej w Poznaniu i stamtąd 24 lipca 1945 roku został przeniesiony służbowo do Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej w Szczecinie, gdzie służył do 1.12.1950 roku.

W marcu 1953 roku otrzymał przydział do Komendy Straży Pożarnej w Poznaniu.

5.03.1953 roku otrzymał stopień aspiranta pożarnictwa i przydział do Komendy Straży w Jarocinie na stanowisko zastępcy Komendanta Powiatowego ds. polityczno - wychowawczych.

Od 1.01.1956 roku objął stanowisko Powiatowego Komendanta Straży Pożarnych w Pleszewie. Był nim do 24.07.1959 roku, a następnie pełnił służbę w Komendzie Miejskiej Straży Pożarnych w Ostrowie Wlkp., skąd z dniem 1.05.1979 roku przeszedł na emeryturę.

Ogółem w ochronie przeciwpożarowej służył 34 lata.

ppłk. **Stefan Kikowski** urodzony 15.02.1925 roku w Piaskach, syn Pawła i Antoniny, Szkołę podstawową ukończył w 1939 r. W 1941 roku wraz z rodzicami został wywieziony do pracy przymusowej w Niemczech. W okresie

od 23.08.1946 r. do 1.10.1948 r. pełnił służbę wojskową, podczas której ukończył roczną Szkołę Podoficerską w stopniu plutonowego. Od 1 czerwca 1951 r. skierowany do pracy w Komendzie Powiatowej Straży Pożarnych w Kępnie na stanowisko z-cy Komendanta Powiatowego, skąd 20 stycznia 1952 roku został skierowany do Szkoły Oficerów Pożarnictwa w Łodzi, którą ukończył 5 maja 1953r. w stopniu podporucznika. Od 15.07.1953r. został Komendantem Powiatowym w Kępnie. W 1954r. na własną prośbę został przeniesiony do Komendy Powiatowej w Jarocinie. Od 1.04.1956 do 31.03.1959 pełnił funkcję z-cy Komendanta

Powiatowego Straży Pożarnej w Pleszewie, a od 1.04.1959 roku do 31.03.1989r. pełnił funkcję Komendanta Powiatowej Straży Pożarnej w Pleszewie. W okresie od 1975r. był Dowódcą Pleszewskiego Batalionu Pożarniczego. Za zasługi został odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 40 lecia Polski Ludowej, Medalem Zasługi dla Obrony Kraju, Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, Medalem Honorowym im. Józefa Tuliszkowskiego, wpisany do Honorowej Księgi zasłużony dla ochrony p.poż. Na emeryturę przeszedł z dniem 1 kwietnia 1989 roku, z 36 letnim okresem służby w ochronie przeciwpożarowej.

st. kpt. **Antoni Nowacki** urodził się 22.09.1947 roku w Koninie jako syn Jana i Alicji.

Szkolę podstawową i średnią ukończył w Koninie i tam też podjął pracę w Hucie Aluminium.

W 1966r. rozpoczął studia na Uniwersytecie w Poznaniu gdzie odbył przeszkolenie wojskowe i uzyskał stopień podchorążego.

Od 15.03.1975r. podjął służbę w Komendzie Zawodowej Straży Pożarnych w Pleszewie, gdzie pracował na różnych stanowiskach służbowych.

Od 1.10.1982 r. - 30.01.1989 roku pracował w Komendzie Wojewódzkiej Straży Pożarnych w Kaliszu, jednocześnie studiując zaocznie w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie, którą ukończył 23.05.1986 r. z tytułem inżyniera pożarnictwa.

Od 1.02.1989 r. do 30.06.1992 r. pełnił funkcję Komendanta Rejonowego Straży Pożarnych w Pleszewie. Odznaczony brązowym i srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”.

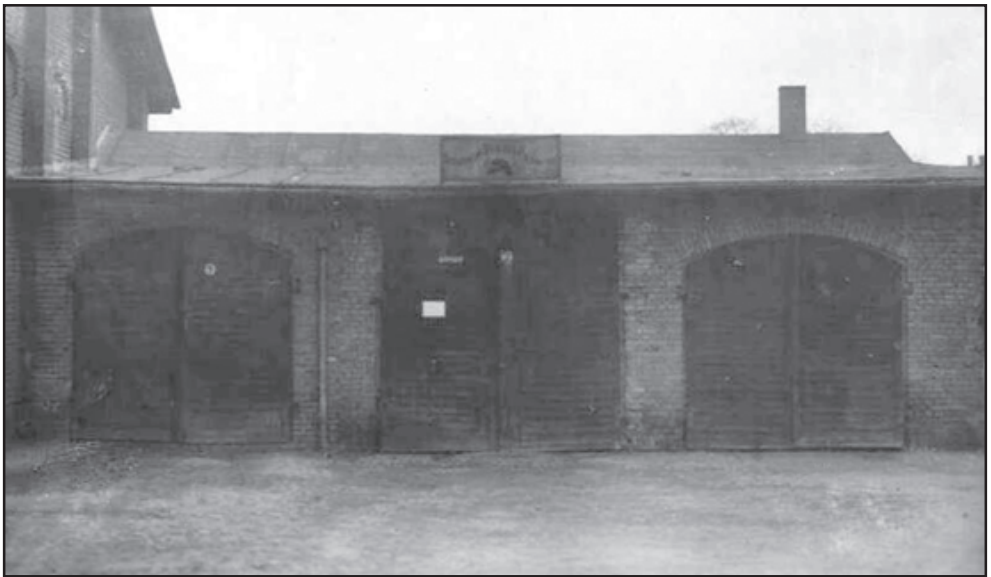
Z dniem 31.03.1994 roku przeszedł na emeryturę.

mł. bryg. mgr inż. **Jacek Jarus** urodził się 21 czerwca 1964 roku w Krotoszynie. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w 1983 roku podjął naukę w Szkole Chorążych Pożarnictwa w Poznaniu i otrzymał skierowanie do służby w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnych w Pleszewie.

W 1988 roku rozpoczął studia w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie, a następnie studia magisterskie. Przez cały okres służby zajmował różne stanowiska dowódcze i kierownicze.

Z chwilą utworzenia w 1999 roku Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie został powołany na stanowisko Komendanta Powiatowego. Przez niecałe 5 lat służby na obecnym stanowisku doprowadził do sfinalizowania rozbudowy i modernizacji strażnicy w tym utworzenia nowoczesnego Centrum Powiadomienia Ratunkowego. Za osiągnięcia w pracy zawodowej został odznaczony między innymi: brązowym, srebrnym, złotym medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, brązowym medalem „Za Zasługi dla Obronności Kraju”, Brązowym Krzyżem Zasługi”.

Pomieszczenia garażowe Straży przy Pl. Kościuszki (rok 1956).

Budynek Powiatowej Straży Pożarnej po przebudowie i rozbudowie.

Uroczystość 129-lecia Koła Pszczelarzy. Od lewej Zdzisław Łyskawka - Prezes Regionalnego Związku Pszczelarzy Wielkopolski Południowej, Tadeusz Sabat - Prezydent Polskiego Związku Pszczelarzy, Józef Kaliński - członek Koła pleszewskiego (prowadzący uroczystość) oraz Ryszard Nowaczyk - Prezes Koła Pszczelarzy w Pleszewie.

Uroczysta Msza Św. z okazji 120-lecia Koła Pszczelarzy w kościele p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela.

120-LECIE KOŁA PSZCZELARZY W PLESZEWIE

Historia zorganizowanej działalności pleszewskiego pszczelarstwa datuje się od roku 1861. Jednak dopiero w dniu 10 lutego 1883 roku powstało w Pleszewie Towarzystwo Pszczelnicze. W jego skład wchodziło 25 pszczelarzy. Przewodniczącym był Albin Zeigner z Lenartowic, zaś członkami Jan Kostrzewski z Kajewa, Drożdżyński z Turska, Rauffus z Sowiny oraz Adolf Bautz z Pleszewa. W krótkim czasie liczba członków towarzystwa wzrosła do 32. Dnia 12 marca 1883 roku Towarzystwo Pszczelnicze z Pleszewa zostaje członkiem Głównego Towarzystwa Pszczelniczego, utworzonego przez Polaków w zaborze pruskim. O aktywności pszczelarzy dowodzi wystawa przemysłowo-pszczelnicza w Pleszewie, która odbyła się w dniach od 4 do 8 października 1884 roku. W przewodniku po tej wystawie wymienione są nazwiska pszczelarzy biorących w niej udział.

Lata międzywojenne to okres prężnej działalności pleszewskich pszczelarzy. W roku 1938 Towarzystwo Pszczelnicze w Pleszewie obchodziło uroczystość 55-lecia istnienia. W tym czasie prezesem był Edward Wieczorkiewicz, a sekretarzem Zbigniew Lonc. Kolejna wystawa przemysłowo rolnicza organizowana w Pleszewie od 14 do 21 sierpnia 1938 roku zgromadziła wielu wystawców. Wśród nich były również osoby zajmujące się pszczelarstwem lub przetwórstwem miodu i wosku. Towarzystwo Pszczelarzy w Pleszewie zorganizowało w 1939 roku dwunastodniowy kurs dla pszczelarzy. Zakończenie kursu i pokaz wyprodukowanych na kursie eksponatów odbyło się 22 stycznia 1939 roku. Zebrania członków towarzystwa odbywały się regularnie, w trzecią niedzielę miesiąca w lokalu pana Dworzyńskiego w Pleszewie przy ulicy Kraszewskiego.

Druga wojna światowa przerwała działalność towarzystwa. Część pszczelarzy zginęła, część została wysiedlona i zmuszona do pracy na rzecz okupanta, a ich pasieki rozgrabiono. Pszczelarze, którzy ocaleli ratowali opuszczone pasieki. Wstępowali do organizacji pszczelarskiej pod kierownictwem pastora ewangelickiego, dzięki któremu mogli pozyskiwać cukier na dokarmianie pszczół oraz prowadzić wędrowki rodzin pszczelich na pożytki. W latach okupacji została zniszczona cała dokumentacja Towarzystwa Pszczelarskiego.

Po zakończeniu wojny pleszewscy pszczelarze wznowili działalność organizacji. Została ona jednak zawieszona decyzją władz w roku 1948. Próby ponownego wskrzeszenia ruchu pszczelarskiego podjęto po roku 1949 w sekcji Hodowli Pszczół przy Powiatowym Związku Samopomocy Chłopskiej, jednak bez rezultatu. Dopiero po dniu 6 stycznia 1957 roku, w którym odbył się Wojewódzki Zjazd Pszczelarzy w Poznaniu, podjęto próby konstituowania się Związku Pszczelarzy na Ziemi Pleszewskiej. Pierwsze zebranie odbyło się 25 marca 1958 roku w Pleszewie, a jego inicjatorami byli Edward Wieczorkiewicz i Marian Straburzyński. Oni też weszli w skład zarządu powstałego Powiatowego Związku Pszczelarzy.

Początek lat sześćdziesiątych był okresem załamania aktywnej działalności Powiatowego Związku Pszczelarzy. Śmierć prezesa Edwarda Wieczorkiewicza jeszcze bardziej spowolniła

prace związku. W tej sytuacji Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Poznaniu w dniu 29 marca 1963 roku ustanowił Stanisława Głowackiego pełnomocnikiem na powiat pleszewski. Przy pomocy Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Powiatowej Rady Narodowej oraz Powiatowego Związku Kółek Rolniczych pełnomocnik zwołał w dniu 5 maja 1963 roku Walny Zjazd Powiatowego Związku Pszczelarzy w Pleszewie. Dwudziestu dwóch członków wybrało władze związku. Do końca 1964 roku liczba wzrosła do pięćdziesięciu jeden. W Dobrzycy działało jedno terenowe ogniwo pod kierownictwem Józefa Janowskiego z Galewa. W dniu 19 lutego 1967 odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze, na którym wybrano nowe władze związku. W roku 1968 do Powiatowego Związku Pszczelarzy należało 72 pszczelarzy, posiadających 900 pni pszczelich. W lutym 1969 roku Stanisław Głowacki zrezygnował z funkcji Prezesa Zarządu z uwagi na stan zdrowia i wiek (ponad 83 lata). W związku z tym 4 maja 1969 roku przeprowadzone zostały wybory uzupełniające. Prezesem został Władysław Chytrowski, wiceprezesem - Ryszard Grocki, sekretarzem Stefan Szczepański. W rok później nowym sekretarzem został Franciszek Andersz. Powiatowy Związek liczył w tym czasie już 95 członków posiadających 970 roi pszczół, a Koło Pszczelarskie w Pleszewie 76 członków z 814 rojami.

W 1975 roku nowy podział administracyjny w Polsce spowodował reorganizację w Kole Pszczelarzy. Powstały nowe ogniwa gminne, a rozwiązane zostały powiatowe związki pszczelarzy. Zarząd Powiatowego Związku Pszczelarzy w Pleszewie zostaje Zarządem Koła Pszczelarzy Miasta i Gminy w Pleszewie.

Pierwszy Założycielski Zjazd Wojewódzkiego Zarządu Pszczelarzy w Kaliszu odbył się w dniu 9 listopada 1975 roku w Klubie „Ikar”, przy ulicy Śródmiejskiej w Kaliszu. Zjazdowi przewodniczył wiceprezes WZP w Poznaniu Marian Wichnowski. On też wszedł w skład Zarządu Wojewódzkiego w Kaliszu. Z Pleszewa Władysław Chytrowski został skarbnikiem, Jan Gembalski członkiem Komisji Rewizyjnej, zaś Franciszek Andersz sekretarzem Sądu Koleżeńskiego. Pleszewiacy wnieśli duży wkład w pracę Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Kaliszu.

Na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym pleszewskiego koła, który odbył się 19 lutego 1977 roku zmienił się personalny skład zarządu. W miejsce Mariana Straburzyńskiego wszedł nowy sekretarz Zdzisław Łyskawka. 14 stycznia 1979 roku w związku ze wcześniejszą rezygnacją Aleksego Brzozowskiego, wiceprezesem został Leon Piórek.

26 września 1982 roku odbyła się uroczystość jubileuszowa - obchody 100-lecia istnienia Związku Pszczelarzy. Po mszy świętej w intencji pszczelarzy odprawionej w kościele p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela przez księdza kanonika Juliana Badzińskiego, korowód pszczelarzy przy dźwiękach orkiestry dętej Ochotniczej Straży Pożarnej przeszedł ulicami miasta do sali „BAKS” RKS-Nowy Świat przy ulicy Malińskiej. Uroczyste zebranie otworzył Prezes Koła Władysław Chytrowski, a całość poprowadził Prezes Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Kaliszu - Marian Wichnowski. Nadano złote i srebrne odznaki PZP oraz dyplomy uznania od władz miasta, WZP w Kaliszu i PZP w Pleszewie. Historię działalności pleszewskiego koła przedstawił Sekretarz Zarządu Zdzisław Łyskawka. Zorganizowano wystawę starego i nowego sprzętu pszczelarskiego, książek i czasopism. W roku 1982 skład Zarządu Koła Pszczelarzy w Pleszewie przedstawiał się następująco: Władysław Chytrowski - prezes, Leon Piórek - wiceprezes, Zdzisław Łyskawka - sekretarz, Jan Gembalski - skarbnik, Ryszard Nowaczyk - członek. W komisji rewizyjnej zasiedli Franciszek Andersz jako przewodniczący oraz Marcel

Lisiak, Stanisław Szymczak - członkowie. Koło Pszczelarzy w Pleszewie zrzeszało w tym czasie 164 pszczelarzy posiadających 2150 rodzin pszczelich.

Dnia 29 kwietnia 1984 roku pszczelarze pleszewscy przeżywali uroczystość ufundowania i wręczenia sztandaru Koła. Brało w niej udział wiele osobistości m.in. Ksiądz dr Henryk Ostach, Wiceminister Rolnictwa Henryk Burczyk, Prezes Komitetu Wojewódzkiego ZSL w Kaliszu Edmund Jamroży, Prezes Wojewódzkiego Komitetu SD w Kaliszu oraz przedstawiciele PZPR, ZSL, SD, Urzędu Miasta i Gminy Pleszew. Chór męski pod dyrekcją Józefa Samelczaka zainaugurował pieśnią „Gaude Mater Polonia”, po czym uroczystość otworzył Prezes Pleszewskiego Koła Władysław Chytrowski. Prowadzenie całości powierzono Zdzisławowi Paluszczałowi. W skład pocztu sztandarowego weszli Antoni Danielski (sztandarowy) oraz Zdzisław Łyskawka i Ryszard Nowaczyk, jako przybocznicy. Ślubowanie na sztandar w imieniu pszczelarzy pleszewskich przed ks. Dr Henrykiem Ostachem złożyli Helena Chytrowska i Tadeusz Gajewski. Podczas tej ceremonii nadano liczne wyróżnienia i odznaki. Minister Rolnictwa wręczył odznaczenie resortowe: „Zasłużony pracownik rolnictwa”: Władysławowi Chytrowskiemu, Helenie Chytrowskiej, Janowi Gembalskiemu, Zdzisławowi Łyskawce, Marianowi Straburzyńskiemu. Ministerstwo ufundowało dla pszczelarzy rzutnik „Lech”. Odznaką „Za zasługi dla województwa kaliskiego” odznaczeni zostali: Ryszard Nowaczyk, Stanisław Szymczak.

Pleszewskie koło pszczelarzy charakteryzuje się prężną działalnością. Prowadzone są liczne prelekcje i pogadanki na temat prowadzenia pasiek, sprzętu pasiecznego i chorób pszczół. Organizowane są również wystawy tematyczne i spotkania z naukowcami i doświadczonymi w tej dziedzinie fachowcami. Odbývają się szkolenia i kursy, m.in. „Higiena zdrowotności pasieki”, „Walka z chorobami”. Kurs mistrzowski ukończyło 35 osób, a kurs rzeczoznawców chorób pszczół 30 osób. Celem działalności koła jest nieustanne podnoszenie fachowej wiedzy członków, a tym samym utrzymanie zdrowotności pszczół. W wyniku częstych kontroli z udziałem lekarzy weterynarii wykryto i zlikwidowano dużo ognisk chorób zaraźliwych pszczół. Przyczyną wielu z tych chorób było niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin. Związek zabiega o zwiększenie pastwisk i bazy pożytkowej dla pszczół. Propaguje uprawę roślin miododajnych. Związek pomaga pszczelarzom w zaopatrzeniu się w cukier na dokarmianie pszczół. Do poprawy pogłowia pszczół członkowie koła zakupują matki pszczół. Organizuje się wycieczki do wzorowych pasiek na terenie województwa wielkopolskiego, które znajdują się w Koźminie, Kaliszu, Sulmierzycach, Ostrowie Wlkp. Czterech członków pleszewskiego koła: Zdzisław Łyskawka, Jan Gembalski, Marian Straburzyński oraz Franciszek Garbarczyk uczestniczyło w Światowym Zjeździe Pszczelarzy „Apimondia”, który odbywał się w Warszawie w 1987 roku. Podczas tego zjazdu z ramienia WZP w Kaliszu - Zdzisław Łyskawka przewodniczył i był opiekunem pszczelarzy brazylijskich w wycieczce po województwie kaliskim. Pszczelarze Pleszewa brali czynny udział w zjazdach organizowanych w różnych miejscach kraju p.n. „Ogólnopolskie Dni Pszczelarzy”. Zdzisław Łyskawka był współorganizatorem Ogólnopolskich Dni Pszczelarzy w Ostrowie Wlkp. w 1988 roku. Rokrocznie z okazji Święta Ambrożego - patrona pszczelarzy, członkowie koła odbywają pielgrzymki do Częstochowy. W związku z tym świętem - 7 grudnia uczestniczą w uroczystej mszy świętej odprawianej co roku w innej parafii, do której należą członkowie. W czasie tej mszy pszczelarze składają na ołtarzu dary dziękczynne w postaci świecy paschalnej i produktów pszczelich. Po mszy świętej wszyscy siadają przy wspólnym stole przy kawie.

Pleszewscy pszczelarze utworzyli również Klub Dyskusyjny. Jego pierwsze zebranie odbyło się 29 stycznia 1989 roku. Założycielami tego Klubu byli Zdzisław Łyskawka z Pleszewa, Ireneusz Barańczyk z Psienia Ostrów, Jerzy Generowicz z Kalisza, Józef Kaliński z Suchorzewa, Jan Gembalski z Pleszewa. Zebrania odbywają się w Pleszewie regularnie, jeden raz w miesiącu (w pierwszą niedzielę). Klub działa na zasadzie dobrowolności, nie obowiązują żadne składki. W zebraniu uczestniczy od piętnastu do czterdziestu pszczelarzy z różnych miejscowości np. z Ostrzeszowa, Krotoszyna, Kalisza, Ostrowa Wlkp., Godziesza, Jarocina, Kotlina. Tematyka spotkań dotyczy przede wszystkim hodowli pszczół. W okresie powodzi w 1997 roku w południowych rejonach Polski, w celu wsparcia pszczelarzy - powodziom dotkniętych kataklizmem - członkowie Klubu Dyskusyjnego zakupili z własnych funduszy trzynaście roi pszczół wraz z ulami i ich wyposażeniem. 18 kwietnia 1998 roku przekazano wyżej wspomniany dar Józefowi Bednarzowi, zamieszkałemu w Kościeżycach w województwie opolskim.

Pleszewianie biorą również aktywny udział w organizacjach poza gminnych. W dniu 23 maja 1993 roku Walny Zjazd WZP w Kaliszu powierzył funkcję Wiceprezesa Zarządu Zdzisławowi Łyskawce, a 25 stycznia 1999 roku wybrano go na Prezesa Zarządu Związku. W 2001 roku na Walnym Zjeździe w przekształconym już z WZP, w Regionalny Związek Pszczelarzy Wielkopolski Południowej w Kaliszu, ponownie wybrano go na Prezesa Zarządu. Zdzisław Łyskawka jest również przewodniczącym Federacji Wielkopolskich Związków Pszczelarzy w Poznaniu. Z rąk Wojewody Wielkopolskiego otrzymał Złoty Krzyż Zasługi, a Zenon Wiśniewski - Skarbnik Zarządu RZPWP w Kaliszu otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi.

W chwili obecnej Zarząd Koła Pszczelarzy w Pleszewie stanowią: Ryszard Nowaczyk - prezes, Aleksander Graczyk - wiceprezes, Czesław Grygiel - sekretarz, Franciszek Garbarczyk - Skarbnik oraz Mirosław Sierociński - członek Zarządu. Z kolei w Komisji Rewizyjnej zasiadają Jan Gembalski (przewodniczący), Stanisław Szymczak oraz Leon Piórek.

HISTORIA MUZEUM REGIONALNEGO W PLESZEWIE

Kolekcja, kolekcjoner, zbieracz - to pojęcia znane od Starożytności - znaczą uświadomiony i uzasadniony zbiór przedmiotów lub pojęć określonego rodzaju, dla ich wartości artystycznej, dydaktycznej, naukowej lub innych, gromadzonych z wielu powodów. Jeśli dodamy do tego zbieractwa badania współzależności pomiędzy pozycjami kolekcji, dociekania o zjawiskach pochodnych, sposobów jej zabezpieczania i upowszechniania, otrzymamy dość kompletne pojęcie, czym jest Muzeum i czym się zajmuje. Jeden z niewymienionych dotąd powodów wydaje się najważniejszy. To trauma przemijania - gdy wiele, zaledwie niedawnych faktów i przedmiotów, świadczących o rozwoju kultury duchowej danej społeczności i ciągłości jej kultury materialnej wymyka się z pamięci, gdy dokumenty nonszalancko niszczą, przedmioty bezmyślnie rozproszono, wtedy ciągłość historii rozsadzają białe plamy. Wówczas uświadamiamy sobie potrzebę zachowania świadków minionego czasu, zachowania dla nas i dla tych, którzy przyjdą po nas.

Niegdyś muzea powstawały z kolekcji osób najzamożniejszych, dzisiaj sprawy wzięły obrót bardziej demokratyczny. Zwykle jest tak, że odpowiednio liczna i intelektualnie nośna grupa społeczna, świadoma swego znaczenia i roli w historii prowokuje powstawanie kolekcji, a w końcu muzeum. Najczęściej administracyjnie powołane muzeum, założone w imieniu wielu zainteresowanych przybiera formę zbioru wiodącego i współpracuje z innymi kolekcjami. Dobrze prowadzone muzeum rozwija się równolegle do potencjału możliwości społeczno gospodarczych i intelektualnych określonej grupy społecznej i zaspokaja jej potrzeby (również ambicje) naukowe oraz oświatowe.

„Załączkiem pierwszego pleszewskiego muzeum stały się zbiory etnograficzne i historyczne, jakie ks. Kazimierz Niesiołowski zgromadził i pokazał na Wystawie Przemysłowej w Pleszewie w 1912r. Zbiory te przechowano, a po odzyskaniu niepodległości utworzono z nich w Domu Oświatowym im. Adama Mickiewicza — Muzeum Regionalne (ul. Sienkiewicza 39). Wystawiono tam przede wszystkim stroje ludowe, wykopaliska archeologiczne, dawne urządzenia gospodarcze, zbiory przyrodnicze, dokumenty dotyczące walki Polaków w okresie zaborów i I wojny światowej. Małe pomieszczenia oraz brak środków nie pozwalały na powiększenie zbiorów oraz nie sprzyjały organizowaniu odpowiedniej ekspozycji. W 1928 roku Towarzystwo Czytelni Ludowych, które prowadziło Muzeum, zmuszone było oddać salkę przeznaczoną na ekspozycję. Dom bowiem należał do miasta i zaistniała konieczność umieszczenia w nim Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem. Ekspozaty zamknięto w skrzyniach i przechowywano przez sześć lat, aż do oddania do użytku w 1934r. Domu Parafialnego im. ks. Piotra Skargi”¹.

Na Muzeum w Domu Parafialnym przeznaczono przestronną i dobrze oświetloną salę w narożu budynku nad wejściem głównym. „Wcześniej ponowiono apele do społeczeństwa

¹ A. Gulczyński, „Rocznik Kaliski”, tom XVIII, 1985.

o przekazywanie eksponatów. Zamiarem ks. K. Niesiołowskiego, twórcy również tego Muzeum, było dalsze gromadzenie wartościowych zabytków kultury materialnej i duchowej z Pleszewa i okolic. Zbiory zostały podzielone na trzy działy. W pierwszym - ludoznawczym, kulturalnym i historycznym - prezentowano m.in. stroje ludowe, urządzenia domowe, dokumenty, stare druki, obrazy, fotografie, numizmaty, pamiątki z czasów walki o odzyskanie niepodległości oraz I wojny światowej. W dziale drugim archeologicznym, wystawiono eksponaty odnalezione w Pleszewie i okolicy, głównie przy przypadkowych wykopach i pracach rolnych. W dziale przyrodniczym ukazano rosnące w okolicy rośliny, a także ptaki, zwierzęta, owady itp. oraz minerały i skamieniałości.”². W 1939 roku obiekt zajął okupant, a zbiory muzealne zaginęły.

W latach 60-tych o utworzenie Muzeum zabiegały władze powiatowe. Na lokum dla niego starano się zabezpieczyć piętrowy dom intendenta przy bramie głównej do parku w Gołuchowie. Merytoryczną stroną powierzono Muzeum Narodowemu w Poznaniu, które utworzyło tu swój pododdział: „Muzeum Regionalne Ziemi Pleszewskiej”. Prace wstępne podjęli pracownicy Muzeum Etnograficznego (Oddziału MN) - Stanisław Błaszczyk i Zbigniew Toroński, którzy po dwóch latach badań w terenie przygotowali materiały i muzealia do pierwszej ekspozycji. Współpracowali m.in. z miejscowymi kolekcjonerami: Henrykiem Brodałą, Andrzejem Wieruszewskim, Marianem Guździółem, których zbiory znalazły się na wystawie jako depozyty. Wystawę o szeroko pojętej historii i kulturze ludowej regionu otwarto w 1965r. Scenariusz przygotowali Janusz Lehmann - część historyczną, St. Błaszczyk - część etnograficzną. Opracowanie graficzne przygotowała zaś Irena Jarzyńska.³

Muzeum wkrótce zamknięto, gdy okazało się, że Akademia Rolnicza w Poznaniu przekazuje arboretum wraz budynkami (oprócz zamku) nowemu użytkownikowi - Ministerstwu Rolnictwa. Wydzielenie budynku intendenty na siedzibę Muzeum okazało się niemożliwe. Ekspozycję zdemontowano, zaś depozyty zachowano w Poznaniu i w 1983r. przekazano obecnemu Muzeum.

Utworzeniem następnego muzeum zajęły się tym razem władze miejskie. W 1976r. ówczesny Naczelnik - Marian Tanaś i Zastępca - Mieczysław Kołtuniewski wykupili dla zasobów komunalnych budynek przy ul. Poznańskiej 34, z zamysłem utworzenia tam muzeum. Budynek ten wzniesiono w latach 30-tych XIX wieku jako zajazd pocztowy zagęszczającej się sieci połączeń poczty pruskiej. Powołanemu w 1980r. Pleszewskiemu Towarzystwu Kulturalnemu, Z-ca Naczelnika powierzył jego organizację. Teraz prace nabrały szybkiego tempa. W pierwszym etapie członkowie PTK organizowali wystawy w Pleszewskim Domu Kultury: „Historia Pleszewa w starej fotografii”, „Ks. prałat Kazimierz Niesiołowski - patriota i społecznik”, „Dzieje teatru amatorskiego w Pleszewie”, „Zbigniew Pikulski; Andrzej Wieruszewski - malarstwo i rzeźba”. Zgromadzono wówczas sporo zdjęć, widokówek, dokumentów. Rekompensatą dla ich ofiarodawców, a zarazem formą zachęty do dalszego przekazywania eksponatów stanowić miało nadanie wszystkim ofiarodawcom tytułu „Honorowego współzałożyciela pleszewskiego Muzeum.”⁴

Specjalną akcję nie tylko wśród młodzieży prowadził Marian Wolniak, który pośród badań regionalistycznych zbierał eksponaty i gromadził je w tutejszym Liceum

2 A. Gulczyński, *XVIII Rocznik Kaliski*. Zob. również: A. Gulczyński, *Ogród Jordanowski, Dom Parafialny i Ogródki Działkowe – dzieło ks. Kazimierza Niesiołowskiego, Pleszew 1993*.

3 Informacja: *Zbigniew Toroński – 22.12.2003*.

4 A. Gulczyński, „*Rocznik Kaliski*”, tom XVIII, 1985.

Ogólnokształcącym, w poczet przyszłego muzeum. Tymczasem z innego przebudowywanego komunalnego budynku przeniesiono okazały piec z formowanych kafli z zieloną polewą pochodzący z II połowy XIX wieku. Dziś jest on ozdobą muzealnej sali. W notatniku skarbniczki PTK, pod datą 5 kwietnia 1982 roku czytamy:

„Guździol otrzymał zlecenie (zalać mi mu pręty Ø 100 do 120 na okratowanie okien).
- Kosztorys wydatków: tarcica /na podłogi/ - 165.000; roboty zdruńskie - 47.000; meble - 400.000; Guździol - 50,000; remont + elewacje budynku 300.000,- ; Razem 962.000,-.zl”.⁵

Znaczącym przyczynkiem do założenia muzeum były też archeologiczne badania ratownicze prowadzone w Pleszewie i okolicach, finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kaliszu. W latach 1976 - 1983 ekipa kaliskiego Muzeum pod kierunkiem Edwarda Pudelko prowadziła wykopaliska na wielokulturowym stanowisku Nr 2 przy ul. Zielonej i na stanowisku Nr 1 przy ul. Piaski 61. Próbowano również określić domniemane grodzisko oraz odkryć ślady umocnień obronnych Pleszewa przy ul. Garncarskiej. Pozyskane wówczas obiekty archeologiczne były eksponowane dwukrotnie w Technikum Mechanicznym, Domu Kultury, a jesienią 1983 w Muzeum Regionalnym w Pleszewie (scenariusze wystaw - E.Pudelko; opracowanie graficzne wystawy w Muzeum - J. Szpunt).

Już po otwarciu Muzeum w latach 1983 - 85 K. i J.A. Splittowie przeprowadzili ratownicze badania wykopaliskowe na cmentarzysku ludności kultury łużyckiej w Pacanowicach. W 1985r. E. Pudelko rozpoczął jedenastoletnie badania interesującej nekropolii kultury łużyckiej i przeworskiej w Brzeziu.⁶ W międzyczasie prowadził wykopaliska na nowym stanowisku Nr 7 przy ul. Piaski - teren nowego cmentarza, teraz już finansowanych przez pleszewskie muzeum. Później jeszcze krótkotrwałe prace w Fabianowie i Żegocinie, których efektem są 3 dużego formatu naczynia zasobowe używane przez ludność kultury łużyckiej. Wszystkie te badania wzbogacały zasoby i kolejne edycje stałej ekspozycji archeologicznej w naszym muzeum oraz wystawy w innych muzeach.

Muzeum Regionalne w Pleszewie powołane zostało Zarządzeniem Nr 3 Naczelnika Miasta i Gminy w Pleszewie⁷ dnia 3 stycznia 1983r. Nie przypadkiem był to początek roku obchodzonego właśnie 700-lecia Pleszewa. Nie było to kwestią prostego zarządzenia. Najpierw w wielokrotnych uzgodnieniach redagowano statut i zasady opieki merytorycznej przez kaliskie Muzeum Okręgowe (dyr. Janusz Janczewski). Od pomyślnego porozumienia zależało z kolei przekonanie i zgoda Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki (P.T. Kazimierz Matusiak i Lech Podlewski) na utworzenie nowego muzeum, tym samym znaczyło to pełną dotację na finansowanie przedsięwzięcia. Wszystkie prace i zadania merytoryczne wykonywali ludzie związani z PTK, których ideą było faktyczne utworzenie muzeum w Pleszewie. Wymienię tu ówczesnych członków zarządu Pleszewskiego Towarzystwa Kulturalnego, z których każdy, usilnie działał na rzecz powstania muzeum: Zdzisław Paluszczyk (prezes), Ewa Szpunt (skarbnik), Bożena Giezek (sekretarz), członkowie: Roman Kołaski, Zdzisław Mądrecki, Zenon

5 *Pamiętać należy, że trwał wtedy stan wojenny. Gospodarka kraju coraz bardziej się zalamywała a większość materiałów podlegała sprzedaży reglamentowanej, to znaczy, że wpiery należało uzyskać pozwolenie lub przydział od stosownej instancji administracyjnej, dopiero na podstawie tego można było dokonać zakupu w wyznaczonym punkcie handlowym.*

6 *E.Pudelko, J.A. Splitt, Praslówianie i Słowianie w pleszewskim, Pleszew 1987. E. Pudelko, którego największym dorobkiem naukowym są badania w pleszewskim, w 1999r. powołany został na członka Komisji Epoki Brązu i Wczesnej Epoki Żelaza Komitetu Nauk Pra i Proto Historycznych PAN.*

7 *Teraz Naczelnikiem był Mieczysław Kołtuniewski.*

Mianowski, Tadeusz Pawliński, Andrzej Szymański, Marian Wolniak (współpraca z kolekcjonerami: z Janem Szadzińskim i Leszkiem Raisem). Więc jest Muzeum, tylko jeszcze „papierowe”. Trzeba na wieloletnie przygotowania wielu ludzi z wieloma koncepcjami nałożyć obowiązujący teraz schemat prawny. 1 grudnia 1982 Naczelnik powołuje pracownika merytorycznego Muzeum - Jerzego Szpunta, później Bożenę Giezek - dobrze zorientowaną w dotychczasowych pracach przygotowawczych w „Towarzystwie”. Odtąd prace postępują coraz szybciej i systematyczniej. Pracownicy ustalają formy organizacji placówki - istnieją przecież zunifikowane formuły wieloliniowej inwentaryzacji, trzeba się tego nauczyć, jednocześnie nie tracąc indywidualnego charakteru zbiorów. Trzeba go dopiero wykształcać. Pracownicy mają do dyspozycji mały pokój w Domu Kultury, ledwie w kwietniu mogą się „instalować” w Zajeździe, a jeszcze wyposażenie wnętrza w powijakach. Wykonawcy ciągle gubią „ostateczne terminy”.

Najważniejsze!: przejmować i archiwizować obiekty muzealne możliwie tak prawidłowo, aby nie trzeba było później poprawiać dokumentów praktycznie nieodwracalnych. Pracownicy przejmują zbiory M. Wolniaka, dokumentują materiały ze wspomnianych wystaw PTK, sami penetrują teren i pozyskują kolejne obiekty. Wspaniałe dokumenty historyczne przekazują Stanisław Bródka i Jan Piasecki. Wszystko to co poprawnie udokumentowane składa się na właściwie prowadzoną strukturę zbiorów.

W pracach remontowych (teraz już tylko stolarskie wykonuje Mieczysław Nowak) są jednak opóźnienia i widoczne jest, że nie zostaną ukończone na czas. Harmonogram imprez 700-lecia jest tak nasycony, że mowy nie ma o przesunięciach w terminarzu, a otwarcie Muzeum dawno ustalone - 6 czerwca 1983r. W połowie maja podejmują decyzję: zamiast wystawy historycznej „700-lecie Pleszewa” nastąpi wystawa darów dla Muzeum w jego nowo otwartej siedzibie. Tak też się stało - 6 czerwca, dzień otwarcia Muzeum - wystawa dotychczas przejętych depozytów, zbiorów własnych oraz wypożyczeń. Przybyli z zewnątrz goście - byli pełni obaw, czy nowopowstałemu z takim pośpiechem Muzeum uda się zaistnieć.

Ekspozycję Muzeum zaprezentowano społeczeństwu 21 października 1983r. o godz. 12.00. Muzeum Regionalne w Pleszewie ze stałą ekspozycją zaistniało. Ekspozycją wystawy:

1. „Z pradziejów Pleszewa i okolic”, archeologiczna (scenariusz Edward Pudełko), zbiory własne i MOZK w Kaliszu
2. „Rzemiosło pleszewskie”, historyczna - ze zbiorów własnych, wypożyczeń i depozytów
3. „Orły i odznaczenia” z kolekcji Mariana Żurkiewicza, Ryszarda Wilińskiego i zbiorów własnych - opracowanie merytoryczne i graficzne ekspozycji: B. Giezek, J. Szpunta.

Po otwarciu pierwszej ekspozycji następne, dawniej zaledwie przewidywane tematy „cisnęły się same na język”, i nie tak wiele trzeba było by zaistniały w formie wystaw. Ponieważ ludzie z Towarzystwa podpowiadali kolejne tematy, do których mieli już częściowo zebrane materiały oraz dostateczny zasób wiedzy i chętnie się nią dzielili⁸. Zapoczątkowany wtedy system często zmienianych wystaw sprawdza się do dzisiaj, dobrze jest przychodzić do muzeum i oglądać coraz to nowe rzeczy, ułożone w odmienne tematy. Ważniejszym jest jednak, że

⁸ Np. Bonifacy Wróblewski - przez kilka lat zbierał materiały do tematu teatrów amatorskich w Pleszewie. Specyfiką tych poszukiwań było to, że istniał znikomy materiał dokumentacyjny, prawie wszystko trzeba było odwarzać z wywiadów z wielu jeszcze żyjącymi świadkami i uczestnikami, zaś wywiady wielokrotnie trzeba było weryfikować. Specyfika badań tego tematu zajęła autorowi publikacji blisko 4 lata, później korektę publikacji.

dopiero wtedy oglądający uświadamiają sobie, że ze znużeniem po raz kolejny oglądane we własnym domu przedmioty czy dokumenty mogą mieć unikalną wartość historyczną. Jest to efektywniejszy sposób penetrowania i pozyskiwania muzealiów niż redagowanie jakichkolwiek apeli. Do końca 2003 roku prezentowaliśmy 95 tematycznych wystaw w siedzibie (zwiedziło je blisko 64.000 osób) i czterech w innych miejscach w Polsce.⁹ Tematy tych blisko stu wystaw podzieliłbym na:

1. Dotyczące historii Pleszewa i związane z Regionem.
2. Wystawy pośrednio związane z Regionem, niekiedy tylko z kulturą naszych czasów. Np. „Lalki świata” ze zbiorów „Cepelia” w Krakowie (najwyższa frekwencja), czy wystawa pięćdziesięciu światowej klasy grafik ze zbiorów „Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie”.
3. Wystawy twórczości artystów tutaj urodzonych, związanych z Regionem lub tutaj zamieszkałych - często były to selekcyonowane promocje debiutantów.

Brzemienną w skutki była pierwsza w Pleszewie wystawa malarstwa Mariana Bogusza w 1984r., która zapoczątkowała powstanie kolekcji Jego dzieł. Pierwszą ekspozycję w Muzeum złożyłem wtedy z 25 najwcześniejszych prac (tu kilka rysunków powstałych jeszcze w Pleszewie) - drugą połowę - 25 dzieł stanowiły dokonania z ostatnich dwóch lat Jego życia. Po tej wystawie żona artysty - Eulalia Bogusz przekazuje naszemu Muzeum 13 rysunków, powstałych w Pleszewie, do chwili aresztowania Bogusza (koniec 1941r.). W 1985r. Muzeum otrzymało (w dwóch transzach) specjalną dotację od Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki w Kaliszu na zakup 18, później 7 obrazów Mariana Bogusza. Pod koniec roku Eulalia Bogusz ofiarowuje nam obraz „Ostre poznanie” z cyklu „Epitafia dla Komedy” („Epitafia dla /Wojciecha/ - (przyp. J.Sz.) Komedy”)¹⁰. Łącznie w zbiorach Muzeum znalazło się 25 dzieł zakupionych za sumę 2.710.000 zł. oraz jeden dar (razem 26 obrazów). W maju 1986 r. Muzeum przejmuje w depozyt 26 obrazów od żony Eulalii, z przeznaczeniem do zakupu. W ocenie zbioru, później w Komisji Zakupów Muzealiów bierze udział Maria Dąbrowska - prowadząca dział malarstwa współczesnego w Muzeum Narodowym w Poznaniu. W czerwcu zakupiono 6 obrazów (1.565.000 zł). W roku 1988 odbywa się druga wystawa w naszym Muzeum: „Blachy Bogusza” (otwarcie 24 marca 1988r.) zestawiona z będących w naszej dyspozycji dzieł. W czerwcu zakupiono 6 obrazów (1.565.000zł.), w październiku 4 obrazy (774.000 zł.) zaś w listopadzie 4 obrazy (tu brak ceny zakupu). Tego roku do zakupów dokładają się niektóre z pleszewskich zakładów pracy: Pleszewska Fabryka Aparatury „Spomasz”; Pleszewska Fabryka Obrabiarek; Poznańskie Zakłady Wyrobów Papierniczych; Rzemieślnicza Spółdzielnia Zaopatrzenia i Zbytu; Pleszewska Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Kowalewie; Wytwórczo Usługowa Spółdzielnia Pracy. Z tych składek i środków własnych zakupiono 6 dzieł, a następne 8 z dotacji Funduszu Rozwoju Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu. Łącznie nabyto 14 dzieł. W 1989r. ze środków Urzędu Miasta i Gminy oraz własnych zakupiono kolejnych 10 dzieł za sumę 6.000.000zł. W połowie 1990 roku umiera żona artysty Eulalia i przekazuje w spadku dla pleszewskiego Muzeum 116 rysunków i gwaszy oraz 29 obrazów - łącznie 146 dzieł. Spośród posiadanych ok. 100 obrazów dzieli proporcjonalnie pomiędzy Muzeum Narodowe w

⁹ MOZK w Kaliszu'86; Galeria „Studio M” Bożeny Marki i Janusza Trzczińskiego -Warszawa'92; Galeria Kulisiewicza w Kaliszu' 95; MN w Warszawie Oddz. w Łowiczu ' 98 (wszystkie te wystawy dotyczyły malarstwa M.Bogusza).

¹⁰ Transakcja polegała na tym aby w zamian za wartość dzieła przeprowadzić jego renowację - co wykonano.

Warszawie, Muzeum Sztuki Współczesnej w Łodzi i Muzeum Regionalne w Pleszewie. Szkice, rysunki, gwasze przypadły w największej części naszemu Muzeum. Kolekcja dzieł Mariana Bogusza w Muzeum składa się z 212 dzieł: dary - 14 dzieł; zakupy - 52 dzieła; w/w spadek — 146 dzieł. Całość zbioru pochodzi od żony artysty - Eulalii Bogusz.

Wszystkie wystawy pleszewskiego muzeum opatrywane są informatorem (przynajmniej dwustronicowe A-4), zaś niektóre mają o wiele szersze, zawczasu opracowane wydawnictwa. Te ostatnie wynikają stąd, że Muzeum od zarania współpracuje z Pleszewskim Towarzystwem Kulturalnym. Obie te instytucje wywołują kolejne edycje publikacji regionalnych (od 1986r. 20 tytułów), czy artykuły w publikacjach zwartych których uzupełnieniem są często wystawy.¹¹ Konkursy wiedzy o regionie organizowane dla młodzieży wspólnie Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy pt. „Moja Mała Ojczyzna” w dużej mierze oparte są o wiadomości zawarte w tych publikacjach. Ostatnim wyzwaniem dla Muzeum, prowadzonym wspólnie z PTK jest publikacja - monografia na skalę dotąd nie realizowaną - wydanie albumowe: „Bogusz - artysta i animator”. Autorką opracowania jest dr Bożena Kowalska, od dawna publikująca artykuły krytyczne o sztuce, najpierw w prasie warszawskiej (m.in. w znaczącej wówczas „Kulturze”), do dzisiaj krytyk sztuki, publikująca w najważniejszych tytułach prasy branżowej w kraju (np. wrocławski „Format”) i za granicą. Jest osobą inspirującą wiele wystaw, a przede wszystkim autorką kilkudziesięciu książek o sztuce współczesnej. Dlaczego Bożena Kowalska napisała monografię Bogusza? Powód jest ewidentny, po prostu, Ona przy tym była!

Najważniejszą rzeczą każdego muzeum są jednak zbiory. W 1983r., zainwentaryzowano 338 muzealiów. Stan w dniu 31 grudnia 2003r. to już 3055 obiektów z zakresu archeologii, historii, sztuki, etnografii, sfragistyki i numizmatyki. Pochodzą z darów, zakupów (ostatnio coraz częściej) oraz z badań własnych (archeologia). Od 2000r. zbiory katalogowane są w komputerowym systemie MUSKAT. Oprócz zbiorów głównych zachowujemy również bieżącą dokumentację przemian życia społeczno - gospodarczego, kulturalnego, politycznego, które przynajmniej na razie nie stanowią muzealiów jednak skrzętnie są zachowywane w osobnym zbiorze jako materiały pomocnicze.

Inną formą udostępniania oprócz bieżących wystaw jest udostępnianie indywidualnie złożonego zbioru na konkretny temat z omówieniem. Były to lekcje muzealne na różne tematy organizowane (przeważnie stymulowane przez nauczycieli) w szkołach lub w siedzibie Muzeum. Osobną grupę stanowią osoby poszukujące dokumentów - źródeł na różne tematy. Jest to młodzież klas gimnazjalnych, szkół średnich, studenci, magistranci, doktoranci, nauczyciele, regionaliści i kolekcjonerzy. Z każdym rokiem wzrasta ilość tej grupy zainteresowanych - nie trudno zauważyć, że zależy od wielkości zbiorów. Wreszcie kwerendy organizatorów wystaw, przeważnie z innych muzeów, w wyniku których nasze zbiory trafiają na inne wystawy i z wzajemnością. W 2003 r. udzielono 87 informacji - kwerend.

Siedzibą Muzeum jest budynek dawnego zajazdu pocztowego, własność Miasta (obiekt umieszczony w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków). W 1983r. Muzeum sytuowano na powierzchni ok. 120 m², praktycznie całość przeznaczono na cele ekspozycyjne. W budynku były wtedy jeszcze cztery mieszkania lokatorskie, które sukcesywnie zwalniano

¹¹ Np. w „Roczniku Pleszewskim 2003” (tak! - to ten, który właśnie trzymasz w ręku) uzupełnieniem artykułu Witolda Hajdasza będzie wystawa w Muzeum pod tym samym tytułem.

w latach 1985 - 2000. W pomieszczeniach na piętrze urządzono magazyny i pracownię techniczno -konserwatorską, dwa mieszkania na parterze przeznaczone na poszerzenie ekspozycji i miejsce prowadzenia lekcji muzealnych są zdewastowane. W międzyczasie na podstawie opracowanych projektów przeprowadzono wiele prac remontowych i przygotowawczych:

- rozebrano drewniane, zrujnowane szopki po lokatorach,
- uregulowano prawnie granice posesji - opłotowanie,
- naprawiono system odprowadzania ścieków i wód deszczowych (szambo), zaś po ukończeniu prac ponownie ułożono kostkę granitową we wjeździe,
- dobudowano drewniane, zadaszone wejście do oficyny,
- sukcesywnie wymieniano konieczne elementy stolarki budowlanej (okna poddasza, parteru, z obu stron drzwi do sieni),
- przeprowadzono wzmocnienie izolacji poziomej fundamentów metodą iniekcji chemicznej,
- po zabezpieczeniu podsiąkliwości posadzek w piwnicy przygotowano tam magazyny dla materiałów odpornych na podwyższoną wilgotność,
- naprawiono dach - przełożono dachówki (50% wymieniono na nowe) wymieniając łąty na krokwiach, jednocześnie dodając dodatkowe zabezpieczenie folią wodoodporną; kaferki otrzymały termoizolację z maty szklanej,
- po opuszczeniu zachodniej strony parteru przez lokatorów (dwa mieszkania) — usunięto zbutwiałe podłogi drewniane (na pow. 10 m² podłogę z ciężkiego lastriko) wraz z zagrzybioną warstwą ziemi; częściowo skuto tynki; usunięto wtórne ścianki działowe,
- w użytkowanej części parteru i piętra wymieniono system ogrzewania łącznie z instalacją; teraz ogrzewamy obiekt gazem sieciowym z wspólnej kotłowni /w kinie w sąsiednim budynku),
- wykonano nowe przyłącze energetyczne uwzględniające aktualne standardy - wg projektu przygotowanego dla całego obiektu.

Wszystkie te wieloletnie, planowe prace mają na celu podwyższenie standardów zachowania i użytkowania obiektu. Realizacje takie wymuszają ustalenia „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy w Pleszewie do 2015 roku” - wyznaczone pracownikom Muzeum Regionalnego w Pleszewie i zależą od budżetu Gminy.

Przypadające podczas tego roku - 720-lecie Pleszewa i 20-lecie Muzeum Regionalnego (oby dorobku tego nikt już nie przerywał) uczczone zostało spotkaniem sympatyków i prelekcją dr Andrzeja Szamańskiego „Pleszew od XIII do końca XVIII wieku” w siedzibie Muzeum, w dniu 6 listopada 2003r.

Cały umieszczony powyżej artykuł: „Historia Muzeum Regionalnego w Pleszewie” jest wersją mojego opisu pod tym samym tytułem, wzbogaconym o dalsze przypisy, niektóre daty i uściślenia (zob. w zbiorach Muzeum: Manuskrypty, poz. R - 130).

Młodzież szkolna na wystawie „720-lecie Pleszewa”.

Grono pedagogiczne Zespołu Szkół Technicznych w roku Jubileuszu 40-lecia.

Dariusz Cichy, Janusz Waliszewski

40-LECIE SZKOŁY PRZY UL. ZIEŁONEJ

Początki Szkoły związane są z umieszczoną przy ul. Poznańskiej 36, Zasadniczą Szkołą Zawodową i jej poprzedniczką Zasadniczą Szkołą Metalową Ministerstwa Przemysłu Rolnego i Spożywczego. W miarę rozwoju miejscowego przemysłu i stale wzrastającego zapotrzebowania na wykwalifikowaną kadrę pracowniczą, szczególnie średniego szczebla, zaistniała konieczność rozbudowy szkolnictwa zawodowego. Było to tym bardziej palącym problemem, że wzrastająca liczba uczniów kształcących się w budynku przy ul. Poznańskiej przestała się w nim po prostu mieścić. Powstał wobec tego plan rozbudowy ZSZ poprzez dobudowanie nowego pawilonu. Plany rozbudowy szkoły zostały jednak odrzucone przez architekta wojewódzkiego, który podsunął jednocześnie myśl budowy całkowicie nowego obiektu szkolnego. Pomysł ten został podjęty przez ówczesnego dyrektora ZSZ Stefana Komorskiego i dyrektora ówczesnego zakładu patronackiego szkoły - PFA Arkadiusza Marciniaka. Wszelkie decyzje inwestycyjne tej rangi musiały zyskać akceptację czynników politycznych rządzących państwem tj. Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR). Koncepcja budowy nowej szkoły przedstawiona została na posiedzeniu Komitetu Powiatowego PZPR zyskując jego przychyłość. Zarówno I sekretarz KP PZPR S. Jeziorski jak i komendant wojewódzki MO J. Cygański stali się rzecznikami nowej inwestycji. Przychylnie jej było także Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego (KOSP). Fundamenty pod budowę nowej szkoły, zlokalizowanej przy ulicy Zielonej 3, zaczęto kopać w 1961 roku. W momencie rozpoczęcia inwestycji, we wrześniu 1961 roku przy ZSZ powstała pierwsza klasa Technikum Mechanicznego dla Pracujących o specjalności obróbka skrawaniem. Była ona filią jarocińskiego Technikum Drzewnego.

Budynek nowej szkoły został oddany do użytku w końcu 1963 roku, zaś jej oficjalne powołanie potwierdzone zostało zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 29 stycznia 1964 roku z mocą obowiązującą od 1 września 1963 roku. W lutym 1964 roku nastąpiła „fizyczna” przeprowadzka całej szkoły z budynku przy ulicy Poznańskiej 36 do nowego obiektu przy ulicy Zielonej 3. Od 1 kwietnia 1964 roku dyrektorem Technikum Mechanicznego i ZSZ został mianowany Jarosław Szczotkiewicz. Przejął on obowiązki z rąk dotychczasowego dyrektora ZSZ Stefana Komorskiego, który z dniem 18 lutego 1964 roku objął funkcję dyrektora wyodrębnionej z ZSZ Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla Pracujących Międzyzakładowej z siedzibą przy ulicy Poznańskiej 36. Od tej chwili na terenie Pleszewa funkcjonowały dwie niezależne od siebie szkoły zawodowe.

W roku szkolnym 1963/1964 utworzono w szkole przy ul. Zielonej 3 dwie klasy dziennego Technikum Mechanicznego o specjalności obróbka skrawaniem. Utworzono także dwie klasy zasadniczej szkoły zawodowej kształcącej w zawodzie ślusarz. Naukę kontynuowali także słuchacze, powołanego w 1961 roku, Technikum Mechanicznego dla Pracujących specjalności obróbka skrawaniem. To właśnie słuchacze tego technikum jako pierwsi zdawali egzamin maturalny w nowym gmachu szkoły. Odbył się on w maju 1964 roku

Zajęcia praktyczne uczniów odbywały się w warsztatach przy Alejach Wojska Polskiego. Kierownikiem tych warsztatów był Henryk Chomiccki, a od 1969 roku Henryk Szóstak. Stopniowo szkoła rozbudowywała się przyjmując nowych uczniów oraz zatrudniając nowych nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi. W następnych latach w Technikum powstały nowe kierunki kształcenia: w 1964 roku - profil ogólnoeconomiczny i specjalność obróbka plastyczna. Ogólnie w Szkole było w tym okresie ok. 18 oddziałów szkół wszystkich typów.

W 1966 roku, z inicjatywy Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR, Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego, Rady Pedagogicznej, wszystkich działających w szkole organizacji młodzieżowych oraz Komitetu Rodzicielskiego i Opiekuńczego, ówczesny Minister Oświaty zarządzeniem z dnia 8 marca 1966 r., nadał Technikum Mechanicznemu imię Karola Świerczewskiego. Nadanie szkole imienia patrona, w dniu 22 kwietnia 1966 r. miało uroczystą oprawę. Nastąpiło wówczas odsłonięcie tablicy pamiątkowej ufundowanej przez PFO i wręczenie sztandaru ufundowanego przez PFA.

Stopniowo zasięg oddziaływania Szkoły zwiększał się, obejmując nie tylko region pleszewski ale także ościennie gminy i miasta. W związku z tym podjęto decyzję o budowie internatu dla młodzieży spoza Pleszewa. Budowę rozpoczęto w 1967 roku. Dwa lata później, w dniu 22 listopada 1969 roku, nastąpiło uroczyste otwarcie internatu na 250 miejsc. W latach siedemdziesiątych następuje dynamiczny rozwój Szkoły i Warsztatów Szkolnych, czego dowodem może być stale wzrastająca liczba oddziałów szkół różnych typów mieszczących się w budynku przy Zielonej 3. Efektem tego jest przekształcenie, od 1 września 1975 roku Technikum Mechanicznego wraz z pozostałymi typami szkół w Zespół Szkół Zawodowych im. Karola Świerczewskiego. Na fali zmian zainicjowanych przez „Okragły Stół” i wybory czerwcowe w 1989 roku, Rada Pedagogiczna podjęła uchwałę, na swym posiedzeniu w dniu 4 października 1990 roku, o rezygnacji z patrona Szkoły i skreśleniu jego imienia z jej nazwy. Zgodnie z decyzją Kuratorium Oświaty w Kaliszu nazwa ta brzmiała odtąd: Zespół Szkół Zawodowych nr 1 w Pleszewie.

W końcu marca 1991 roku dyrektor Jarosław Szczotkiewicz przeszedł na emeryturę, a jego stanowisko objął dotychczasowy wicedyrektor, Marek Szczepański.

W nowej dla szkoły rzeczywistości funkcjonowania gospodarki rynkowej, w ostatnich dziesięciu latach, następowało dostosowywanie profili kształcenia do wymogów rynku pracy. W kolejnych latach powstawały: Technikum Samochodowe o specjalności naprawa i eksploatacja pojazdów samochodowych (1992r.); Technikum Mechaniczne o specjalności budowa maszyn (1993r.); w Szkole Zasadniczej: kierunki kucharz i krawiec (1993r.); Technikum Odzieżowe o specjalności krawiectwo lekkie (1993r.); Liceum Handlowe kształcące w zawodzie technik handlowiec (1994r.); Liceum Ekonomiczne o specjalności ekonomika i organizacja przedsiębiorstw (1998r.). Natomiast w końcu lat 90-tych, w związku z wprowadzaniem reformy systemu oświaty Szkoła uzyskała status szkoły ponadgimnazjalnej, w której utworzono nowe typy szkół: trzyletnie Liceum Profilowane o profilach: ekonomiczno-administracyjnym, zarządzanie informacją; czteroletniego Technikum kształcącego w zawodzie - technik ekonomista, technik mechanik (o specjalnościach: budowa i naprawa pojazdów samochodowych i operator cyfrowych maszyn skrawających), technik technologii odzieży; dwuletniej ZSZ kształcącej w zawodzie - kucharz małej gastronomii. Natomiast, od 1 września 2003 roku, rozpoczyna swoje istnienie Liceum Ogólnokształcące o rozszerzonym zakresie nauczania

przedmiotów: matematyka, fizyka i informatyka. W szkołach dla dorosłych działają szkoły kształcące w zawodach: technik mechanik, technik ekonomista, technik informatyk i technik technologii żywienia.

Powołanie do życia nowych kierunków wiązało się z koniecznością zapewnienia młodzieży możliwości praktycznego kształcenia w danym zawodzie i odbywania praktyk przewidzianych programem nauczania. Między innymi, od 1992 r. do dnia dzisiejszego uczniowie klas kucharskich odbywają zajęcia praktyczne w zaadaptowanym do tego celu budynku Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Bojanowskiego, zaś zajęcia klas krawieckich odbywają się w budynku dawnego internatu szkolnego przy ulicy Osiedlowej. W 1996 roku, w wyniku starań dyrekcji ZSZ nr 1 w Pleszewie, powołana została do życia, na bazie dotychczasowych Warsztatów Szkolnych przy Al. Wojska Polskiego nowa placówka - Centrum Kształcenia Praktycznego. Jej zadaniem miało być kształcenie młodzieży w zakresie nowoczesnych technik i technologii wytwarzania. Od roku 1997 zgodnie z decyzją Kuratorium CKP stało się samodzielną placówką szkoleniową mającą prowadzić specjalistyczne szkolenia praktyczne dla uczniów i kursantów z terenu byłego województwa kaliskiego.

Lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte to okres dynamicznego rozwoju informatyki. Fakt ten nie umknął uwadze dyrekcji szkoły, która zadbała o rozbudowę swojej bazy informatycznej. W jubileuszowym roku 25 - lecia szkoły, Kuratorium Oświaty i Wychowania w Kaliszu ufundowało wyposażenie pracowni komputerowej. Była to, na ówczesne czasy, najnowocześniejsza szkolna pracownia informatyczna w Pleszewie. W ramach programu MOVE, w roku szkolnym 1994/1995 uruchomiono nową pracownię komputerową wyposażoną w 16 komputerów IBM PC. Kolejna pracownia komputerowa powstała w 2002 roku, w ramach programu MENiS pt. „Pracownia internetowa w każdej szkole”. Pracownia składa się z 18 komputerów klasy iMAC, zaś 4 komputery klasy eMAC, zainstalowane w szkolnej bibliotece, stanowią dostępną dla uczniów salę multimedialną.

Od 1989 roku znaczna część istniejących na terenie szkoły organizacji młodzieżowych zakończyła swą działalność. Nie oznacza to jednak braku aktywności młodzieży, która podejmowała inicjatywy o różnym zasięgu i zakresie. Na terenie szkoły młodzież ma możliwość uczestniczenia w przedmiotowych kołach zainteresowań, które prowadzone są przez poszczególnych nauczycieli. Wymienić tutaj można choćby Koło Młodych Ekonomistów, koło elektryczno - elektroniczne, informatyczne, historyczne, polonistyczne czy wreszcie koło teatralne. Działają także w szkole kluby: od 1996 r. Szkolny Klub Honorowych Dawców Krwi, na koncie którego do chwili obecnej jest przeszło 300 litrów krwi oddanej honorowo przez uczniów i nauczycieli, od 2002 roku Szkolny Klub Europejski i Klub Motoryzacyjny. W Szkole działa także Szkolny Klub Sportowy mogący poszczycić się znaczącymi osiągnięciami.

W latach 90-tych zainicjowana została i jest kontynuowana do dnia dzisiejszego współpraca ze szkołami i instytucjami w Europie Zachodniej. W 1994 roku nawiązana została współpraca z niemiecką szkołą techniczną w Würzburgu. Dobre obustronne kontakty zaowocowały wymianą uczniów. W następnych latach dyrekcja szkoły i nauczyciele, zaangażowani w wymianę międzynarodową, odbywali szkolenia i wizyty studyjne m.in. w Holandii, w Szwajcarii i w Niemczech. W 1999 roku szkoła nawiązała współpracę ze szkołą Berufsbildende Schulen Rostrop w powiecie Ammerland. Pierwsze oficjalne wizyty nastąpiły w końcu 2000 roku, obecnie prowadzona jest dwustronna wymiana młodzieży z obu szkół w ramach uczestnictwa obu szkół w unijnym programie Leonardo da Vinci.

Ze względu na wzrost liczby młodzieży uczącej się w Szkole, z inicjatywy dyrektora Marka Szczepańskiego, powstał projekt budowy nowej sali gimnastycznej. Miała ona stanowić odpowiednią dla potrzeb Szkoły bazę sportową. Jej wykonawca zobowiązał się, z uwagi na przypadający w 2003 roku jubileusz szkoły, po zagwarantowaniu określonych środków finansowych, do oddania gotowego obiektu sportowego w dniu uroczystych obchodów jubileuszowych. Udało się to osiągnąć - otwarcie nowej, wielofunkcyjnej sali sportowej z zapleczem uświetniło obchody 40 - lecia istnienia szkoły na Zielonej. W roku poprzedzającym jubileusz zawiązał się komitet organizacyjny obchodów 40 - lecia szkoły. Na jego czele, jako przewodniczący, stanął dyrektor Marek Szczepański, a jego zastępcą został Tomasz Klak pełniący jednocześnie funkcję prezesa, utworzonego z inicjatywy Bogdana Jędrasiaka, Stowarzyszenia Absolwentów Szkoły z Zielonej w Pleszewie. We władzach Stowarzyszenia są również Piotr Kusiakiewicz i Marek Szczepański, jako wice przewodniczący, Teresa Przystańska - skarbnik, Małgorzata Kubiak - sekretarz oraz Danuta Jędrasiak i Zbigniew Hain - członkowie.

Główne uroczystości jubileuszowe wraz ze zjazdem absolwentów, zapoczątkowane mszą św. koncelebrowaną przez bp. diecezji kaliskiej Stanisława Napierałę, odbyły się w dniu 8 listopada 2003 roku w budynkach przy ul. Zielonej. Program obchodów obejmował m. in. zwiedzanie wystaw dotyczących historii i osiągnięć szkoły, pokaz mody i układ taneczny w wykonaniu uczennic, otwarcie i poświęcenie nowej sali sportowej połączone z uroczystą akademią oraz spotkania absolwentów z wychowawcami i nauczycielami. Część oficjalna została zakończona poczęstunkiem przygotowanym w formie szwedzkiego stołu przez uczniów klas kucharskich. Obchody zakończył bal absolwentów, który odbył się w restauracji Baks.

Z okazji 40-lecia szkoły zostały wydane dwie niezależne od siebie publikacje: pierwsza z nich pt. „My z Zielonej” autorstwa Bogdana Jędrasiaka, druga, będąca pracą zbiorową nauczycieli Zespołu Szkół Technicznych, pt. „40-lat minęło... Od Technikum Mechanicznego do Zespołu Szkół Technicznych w Pleszewie 1963 - 2003”. Wydano także na płycie CD prezentację multimedialną, przedstawiającą historię i dzień dzisiejszy Szkoły oraz okolicznościowy kalendarz i widokówki.

W ciągu swego istnienia Szkoła na Zielonej może poszczycić się licznym, prawie 6 tys. gronem wychowanków, zajmujących nierzadko eksponowane stanowiska w szkolnictwie wyższym, administracji samorządowej i państwowej oraz w biznesie. Minione 40 lat ze wszystkimi ich osiągnięciami i sukcesami zobowiązują. Można mieć zatem nadzieję, graniczącą z pewnością, że dla współczesnych i przyszłych pokoleń uczniów i nauczycieli będą one stanowiły wzór do naśladowania i kontynuacji chlubnych tradycji.

Czesław Gulczyński

80 LAT DZIAŁALNOŚCI ARTYSTYCZNEJ I SPOŁECZNEJ CHÓRU MĘSKIEGO „HARMONIA” W PLESZEWIE

Liczące ponad 150 lat udokumentowane tradycje chóralne śpiewu w Pleszewie zawierają w sobie piękne karty Chóru Męskiego „Harmonia”. Przyjrzyjmy się zatem jej wybranym fragmentom.

W 1922 roku przybył do Pleszewa Kazimierz Właziński, aby objąć posadę nauczyciela. Zamieszkał przy ul. Sienkiewicza 13 wspólnie z innym nauczycielem, Ignacym Jurkowskim. Obaj grali na skrzypcach i wkrótce stworzyli doborowy duet. Wokół pary przyjaciół zaczęli gromadzić się inni nauczyciele i urzędnicy. Z tej grupy, z inicjatywy Ignacego Jurkowskiego, powstał we wrześniu 1923 roku Chór Męski „Harmonia”.

W 1929 roku nastąpiło połączenie z Oficerskim Towarzystwem Śpiewaczym, co zaowocowało częstszymi kontaktami z orkiestrą wojskową. Chór przygotowywał również samodzielne koncerty, a na część z nich wstęp był płatny. Dochód przeznaczono na różne cele, w tym na budowę domu parafialnego, czy nowe organy w kościele farnym. „Harmonia” często uświetniała uroczystości państwowe i występowała z innymi pleszewskimi chórami. Na koncerty do Pleszewa zapraszała poznańskie chóry „Echo” i „Hasło”, a także szwajcarski chór „Madrigal”.

Dorobek „Harmonii” stanowią dziesiątki występów w Pleszewie i wielu miastach Polski. Chór wielokrotnie występował na konkursach i festiwalach. Otrzymał liczne dyplomy i wyróżnienia. Największym sukcesem było zdobycie w 1965 roku „Złotej Liry” - nagrody przechodniej Wydziału Kultury Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu.

W 1983 roku pożegnano długoletniego - w latach 1966-1983 - dyrygenta, Franciszka Kowalskiego, głównego twórcę licznych sukcesów „Harmonii”. Był to dyrygent, który najdłużej kierował Zespołem. Wcześniej dyrygentami byli m.in. Arkadiusz Nowotko, Stefan Kosmala i Józef Szpant. Natomiast w ostatnich latach kierownictwo artystyczne spoczywało w rękach Józefa Samełczaka, Lucjany Pawlik, Dariusza Bąkowskiego, Agnieszki Lubawy, małżonków Katarzyny i Marka Kuberów, Andrzeja Henryka Bączyka oraz Wioletty Kuchty. Od października 2001r. „Harmonię” prowadzi Jarosław Remblewski, absolwent Wydziału Dyrygentury Chóralnej Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, który jako utalentowany artysta-muzyk z dużym zapalem pracuje z Chórem.

W celu urozmaicenia występów przy Chórze istniał również Zespół Sceniczny. Wspaniałą kartą w dziejach „Harmonii” jest wystawienie w 1949r. sztuki „Pan Jowialski”, Aleksandra Fredry. Obecnie występy uświetniają członkowie Zespołu Recytatorskiego „Harmonii” przygotowani od wielu lat przez Czesława Gulczyńskiego.

„Harmonia” miała też wkład w rozwój życia kulturalnego miasta. To Harmoniści tworzyli od 1953r. trzon chóru parafii pw. Św. Floriana, powstałego z inicjatywy Stanisława Furmankiewicza - drugiego dyrygenta „Harmonii”, a zarazem organisty w tym kościele. Chór ten został przekształcony później w chór mieszany, a w 1997 roku - niestety - rozwiązany.

Dzięki staraniom Czesława Gulczyńskiego funkcję dyrygenta „Harmonii” objął w 1989 roku Dariusz Bąkowski, młody muzyk i pracownik kaliskiej filii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rozstał się wprawdzie z chórem w 1991r., lecz związał się na dobre z Pleszewem, jako organizator, a obecnie dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej I Stopnia.

Trudno też pominąć powstanie przy „Harmonii” pierwszego w dziejach miasta chóru chłopięcego pod nazwą „Schola Cantorum Pleseviensis”, którego członkowie stopniowo powiększają szeregi chóru dorosłego. Są więc dumą i radością Zespołu.

Nazwiska członków „Harmonii” trwale wpisały się na karty dziejów miasta. To choćby zasłużony animator kultury, Włodzimierz Jacorzyński, uwieczniony na pomniku 700-lecia miasta i mający w Pleszewie swoją ulicę. W roku 2003 na domu, w którym mieszkał odsłonięto tablicę pamiątkową. Krótki występ Harmonistów uświetnił tę podniosłą chwilę. Wypada również wspomnieć o druhu Stefanie Szczepańskim, długoletnim II dyrygencie, którego członkowie Chóru pożegnali 9 listopada 2002 roku. Był zasłużonym nauczycielem w pleszewskich szkołach i działaczem społecznym przez ponad pół wieku związanym z „Harmonią”.

„Harmonia” w każdym roku występuje kilkanaście razy. Bierze udział w dorocznych Przeglądach Chórów Ostrowskiego Oddziału Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, a także w przeglądach Chórów i Zespołów Wokalnych Ziemi Pleszewskiej.

W samym Pleszewie najważniejszą imprezą „Harmonii” jest organizowany od kilku lat koncert kolęd w kościele farnym. Od samego początku Chór występuje w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, uświetnia ważne wydarzenia w życiu miasta. Tradycyjnie już co roku występuje z kilkoma okolicznościowymi koncertami dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej. Godna podkreślenia jest wspaniała współpraca dzięki szczególnej życzliwości i sympatii do „Harmonii” dyrektora, Mieczysława Kołtuniewskiego, który umożliwia te częste spotkania. Poza Pleszewem, oprócz występów na przeglądach chóralnych, „Harmonia” występowała m. in. w wielu miejscowościach powiatu pleszewskiego.

W „Harmonii” śpiewa aktualnie 21 chórzystów oraz 12 chłopców w działającej przy niej „Scholi”. Cały zespół liczy więc 33 członków w trzech grupach wiekowych - dorośli, młodzież, dzieci. Stanowi to curiosum na skalę województwa. Taka jest opinia fachowców z Akademii Muzycznej w Poznaniu. Aktualny skład Zarządu Chóru to Prezes Czesław Gulczyński, Wiceprezesi Andrzej Lewandowski i Andrzej Mizerkiewicz, Sekretarz Edmund Szymczak, Bibliotekarz Jan Walczak, Gospodarz Czesław Ostach oraz Członek Zarządu Edward Karnicki.

Działalność Chóru Męskiego „Harmonia” możliwa była nie tylko dzięki zaangażowaniu jego członków, ale także opiekunom. Patronat nad Chórem od 1960r. sprawowała Pleszewska Fabryka Obrabiarek, w 1999r. przez pół roku patronat sprawował Zarząd Powiatu Pleszewskiego. Niestety od 2000 roku Chór pozostaje bez stałego patrona. Z wielką życzliwością „Harmonia” spotyka się jednak ze strony władz miasta, w tym samego Burmistrza, Mariana Adamka oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej, Mieczysława Kołtuniewskiego. Pomoc ta zapewni Chórowi możliwość dalszego funkcjonowania. Przysługę Chórowi wyświadcza też

dyrektor Domu Kultury, Mariusz Szymczak, poprzez udostępnienie od kilku lat pomieszczeń oraz pomoc w organizacji koncertów. Również władze powiatu w osobach Starosty - Michała Karalusa i Przewodniczącego Rady Powiatu - Bogdana Skitka odnoszą się życzliwie i wspierają tę pożyteczną działalność. Stale Chórowi pomaga finansowo pleszewski Bank Spółdzielczy. Życzliwą pomoc finansową okazał przy organizacji Jubileuszu 80-lecia „Harmonii” Zarząd firmy Famot - Pleszew S.A. długoletni patron Chóru.

Z rokiem jubileuszowym 720-lecia Pleszewa zbiegło się 80-lecie działalności artystycznej i społecznej Chóru Męskiego „Harmonia”. Obchody Jubileuszowe pod honorowym patronatem Burmistrza, przy poparciu Starosty oraz wsparciu sponsorów - odbyły się 7 grudnia 2003r. w auli Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica. W uroczystym Koncercie, obok Chóru Jubilata, współwykonawcami byli: działający przy „Harmonii” Chór chłopięcy „Schola Cantorum Pleseviensis” oraz Żaneta Piętka - wokalistka, Zespół Instrumentalny pod kierownictwem Marka Kurzawy i młodzieżowy Zespół Akordeonowy „Kotlin” pod dyrekcją Janusza Barańskiego. Uroczystość prowadził Krzysztof Ogórkiewicz. Sala wypełniona była po brzegi publicznością. Wśród zaproszonych gości, zwłaszcza władz samorządowych miasta i powiatu, uroczystość zaszczylił swą obecnością proboszcz pleszewskiej fary, ks. Henryk Szymiec, b. Harmoniści - kanclerz Kurii Diecezjalnej, ks. Michał Kieling i Jan Szczepaniak z Zielonej Góry oraz Maria Binkowska, córka założyciela Chóru i delegacje bratnich chórów. Chór został wyróżniony wysokiego stopnia Odznaką Honorową Złotą z Laurem nadaną przez Zarząd Główny Polskiego Związku Chórów i Orkiestr za szczególną działalność organizacyjną i artystyczną w społecznym ruchu muzycznym. Dekoracji sztandaru dokonał dyrektor artystyczny Ostrowskiego Oddziału PZChiO, Jerzy Wojtaszek. Były też wręczane indywidualne odznaki i dyplomy uznania.

Przy okazji Jubileuszy „Harmonia” pamięta także o swoich nieżyjących, zasłużonych członkach. Toteż następnego dnia na pleszewskie cmentarze udała się delegacja z prezesem Chóru, Czesławem Gulczyńskim i złożyła wiązanki kwiatów na 17 grobach.

Cały dorobek „Harmonii” w zakresie propagowania kultury muzycznej znalazł uznanie m.in. poprzez nadanie dyplomów i wyróżnień. Najważniejsza z nich to wspomniana Odznaka Honorowa Złota z Laurem PZChiO Dyplom Honorowy Ministra Kultury i Sztuki - za osiągnięcia w upowszechnianiu kultury, Medal Zarządu Głównego PZChiO - za zasługi dla społecznego ruchu muzycznego, Odznaka „Za zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”, wpis do „Księgi Zasłużonych dla Miasta i Gminy Pleszew”.

Harmoniści w swej działalności starają się nie tylko realizować własne zainteresowania. Pamiętają o społecznej roli, jaką mają do spełnienia. „Harmonia” ma więc nadzieję, że jej działalność spotykać się będzie ze wzrastającym zainteresowaniem, bo praca w chórze uwarściwia i pozwala poznawać piękno.

Opracowania na temat Chóru:

Chór Męski „Harmonia” w Pleszewie. 80-lecie (1923-2003) - folder wydany z okazji 80-lecia Chóru.

Gulczyński A., Chór Męski „Harmonia” pod patronatem Pleszewskiej Fabryki Obrabiarki w Pleszewie. 60 lat działalności artystycznej i społecznej, Pleszew 1983 (folder wydany z okazji 60-lecia Chóru).

Ziółkowski T., Chór Męski „Harmonia” w Pleszewie - Zarys historyczny i działalność, Poznań 1972 (praca dyplomowa napisana w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu).

Chór Męski „Harmonia” oraz Schola Cantorum Pleseviensis.

Ks. Henryk Szymiec

DUCHOWY ASPEKT OBCHODÓW 720-LECIA MIASTA PLESZEWA

Rok 2003 wyjątkowo zaznaczył się w dziejach miasta Pleszewa i to zarówno w dziedzinie życia społecznego jak i duchowego. Wniósł on pewne ponadczasowe wartości.

1. Już pod koniec maja tego roku, w Jubileuszowe Obchody „Dni Pleszewa” włączona została inauguracja działalności Ogrodu Jordanowskiego i Domu Parafialnego wraz z uruchomieniem działalności parafialnej Akcji Katolickiej i Ogniska Integracyjnego o ambitnych planach działalności oświatowej i wychowawczo - religijnej. Uroczystość inauguracyjna o charakterze Wielkiej Majówki zgromadziła w Ogrodzie Jordanowskim licznych uczestników. Różnorodność form rekreacyjnych dała możliwość wypoczynku i zabawy wszystkim, którzy zechcieli z nich skorzystać. Dzieci, młodzież i dorośli, całe rodziny naszej społeczności spotkały się na wielkiej środowiskowej imprezie.

Przygotowany przez Akcję Katolicką poczęstunek, w postaci 720 darmowych kanapek, stał się rocznicowym symbolem. Spożywającym kanapki o różnym smaku, organizatorzy pragnęli uzmysłowić jak różnie konsumowaliśmy te 720 minionych lat, jako synowie i córki tej Ziemi, i jak różnie one nam smakowały oraz jak nas pożywiały. To jakby historyczny ciąg dziejowych wydarzeń, zmagających pokojowych i powstańczo - wolnościowych, to tragedie wojen i owoce gospodarczych osiągnięć a także wyzwania, to nieustanny trud społecznych wysiłków budowania przyszłości duchowo-materialnej, przez minione 720 lat.

2. Ta świadomość dziedzictwa i materialno - duchowo - patriotycznych przeżyć minionego czasu, stały się też inspiracją władz miasta do tego, aby mieszkańcom pleszewskiej ziemi zapewnić duchową opiekę i obronę oraz dobre natchnienia Opatrzności Bożej. Podczas obrad Uroczystej Sesji Rady Miejskiej w dniu 29 maja 2003 roku, po uprzedniej konsultacji z duszpasterzami Pleszewa, Ojcowie Miasta, uchwałą nr IX / 44 / 2003, jednogłośnie postanowili, że Patronem Miasta i Orędownikiem przed Bogiem naszego społeczeństwa zostanie obrany, od wieków już wypróbowany przez Pleszewian „największy między narodzonymi z niewiast” (Mat. 11, 11) Patron najstarszej Pleszewskiej Fary - Św. Jan Chrzciciel. Ta niezwykła biblijna i historyczna Postać na dobre i na stałe została zaproszona do naszych codziennych spraw, w niełatwych moralno - materialnych czasach transformacji w Naszej Ojczyźnie. Święty Jan Chrzciciel odtąd będzie już nie tylko Patronem pleszewskiej Fary, ale również Niebieskim Opiekunem pleszewskiej ziemi. Uroczystość przekazania tej radosnej wieści wszystkim mieszkańcom miała miejsce w dniu 14 grudnia 2003 roku, w III niedzielę Adwentu (tzw. niedzielę gaudete - radujcie się), kiedy to w obecności Ojców Miasta z Przewodniczącym Rady Miejskiej i Burmistrzem Pleszewa oraz Władz Powiatowych ze Starostą i Radnymi Powiatowymi z ich Przewodniczącym, podczas uroczystej Eucharystii, sprawowanej razem z Proboszczami Pleszewskimi J. E. Ks. Bp Prof. Stanisław Napierała Ordynariusz Kaliski, przychylając się do prośby Rady Miejskiej Miasta Pleszewa, potwierdził wybór Patrona autorytetem Kościoła i ogłosił Jana Chrzciciela Niebieskim Patronem miasta i całej społeczności Ziemi Pleszewskiej. Przy tej okazji Ksiądz Biskup życzył: „Niech Święty Patron, najstarszy -

jak mówią pisane dzieje - orędownik Miasta, poprzez którego Pleszewianie zanosili swoje modły do Boga, wstawia się do Niego za Władzami i Mieszkańcami Miasta oraz wyprasza wszystkim obfite łaski i błogosławieństwo”. W otoczeniu kapłanów, Władz Miejskich i Powiatowych, licznie przybyłych Poczty Sztandarowych oraz wielu Pleszewian, Ks. Bp. dokonał również, przy wtórze Hejnału Miasta, poświęcenia odsłoniętych przez Władze Miejskie i Proboszczów pleszewskich dwóch wielce wymownych spiżowych tablic zamontowanych na najstarszym kościele Pleszewa. Jedna z nich wyobraża św. Patrona stojącego pośród trzciny w wodach Jordanu z wymownym gestem obu rąk w otoczeniu jakże ważnych słów. Jedne są imperatywnym apelem do wszystkich mieszkańców, wskazującym niejako, dlaczego nie potrafimy nieraz poradzić sobie z wieloma trudnymi sprawami, to słowa oznajmiające: „Prostujcie ścieżki dla Pana”, one też wyrażają cały sens Jego życiowej misji. Drugie natomiast, to świadectwo Jezusa o Janie Chrzcicielu, ale i wezwanie do bycia prostolinijnym i niechwiejnym, a brzmią: „Coście chcieli zobaczyć trzcinę kołyszącą się na wietrze”.

Druga tablica oznajmia nam inne świadectwo Chrystusa o Proroku znad Jordanu, a zarazem potwierdza słuszny wybór Ojców Miasta: „Między narodzonymi z niewiast, nie ma większego od Jana”. Dalsze słowa tej tablicy informują o decyzji Rady Miejskiej z 29 maja 2003 roku. Tablice te zaprojektowali, inspirowani przez piszącego te słowa, Proboszcza pleszewskiej Fary, dwaj miejscowi artyści Jerzy Szpunt i Mariusz Grzemski, a w spiżu wykonała pracownia mistrza Juliusza Kwiecińskiego. Mają one odąd przypominać wszystkim prawdę o Wielkim Patronacie Jana Chrzciciela nad naszym środowiskiem.

Następnie Biskup Kaliski poświęcił dar wdzięczności dla św. Jana Chrzciciela, za dotychczasową opiekę nad najstarszą parafią Pleszewską, zupełnie nowe wnętrza zakrystii w kościele farnym, z nową malaturą, meblami i instalacją elektryczną.

Darem Rady Miejskiej dla św. Patrona był ornat koloru złotego z ręcznie haftowaną postacią Opiekuna i Jego apelem, „Prostujcie ścieżki dla Pana”, w którym ma być celebrowana corocznie, każdego 24 czerwca, Msza św. w intencji miasta, jego władz i mieszkańców, kiedy to będą obchodzone uroczyste Dni Pleszewa, co ustami Przewodniczącego zakomunikowała Pleszewianom i Księdzu Biskupowi Rada Miejska.

Każdy z uczestników uroczystej Eucharystii w południowe godziny dnia 14 grudnia 2003 roku, otrzymał specjalnie przygotowany na tę okazję piękny obrazek ze św. Patronem naszego Miasta oraz litanią, którą modląc się, można przyzywać opieki Świętego.

Pleszewscy cukiernicy, pragnąc aby mieszkańcy doznali słodkości swego Patrona i jeszcze bardziej poznali walory ich kunsztu, zaproponowali, do wyboru kilka ciastek, które mają nazywać się świętojańskie bądź św. Janowe i mają corocznie towarzyszyć uroczystościom patronalnym. A Bracia Kurkowego Bractwa Strzeleckiego zapowiedzieli brackie strzelanie o trofeum związane z Osobą Patrona. Kim był Ten, któremu Rajcy Pleszewscy postulowali powierzyć opiekę nad miastem i Jego mieszkańcami? Św. Jan był jedynym synem kapłana Zachariasza i św. Elżbiety, krewnej Najświętszej Maryi Panny. Jego narodzenie zwiastował archanioł Gabriel. Przyszedł na świat sześć miesięcy przed Jezusem Chrystusem. Do 30 roku życia był pustelnikiem. Jako herold Chrystusa, „odziany w sierść wielbłądzą i pas skórzany na biodrach, żywił się miodem leśnym i szarańczą”. Jan pojawił się nad Jordanem w 30 roku naszej ery. Tym, którzy uważali Go za Zbawiciela, mówił: „Po mnie przyjdzie Ten, któremu ja nie jestem godzien rozwiązać rzemków u sandałów Jego” (Mt. 3,11). Kiedy Jezus pojawił się nad Jordanem, Jan z wielką pokorą ochrzcił Go, zwiastując nadejście Baranka Bożego gładzącego ludzkie grzechy. Jan nawoływał do pokuty i nawrócenia, odmiany życia. Czynił to, w sposób nieugięty, ani koniunkturalny wobec Heroda II Antypasa, władcy Galilei, który oddalił własną żonę i pojął żonę swego brata Filipa. Jan wypominał władcy jego grzech,

nawoływał króla owym silnym - „nie godzi się”. W ten sposób trafił do więzienia. Potem na życzenie cudzołożnicy Herodiady król, z pewnymi oporami ściął Jana a Jego głowę ofiarował, na misie, córce Herodiady pięknej Salome.

Wydaje się, że taki święty to opatrznościowy Patron na dzisiejsze trudne czasy. Jakże jest aktualne Jego „nie godzi się” wobec szalejącej nieuczciwości, przemocy psychicznej i fizycznej, rozbojów, korupcji i różnego typu uzależnień. To idealny patron na czas wzrastającej liczby rozwodów, wolnej miłości, rozbitych rodzin, tragedii osieroconych dzieci, gejowskich i lesbijskich związków, pornografii i licznych przykładów ponizania godności człowieka. Gdy społeczeństwa ogarnia nie notowany w historii kryzys moralny, gdy stygną ludzkie serca, miejmy nadzieję, że głos Proroka znad Jordanu wielu usłyszy i że patronując naszemu miastu, pomoże nam uchronić i ocalić zdrowie moralne naszej społeczności.

- Co zdecydowało w sposób zasadniczy, że Radni Pleszewa dokonali wyboru św. Jana Chrzciciela Patronem Miasta? Wydaje się, że wiele jest ku temu racji. Przybliżmy pokrótce chociaż niektóre z nich. Jedną z pierwszych racji był niewątpliwie fakt, iż św. Jan Chrzciciel przyczynił się do świetności duchowo - materialnej Pleszewa. Najstarsza świątynia w mieście nosi od niepamiętnych czasów Jego imię. Źródła historyczne, na które powołuje się absolwent pleszewskiego liceum ks. Władysław Zientarski w opracowaniu „Zarys dziejów parafii pw. ściecia św. Jana Chrzciciela w Pleszewie”, a także ks. Franciszek Kryszak w „Dzieje Miasta Pleszewa - na podstawie źródeł historycznych” świadczą o tym, że kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela niewątpliwie mógł istnieć przed rokiem 1283, czyli wcześniej niż Przemysław II uwiecznił go w swoim dokumencie. Wtedy też św. Jan mógł już patronować całemu miastu. „Patron wskazuje na wiek XII, kiedy to krzyżowcy po zdobyciu Ziemi Świętej odnaleźli grób herolda Chrystusowego i przywieźli do Rzymu Jego głowę. Fakt ten przyczynił się do wzrostu kultu świętego na ziemiach polskich. W byłej diecezji gnieźnieńskiej aż 9 kościołów nosi Jego imię” pisze ks. Zientarski.

Obecny kościół wzniesiono najprawdopodobniej w XV lub na początku XVI wieku i wielokrotnie go przebudowywano, między innymi po pożarach, jednak w pewnych wymiarach przetrwał on do dzisiaj. Istnieją ślady, że był on jeszcze piękniejszy aniżeli obecnie, choć kategorie estetyczne są względnymi. Nosił on od początku wezwanie św. Jana Chrzciciela, co potwierdza „Liber beneficiorum” abpa Jana Łaskiego z 1521 roku.

Nie ulega wątpliwości, że najstarszym orędownikiem Pleszewian, poprzez którego zanosili swoje modły do Boga był św. Jan Chrzciciel. W protokole wizytacji biskupa z roku 1719 można przeczytać, że po pożarze zachowała się mosiężna miednica, na której wyciśnięta była głowa św. Jana z relikwiami. W protokole z 1755 roku zapisano, iż nad ołtarzem głównym umieszczono wyrzeźbioną w drewnie głowę św. Jana na metalowej misie. Ostatnia przebudowa miała miejsce po kolejnym wielkim pożarze miasta na początku XIX wieku.

Kościół farny, któremu patronował Chrystusowy Herold, zawsze był centrum życia miasta i to nie tylko religijnego. Tu działały bractwa, towarzystwa, chóry tu byli liczni mansonarze, tu rozwijał swoją działalność wielki rzecznik pracy organicznej ks. Prałat Kazimierz Niesiołowski, inicjator budowy Domu Parafialnego, Ogrodu Jordanowskiego, Towarzystwa Czytelní Ludowych, ochronki, zaś w roku 1918 na plebani współtworzył Radę Ludową organizując pierwsze spotkanie przygotowujące Powstanie Wielkopolskie w Powiecie Pleszewskim. Po 1980 roku kościół św. Jana Chrzciciela znów stał się miejscem, gdzie odbywają się nabożeństwa, na które przybywają przedstawiciele organizacji związkowych, politycznych, a po roku 1990 także samorządowych. Świątynia ta też często staje się miejscem występów kulturalnych.

Św. Jan Chrzciciel dopomagał również rozwijać się miastu pod względem materialno-gospodarczym, albowiem już 600 lat temu patronował pleszewskim jarmarkom. W 1493 roku król Jan Olbracht wydał przywilej, w którym zezwolił Pleszewowi na dwa jarmarki, w tym jeden świętojański na 29 sierpnia. Przywilej ten w roku 1783 (w 500 rocznicę miasta) potwierdził król Stanisław August Poniatowski: „Wszystkim zaganiaczom, handlarzom krajowym i zagranicznym podaję do wiadomości, iż z łaski Najjaśniejszego Pana (...) w Pleszewie, miasteczku dziedzicznym Jaśnie Wielmożnej Ludwiki z Koźmińskich Sokolnickiej (...) mają się sprawować jarmarki, jeden... trzy dni przed św. Janem (...)” Oryginał dokumentu, który świadczy nie tylko o bogactwie pleszewskich mieszczan, ale też o czci, jaką otaczano św. Jana, znajduje się w zbiorach pleszewskiego muzeum. Przez pamięć na przeszłość, warto pokusić się o przywrócenie świętojańskiego jarmarku podczas Dni Pleszewa.

Czyż przedstawione tutaj, przecież tylko niektóre motywy i racje optujące za tym, aby naszemu miastu - Pleszewowi patronował, nie kto inny ale właśnie św. Jan Chrzciciel, nie są wystarczającym potwierdzeniem słusznej decyzji Rajców Pleszewskich?

3. Jubileuszowe obchody 720 - lecia Miasta Pleszewa w sposób istotny wzbogaciło wielkie wydarzenie dla całego niemalże świata. Wydarzeniem tym był jubileusz 25-lecia Pontyfikatu Papieża Polaka - Jana Pawła II, na Stolicy Piotrowej. W sposób szczególnie uroczysty i niezwykle emocjonalny przeżywała ten Jubileusz nasza Ojczyzna. Obchodzony uroczystie w Polsce Dzień Papieski, przekształcił się w naszym mieście, a szczególnie w Parafii Św. Jana Chrzciciela w Tydzień Papieski, skupiając w sobie różne formy hołdu składane Ojcu Świętemu. Najważniejszym niewątpliwie była decyzja Władz Miasta o nadaniu Ojcu Świętemu tytułu Honorowego Obywatela Miasta i Gminy Pleszew przez aklamację, przy ogólnym aplauzie radnych i gości na Uroczystej sesji Rady Miejskiej w sam dzień dokładnej rocznicy wyboru na Rzymską Stolicę, 16 października 2003 roku. Uchwałą nr XII / 61 / 2003 z 16 X 2003 r. tytuł ten został usankcjonowany i ogłoszony tegoż samego dnia Pleszewianom, podczas głównej Papieskiej Uroczystości z udziałem licznych mieszkańców naszego Miasta wraz z władzami miejskimi w Ogrodzie Jordanowskim,

Decyzja ta wypływała z wielu racji, istotne z nich to następujące: „Radni z podziwem patrzą na 25 letni Pontyfikat, który już w chwili obecnej wywarł ogromny wpływ na historię ludzkości końca drugiego i początkach trzeciego tysiąclecia. Posługa duszpasterska Ojca Świętego przepełniona głębokim umiłowaniem człowieka oraz wysiłkami na rzecz pokoju na świecie jest dla nas - przedstawicieli społeczności Pleszewa drogowskazem w działalności publicznej i prywatnej”. A ponadto Papież Jan Paweł II, będąc jeszcze biskupem i kardynałem krakowskim odwiedził nasze miasto i przyjął w nim krótką gościnę. Dodatkowym argumentem do podjęcia powyższej uchwały stał się i ten fakt, że mieszkanka Pleszewa, Premier Rządu Rzeczypospolitej, Pani Hanna Suchocka jest obecnie ambasadorem naszego kraju przy Stolicy Apostolskiej w Watykanie.

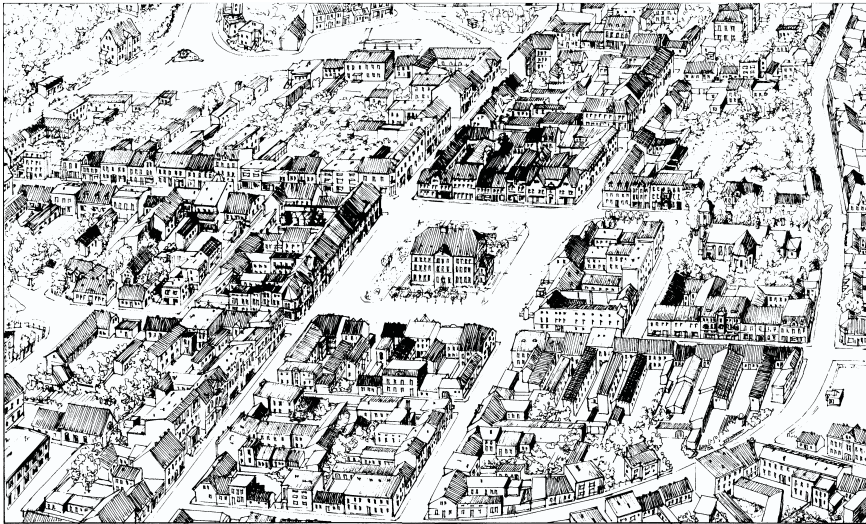
Teraz pozostało jeszcze wręczyć Ojcu Świętemu dokument Uchwały Rady Miejskiej i klucze Miasta Pleszewa, co miejmy nadzieję, nastąpi w jeden z pierwszych miesięcy roku 2004.

Podczas głównego nabożeństwa, celebrowanego przez wszystkich księży proboszczów pleszewskich kościołów, społeczeństwo nasze, jak przed 25-laty, usłyszało z archiwalnych nagrań niezapomniane „Habemus Papam”, odezwały się wszystkie dzwony pleszewskich świątyń, na ekranie filmowym obok ołtarza przesuwały się najważniejsze chwile z życia Papieża i Jego podróży do świata a w tym do Ojczyzny, usłyszeliśmy doskonale rozpoznawalny i niepowtarzalny głos Papieża Słowianina. Modliliśmy się szczerze i gorąco, mimo zewnętrznego

chłodu, choć dzień był piękny, w intencji Piotra naszych czasów, a życzenia z naszych serc prosto na „Watykański Próg” niosła pieśń hołdu, ułożona specjalnie na tę okoliczność przez mieszkańca Pleszewa i śpiewana przez wszystkich, aby jubileuszowe błogosławieństwo uniesionej papieskiej dłoni, objęło wszystkich mieszkańców naszego miasta i całą Ojczyznę.

Bardzo podniosłe też przeżyli Pleszewianie wystawiany dwukrotnie w ciągu Tygodnia Papieskiego na scenie Domu Parafialnego spektakl Karola Wojtyły zatytułowany: „Przed sklepem jubilera”, a przygotowany doskonale jak na amatorski zespół naszej społeczności.

Mamy ufność, że połączone wysiłki całego społeczeństwa Miasta Pleszewa i duchowe dziedzictwo tych wysiłków, dadzą oczekiwany owoc w postaci bogactwa wartości duchowych w każdym Pleszewianinie. Wzbogaceni o nowe treści i wartości, umocnieni zostaniemy na trudy budowania lepszej przyszłości oraz wzmocnieni będziemy bardziej w nadzieję na lepsze i szczęśliwsze życie.

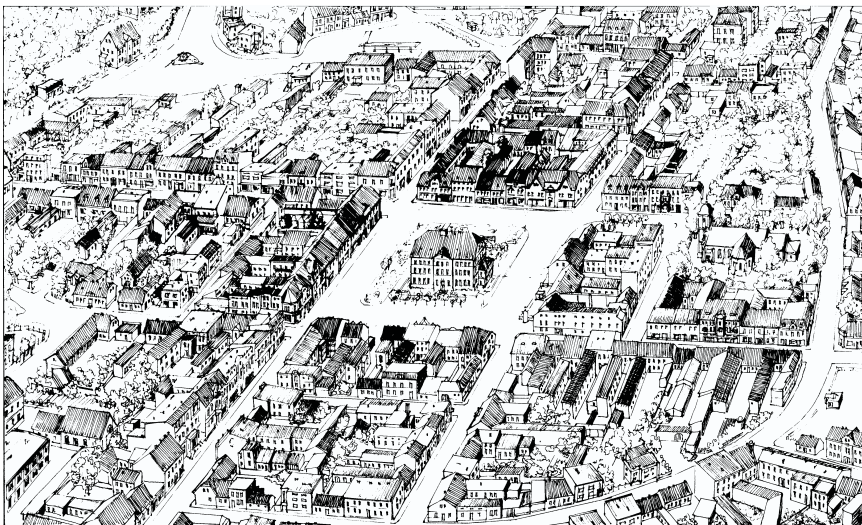
RADA MIEJSKA W PLESZEWIE
UCHWAŁA NR IX/44/2003
Z DNIA 29 V 2003 USTANOWIŁA
ŚW. JANA CHRZCICIELA
- PATRONEM
MIASTA PLESZEWA

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
MIĘCZYŚLAW KOZŁUNIEWSKI

BURMISTRZ MIASTA I GMINY
MARIAN ADAMEK

PLESZEW, DNIA 14 GRUDNIA 2003R.

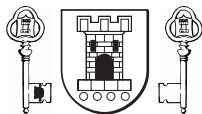
RADA MIEJSKA W PLESZEWIE
UCHWAŁĄ NR XII/61/2003
Z DNIA 16.X.2003 NADAŁA
JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI PAPIEŻOWI
JANOWI PAWŁOWI II
TYTUŁ
HONOROWEGO OBYWATELA
MIASTA I GMINY PLESZEW

PRZEWODNICZY RADY MIEJSKIEJ

MIR CZYSLAW KOCTUNIEWSKI

BURMISTRZ MIASTA I GMINY

MARIAN ADAMEK

PLESZEW, DNIA 16 PAŹDZIERNIKA 2003R.

J.E. Ks. Biskup Stanisław Napierała w otoczeniu duchowieństwa pleszewskiego przed rozpoczęciem uroczystej Mszy Św. 14.12.2003r.

J.E. Ks. Biskup Stanisław oraz władze samorządowe Miasta i Gminy po odsłonięciu i poświęceniu okolicznościowych tablic ku czci Patrona Miasta 14.12.2003r.

Otwarcie nowej siedziby Ośrodka Wsparcia i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Kazimierza Wielkiego.

Nowoczesna stacja dializ w pleszewskim szpitalu.

Michał Karalus

POWIAT PLESZEWSKI W PIĄTYM ROKU SWEGO ISTNIENIA

1 stycznia 2004r. mija 5 lat od momentu reaktywowania samorządów powiatowych w strukturze władzy publicznej w Polsce, w tym Powiatu Pleszewskiego¹. Ukoronowaniem tego jubileuszu jest powołanie z dniem 1 stycznia 2004r. Urzędu Skarbowego w Pleszewie, o którego uruchomienie już od dawna zabiegano². To właśnie w piątym roku działania samorządu powiatowego zakończono rozbudowę ważnych dla powiatowej społeczności instytucji: Sądu Rejonowego (2001) oraz Urzędu Skarbowego (2004). Przez minione pięć lat władze Pleszewa i pozostałych gmin, jak i władze samego powiatu zgodnie zabiegali, by powiat posiadał wszystkie instytucje organizujące życie publiczne. Najtrudniej było powołać Urząd Skarbowy i Sąd Rejonowy. Pozostałe instytucje siłą inwencji władz powiatowych powstały dając obraz Powiatu solidnego, twórczego i rozwijającego się.

W 2003r. otwarto nową siedzibę Ośrodka Wsparcia i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Kazimierza Wielkiego. Dzięki tej inwestycji podopieczni ośrodka mogą korzystać z doskonale wyposażonych pomieszczeń. Planowane jest również utworzenie mini - parku na terenie ośrodka. Park urządzają dzieci z Ośrodka Wsparcia.

W 1999 roku mieliśmy niewielką Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej. Sytuacja ta uległa zmianie 3 października 2003r., kiedy oddano rozbudowany piękny gmach Komendy, który na dziesięciolecie będzie służył mieszkańcom całego powiatu. W Komendzie działa jedno z najlepszych w kraju Centrów Powiadamiania Ratunkowego. Powstało ze środków Komendy Wojewódzkiej i powiatu. Jest zdolne obsługiwać zgodnie z zamysłem Ustawodawcy trzy powiaty: jarociński, krotoszyński i pleszewski. Niebawem powstanie szkoła ratownictwa drogowego.

W ciągu pięciu lat w Samodzielnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Pleszewie³ uruchomiono nowy Oddział dla Przewlekłe Chorych, Zespół Opieki Paliatywno - Hospitacyjnej, nowy Dzienny Oddział Rehabilitacyjny, szpitalny Oddział Ratunkowy, zaś nowy Oddział Dziecięcy wyróżniony został w konkursie „Szpitali Motylkowych” Fundacji Jolanty Kwaśniewskiej - jako oddział przyjazny dzieciom. W 2003r. po raz drugi szpital pleszewski otrzymał akredytację jako jeden z nielicznych powiatowych szpitali w kraju. Po raz pierwszy certyfikat akredytacyjny uzyskał w 1999 roku. Szpital wykorzystuje energię słoneczną do podgrzewania wody i znalazł się w gronie siedmiu najlepszych w kraju nominowanych

1 Od Zespołu Redakcyjnego: na temat Powiatu Pleszewskiego zob.: *Powiat Pleszewski w Trzeciej Rzeczypospolitej Polskiej 1999-2002*, Pleszew 2002; E. Kubisz, *185 lat Powiatu Pleszewskiego*, „Rocznik Pleszewski 2002”, Pleszew 2003, s. 83-87.

2 Od Zespołu Redakcyjnego: starania o Urząd Skarbowy czyniono już od roku 1983.

3 Od Zespołu Redakcyjnego: na temat pleszewskiego szpitala zob.: A. Grala-Kaluźna, *XX lat Szpitala im. Drobniaka*, „Rocznik Pleszewski 2002”, Pleszew 2003, s. 79-82.

do Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku”. 7 stycznia 2004 Dyrektor SP ZOZ dr Adela Grała - Kałużna i Starosta Pleszewski mieli ogromną przyjemność odebrać z rąk Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego, pierwszą nagrodę w tym konkursie. Szpital wyposażono również w mammograf i nowoczesny rentgen. Wydzierżawiono pomieszczenie na pracownię tomograficzną NZOZ-owi z Elbląga, dzięki czemu badania są bardziej dostępne i tańsze. W szpitalu działa jedna z najlepiej wyposażonych w Wielkopolsce stacji dializ na 15 stanowisk, z której korzysta ponad 46 pacjentów z kilku powiatów. Na 10 lat wydzierżawiono piętro szpitala firmie Fresenius NephroCare Polska Sp. z o. o. Firma w całości wyposażyła w pełni zautomatyzowany sprzęt do dializ oraz możliwość leczenia nerkozastępczego pacjentów, oczekujących na transplantację nerek. W zamian za dzierżawę firma wyremontowała oddział dziecięcy, który teraz ma standard i klimat sprzyjający leczeniu młodych pacjentów. W 2004 roku planowana jest z kolei modernizacja IOM i sal operacyjnych. Tworzony jest nowoczesny oddział rehabilitacji ogólnoustrojowej i oddział rehabilitacji dziennej dla dorosłych i dzieci z zaburzonym rozwojem psychomotorycznym. Przeniesiono też z ul. Bojanowskiego zakład paliatywno - hospicyjny do budynku szpitala przy ul. Poznańskiej. W „starym szpitalu” przy Bojanowskiego Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Niepokalanego Poczęcia NMP, powołało Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w którym znajduje się zakład pielęgnacyjno - opiekuńczy im. św. Józefa. Co też jest pleszewską specyfiką. Wreszcie po ponad 20 latach poprawiono stan i jakość infrastruktury drogowej przy szpitalu. Wspólnie działania Powiatu i Miasta przyczynią się do poprawy estetyki tej części miasta, jakże ważnej dla wizerunku Pleszewa. Szpital w Pleszewie podjął również współpracę zagraniczną: z niemieckim szpitalem Ammerland - Klinik GmbH Westerstede, belgijskim Centre de Santedes Fagnes w Chimay oraz Związkiem Maltańskim w Halle (Niemcy). Współpraca z niemieckim szpitalem jest rezultatem podpisanej partnerskiej umowy w 2000r. pomiędzy Powiatem Pleszewskim, a powiatem Ammerland z landu Dolna Saksonia.

Działania podejmowano również w zakresie szeroko rozumianej oświaty. 8 listopada 2003 roku oddano do użytku pełnowymiarową salę sportową przy Zespole Szkół Technicznych przy ul. Zielonej. Dofinansowanie w wysokości 1 mln otrzymano z gier Totalizatora Sportowego. Koszt budowy całej sali wyniósł ponad 3 miliony zł. W 2002r. dokończono budowę sali przy Zespole Szkół Usługowo - Gospodarczych przy ul. Poznańskiej. Z kolei staraniem rodziców i władz powiatu pierwszej kadencji powstał Zespół Szkół Specjalnych. Uczy się tam dzisiaj 163 uczniów. Jak potrzebna była ta instytucja świadczy fakt, że początkowo chęć nauki deklarowano dla ok. 70 dzieci. Szkoła rozwija się i cieszy dużym autorytetem. Natomiast przy Centrum Kształcenia Praktycznego utworzono Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Współfinansowany przez cztery gminy (Chocz, Gizałki, Czermin, Dobrzyca) cieszy się dużym zainteresowaniem nauczycieli, zwłaszcza tych, którzy myślą o swoim awansie zawodowym.

Pleszew wzbogacił się również o nową siedzibę Powiatowej Inspekcji Weterynaryjnej, mieszczącej się przy ulicy Kazimierza Wielkiego.

Tak oto Powiat Pleszewski w sposób istotny podnosi infrastrukturę miasta Pleszewa w jubileuszu 720-lecia. Wymienione inwestycje wpisują się na długie dziesięciolecia w pejzaż miasta. Niezależnie jaką przyszłość będą miały w Polsce powiaty, te obiekty po wsze czasy zaświadczą o obecności Powiatu Pleszewskiego w Wielkopolsce.

Rozpoczęto również remont dróg w sześciu gminach z myślą o ich szczęśliwym zakończeniu w swojej dalszej działalności. W 2003r. przy akceptacji Rady Powiatu rozpoczęto bardziej aktywną naprawę stanu dróg w powiecie. I tak w gm. Gołuchów w miejscowości Kościelna Wieś wspólnie z gminą za ok. 700 tys. zł. zmodernizowano odcinek ul. Ostrowskiej od drogi krajowej nr 12 do ul. Łącznej, wraz z remontem kapitalnym przepustu wodnego. W samym Gołuchowie powiat wykonał remont części ul. Czartoryskiej za 45 tys. zł. W gm. Chocz z kolei wybudowano 620 m drogi Chocz - Nowolipsk (udział Powiatu ponad 116 tys. zł., udział gminy 50 tys. zł). W 2003r. zakończono remont drogi relacji Pleszew - Chocz, w granicach gm. Pleszew. Wartość inwestycji ponad 1milion zł. (udział Powiatu ponad 700 tys. zł, udział gm. Pleszew 255 tys. zł., środki z Ministerstwa Infrastruktury 250 tys. zł). W mieście Pleszewie, powiat wykonał całkowitą modernizację ul. Słowackiego i części ul. Lipowej. W remoncie chodnika przy ul. Słowackiego partycypowała firma Spomasz S.A. Wartość robót ok. 170 tys. zł. Natomiast budowa chodnika na ul. Podgórznej kosztowała 87 tys. W gm. Gizalki zmodernizowano zaś drogę Białobłoty - Czarny Bród o długości ok. 4 km. (udział Powiatu ponad 278 tys. zł., udział gm. Gizalki 150 tys. zł., udział Ministerstwa Infrastruktury 150 tys. zł.). W gm. Dobrzyca wykonano modernizację skrzyżowania ul. Ostrowskiej z Pleszewską o wartości ponad 150 tys. zł. Rozpoczęto także budowę chodnika w Fabianowie na gruncie przekazanym Powiatowi przez gminę Dobrzyca, w miejscu bardzo niebezpiecznym dla pieszych pomiędzy Fabianowem, a drogą do Lutyni. Na 2004r. powiat na remonty dróg w gm. Gołuchów, Pleszew, Chocz, Dobrzyca złożył trzy wnioski do programu SAPARD.

Warto odnotować i to, że w przekazanym przez powiat w 2002r. samorządowi wojewódzkiemu (a jest to precedensowy i jedyny w kraju taki fakt), Muzeum: Zespół Pałacowo - Parkowy w Dobrzycy, trwają intensywne prace remontowo - konserwatorskie. Zapewne już w 2004r. odbędzie się uroczyste przekazanie Muzeum. Przybędzie więc Powiatowi kolejne, bardzo atrakcyjne, turystyczne miejsce, którego już dzisiaj zazdrozczą inni.

W 2004r. Powiat nawiąże także formalną współpracę z powiatem Czerkasy na Ukrainie oraz powiatem z Litwy. Liczymy na aktywną współpracę gospodarczą, w oparciu o środowiska gospodarcze naszego powiatu.

Dożynki Powiatowe w 2003r. w odbyły się w Choczach! Po raz pierwszy od początku powstania Powiatu dożynki odbyły się poza Pleszewem. Były nadwyzczaj udaną imprezą. Nie tylko dlatego, że gościem honorowym był Starosta Jörg Bensberg z powiatu Ammerland. Gmina Chocz przygotowała piękną żniwną imprezę połączoną z wystawą maszyn rolniczych zatytułowaną „Od pluga do kombajna”. Uroczystość uświetniły występy artystyczne gmin oraz pokazy wołyżerki i zaprzęgów konnych. Wzięli w niej udział przedstawiciele władz lokalnych oraz Województwa Wielkopolskiego, a uczestniczyło kilka tysięcy osób. W następnych latach dożynki powiatowe mają się odbyć kolejno w 2004r. w Gizalkach i Gołuchowie w 2005r.

W gm. Dobrzyca powstał duży, niezwykle nowoczesny zakład uboju drobiu ADROS spełniający wszystkie kryteria sanitarno - weterynaryjne Unii Europejskiej. Zatrudnia ponad 285 osób. To, że stworzyły go osoby spoza powiatu pleszewskiego świadczy o tym, że w Powiecie Pleszewskim jest sprzyjający klimat do inwestowania.

Logo powiatu zawiera hasło: „Wstąp do nas. POWIAT PLESZEWSKI. To jest po drodze” I ono trafnie oddaje nie tylko gościnność, ale i zaradność Powiatu Pleszewskiego.

Pięć lat intensywnej działalności Powiatu Pleszewskiego zaprzecza wizji obecnej na szczytach władzy o zmniejszeniu liczby powiatów. Powiat Pleszewski okrzepł i coraz lepiej wypełnia swoją misję, wobec swoich mieszkańców. Wypracował też sobie solidną, mocną pozycję w Województwie Wielkopolskim.

Kazimierz Jakóbczak

ZESPÓŁ SZKÓŁ ROLNICZE CENTRUM KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W MARSZEWIE OŚRODKIEM EDUKACJI ROLNICZEJ GMINY I POWIATU PLESZEWSKIEGO

Szkolnictwo rolnicze na terenie Gminy Pleszew posiada już ponad 40 letnią tradycję. Jak ważne jest jego znaczenie, szczególnie teraz w przededniu wejścia do Unii Europejskiej, odczuwają najbardziej ci, którzy swe losy zdecydowali się związać z wsią i rolnictwem. W minionym okresie szkoła rolnicza w Marszewie przygotowała wielu rolników i specjalistów z zakresu rolnictwa, nie tylko dla Gminy Pleszew, ale również pozostałych gmin powiatu pleszewskiego i województwa. Z biegiem czasu zmieniał się zakres działania szkoły, kompetencje, powstawały nowe jednostki kształcące w wielu zawodach. Wraz ze zmianami w systemie szkolnym następowały zmiany w kształceniu dorosłych. Szkoła rolnicza otrzymała nowe zadania, które sprowadzają się do umożliwiania osobom dorosłym podnoszenia poziomu wykształcenia ogólnego, umożliwiania osobom dorosłym podnoszenia poziomu posiadanych kwalifikacji (kompetencji) zawodowych oraz nabywanie nowych umiejętności.

Szkoła w Marszewie posiada dobrą bazę i kadre, która stworzyła warunki do prowadzenia kształcenia zawodowego we wszystkich możliwych formach, zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych. Dlatego też w grudniu 1998 roku Minister Rolnictwa powołał w Marszewie Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego. Jednostka ta kształci na poziomie zasadniczym, średnim i wyższym dla potrzeb rolnictwa, jak i jego zaplecza. Aktualnie zawody i profile kształcenia przedstawiają się następująco: technik rolnik, technik mechanizacji rolnictwa, technik technologii żywności, technik agrobiznesu, mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych, elektroniczny, ekonomiczno - administracyjny. Ponadto formą zdobywania udokumentowanych kwalifikacji zawodowych w zawodzie ogrodnika są powołane w 1997 roku studia zamiejscowe Wydziału Ogrodniczego Akademii Rolniczej w Poznaniu. Dają one możliwość zdobycia wyższego zawodowego wykształcenia w zawodzie ogrodnik, w specjalności produkcja i zarządzanie. Studia ukończyło do chwili obecnej 112 osób zdobywając tytuł inżyniera ogrodnika w specjalności produkcja i zarządzanie. Zadawalającym faktem jest, że wśród kończących są absolwenci szkół średnich wchodzących w skład Zespołu, a także mieszkańcy miasta i gminy Pleszew. W roku akademickim 2003/2004 studia kontynuuje 189 studentów.

W zakresie przygotowania rolników do nowoczesnego gospodarowania i poruszania się w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych przed wejściem do Unii Europejskiej, szkoła podjęła zakrojone na szeroką skalę działania edukacyjne wśród rolników Gminy Pleszew oraz Gminy Dobrzyca. Wsparcie finansowe ze strony Wielkopolskiego Katolickiego Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych oraz Powiatu Pleszewskiego, jak również

przy wsparciu władz samorządu gminnego, pozwoliły na zorganizowanie w 2001 roku kursów przygotowujących do podjęcia nauki w Technikum Rolniczym w formie zaocznej w miejscowości Rokutów, Marszew i Dobrzyca. W efekcie naukę w szkole średniej rozpoczęło 96 słuchaczy. Aby ułatwić słuchaczom naukę większość zajęć zorganizowano w miejscowościach Rokutów i Dobrzyca, jedynie ćwiczenia i zajęcia laboratoryjne odbywają się w Marszewie. Słuchaczami w/w szkół są młodzi rolnicy oraz osoby zamieszkujące na wsi, zainteresowane zdobyciem zawodu rolnika. Zdobyta nowoczesna wiedza ułatwi rolnikom - słuchaczom prowadzenie gospodarstwa z wykorzystaniem najnowszej wiedzy, ma jednocześnie za zadanie przygotować producenta - rolnika do sprzedaży produktów oraz ich dystrybucji. W wyniku podjętej inicjatywy kształcenia w terenie, znaczna grupa zamieszkałych na wsi Gminy Pleszew uzyska udokumentowane kwalifikacje zawodowe tj. tytuł technika rolnika i będzie miała możliwość przystąpienia do egzaminu dojrzałości.

Realizując proces przygotowania uczniów do prowadzenia gospodarstw rolnych Szkoła podjęła współpracę z Akademią Rolniczą w Poznaniu, Wielkopolskim Katolickim Towarzystwem Uniwersytetów Ludowych w Poznaniu, Oddziałem Zamiejscowym Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Marszewie. Również od kilku lat współpracuje z ośrodkami zagranicznymi w Holandii i Niemczech, gdzie młodzież nie tylko pogłębia zdobytą wiedzę i umiejętności uzyskane w czasie nauki, ale je poszerza. Nawiązana współpraca z Centrum Innowacji i Praktycznej Nauki Zawodu w Horst w Holandii pozwoliła części młodzieży na zapoznanie się z najnowocześniejszymi technologiami produkcji oraz dystrybucją produktów rolnych. Próbę wdrożenia nowych rozwiązań na gruncie polskiego rolnictwa podejmuje młodzież w trakcie przygotowywania prac końcowych z przygotowania zawodowego.

Dzięki opracowanemu i pozytywnie ocenionemu projektowi w ramach Programu Leonardo da Vinci szkoła otrzymała środki w wysokości 29.097,53 EURO. Środki te pozwoliły na odbycie 4 - tygodniowych praktyk w nowocześnie zorganizowanym ośrodku w Horst w Holandii przez 24 osobową grupę uczniów. Uczniowie odbywający praktykę uczestniczyli w seminariach na temat rolnictwa, poznawali giełdy owocowo-warzywne, hodowlane oraz brali udział w wielu programach kulturalnych. Nawiązane kontakty z szkołą Deula Westerstede w Niemczech pozwoliły na uzyskanie przez pierwszą grupę uczniów certyfikatów do obsługi sprzętu, uznawanych w krajach Unii Europejskiej. Kształcenie zawodowe w oparciu o partnera zagranicznego realizujemy również we współpracy z Wielkopolską Izbą Rolniczą oraz Hannowerską Izbą Rolniczą. W ramach tych kontaktów od roku 1999, corocznie 7 - 8 osobowe grupy młodzieży odbywają trzymiesięczne praktyki w licencjonowanych gospodarstwach rolnych na terenie działania Hanowerskiej Izby Rolniczej. W 2003 roku miała miejsce pierwsza wizyta w średniej szkole technicznej w Morlanweltz w Belgii. 10 uczniów wraz z opiekunem i tłumaczami uczestniczyła w seminarium. Nawiązanie kontaktów nastąpiło dzięki włączeniu Szkoły w program współpracy Miasta i Gminy Pleszew z ośrodkiem belgijskim.

W planach rozwoju szkoły na lata kolejne zakłada się kontynuację i poszerzenie podjętego kształcenia w formach szkolnych i pozaszkolnych. Prowadzone będą szkolenia kursowe z zakresu nabywania i stosowania środków ochrony roślin, rachunkowości i księgowości unijnej, obsługi kombajnów zbożowych i na prawo jazdy kategorii T, stosowania nowoczesnych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz dostosowywania polskiego rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej. Dla rolników i ogrodników usługi w zakresie atestacji i modernizacji opryskiwaczy świadczy utworzona w 2000 roku Stacja Kontroli Opryskiwaczy.

Młodzież kształcąca się w Zespole Szkół Rolniczym Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie korzysta z dostępnych możliwości zdobywania wiedzy i umiejętności zawodowych, a także może uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych tj. w orkiestrze szkolnej, zespole wokalnym, w sekcjach sportowych. Znaczącą rolę w edukacji proeuropejskiej odgrywa Szkolny Klub Europejski, skupiający zainteresowaną młodzież.

Oferta dla zamieszkałych na wsi wynikać będzie z potrzeby pomocy rolnikom w uzyskaniu takiego przygotowania zawodowego, które umożliwi pełnoprawne korzystanie z dopłat dla rolników, kredytów i innych praw po akcesji do Unii Europejskiej.

Do znaczących osiągnięć Szkoły należy podjęcie prac związanych z utworzeniem trzeciej pracowni komputerowej z przeznaczeniem dla uczniów, słuchaczy i studentów oraz słuchaczy szkoleń rolniczych. Jej wyposażenie o wartości 50.000 zł nastąpi ze środków finansowych pozyskanych przez Dyрекcję Szkoły z Fundacji Zakłady Kórnickie. Zostały podjęte i są kontynuowane prace związane z utworzeniem regionalnego ośrodka egzaminowania z przedmiotów zawodowych szkół rolniczych.

Budynek Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie.

Uroczystość w ramach obchodów Jubileuszu 75-lecia Ligi Ochrony Przyrody.

Edward Karnicki

75-LECIE LIGI OCHRONY PRZYRODY W PLESZEWIE

*„Piękno tej ziemi skłania
mnie do wołania o jej zachowanie dla
przyszłych pokoleń... w rodzinie, szkole
nie może zabraknąć wychowania
do szacunku dla życia
dla dobra i piękna.”*

Jan Paweł II

Powołanie do życia w Polsce w 1928 roku organizacji społecznej pod nazwą Liga Ochrony Przyrody było wynikiem konkretnej potrzeby działania zmierzającego do ochrony rodzimej przyrody.

Działania na rzecz ochrony przyrody podjęli pionierzy i twórcy naukowej ochrony przyrody, wybitni naukowcy i działacze społeczni m.in. Władysław Szafer, Walery Goetel, Adam Wodziczko, który wprowadził na uniwersytet poznański zagadnienia ochrony przyrody. Te poczynania dały początek wszechstronnej działalności społecznej, instytucjonalnej i naukowej, która przyjmowana była za wzór przez inne kraje. Po roku 1945 zniszczenia wojenne i żywiołowo rozwijająca się gospodarka powodowały, że mimo wielu planów na rzecz ochrony przyrody nie były one realizowane. Powstała pilna potrzeba rozszerzenia grona działaczy, a nawet włączenia całego społeczeństwa do działania na rzecz ochrony przyrody. Naczelną zasadą LOP była jej powszechność. Działali leśnicy, rolnicy, nauczyciele, myśliwi, działacze kultury, młodzież miejska i wiejska. Liga Ochrony Przyrody miała za zadanie zabiegać o zachowanie oblicza ziemi ojczystej w jego pierwotnym lub historycznie wytworzonym stanie, a w szczególności o ochronę tworów przyrody żywej i nieożywionej, tudzież o zachowanie piękna i swoistych cech krajobrazu rodzimego.

Lata 50-te były ciężkie dla Ligi, pod względem finansowym, ale działania w szkołach na rzecz ochrony przyrody trwały. W latach 50 i 60-tych pracą pleszewskiej LOP zajmowali się nauczyciele w szkołach podstawowych i średnich. Z braku dokumentacji nie ma ściślejszych danych. We wszystkich województwach działały oddziały Ligi, powstały terenowe koła Ligi, wiele pracy poświęcono roli wychowania młodzieży szkolnej dla idei ochrony przyrody. Liga przeprowadziła akcję zadrzewiania kraju, co stało się częścią składową obchodów pn. „Zielony Pomnik Tysiąclecia”. Młodzież sadziła las, pielęgnowała szkółki zadrzewieniowe. Dużą wagę przywiązywano także do wydawanych przez LOP folderów, plakatów, broszur dla szkół i zakładów pracy. Dzięki zrozumieniu i pomocy resortu oświaty oraz zaangażowaniu nauczycieli praca LOP w szkołach rozwijała się pomyślnie na terenie całego kraju. W latach 60-tych organizowano, konkurs na “Najlepiej pracujące szkolne koło LOP”. Liga rozszerza swoje

kompetencje, współdziałając z takimi organizacjami jak: Polski Związek Łowiecki, Polski Związek Wędkarski, Polski Związek Pszczelarski, Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze, Wojskiem Polskim, Działkowiczami, Zakładami Zieleni. Poważną rolę w działalności Ligi odgrywa Straż Ochrony Przyrody. W 1975 r. Plenum Zarządu Głównego podjęło uchwałę o zniesieniu oddziałów powiatowych LOP i zorganizowaniu we wszystkich nowoutworzonych 49 województwach oddziałów LOP. W miastach i gminach utworzono oddziały miejskie i gminne.

Szczególną formą pracy Ligi stanowiły tzw. Raporty o stanie ochrony środowiska. Raport taki powstał również w Pleszewie (autorem był prezes ZMG LOP Edward Karnicki, wiceprezes ZW LOP w Kaliszu).

Liga Ochrony Przyrody rzuciła Hasło „W każdej szkole – młodzieżowa straż ochrony przyrody przy kole LOP”. Organizowane były liczne konkursy, imprezy przyrodnicze i ekologiczne.

Do pracy społecznej na rzecz ochrony przyrody ziemi pleszewskiej włączyły się szkolne Koła Ligi Przyrody, przedszkoli i szkół pleszewskich wraz z organizacjami przyrodniczymi, zakładem zieleni, władzami miasta i gminy Pleszew, w latach 70-tych, m.in. Mieczysław Piekut, Urszula Malińska, Stefan Kosmala, Barbara Bacińska, Urszula Fabiszak, Ewa Wawrzyńczak, Lidia Kulig, Edward Ptak, Andrzej Grabowski, Irena Kanarkowska, Jan Rowecki, Waldemar Sikorski, Janusz Kaźmierowski, Kazimierz Stolarek, Danuta Tama, Mieczysław Kołtuniewski, Barbara Szlachta, Stefan Całka, Danuta Kwiecień, Zofia Matłoka, Teresa Klarczyk, Zofia Bandyra, Maria Grodzka, Stefan Zimmer, Maria Przybylanka, Zofia Soppart, Aniela Reich, Danuta Gościniak, Jerzy Dolata, Krystyna Szadurska, Stanisław Sasiadek, Władysław Chytrowski, Zdzisław Łyskawka, Grażyna Borkowska, Halina Całka, Maria Korzeniewska. Organizowano na terenie szkół i przedszkoli szereg konkursów o tematyce przyrodniczej m.in. Konkurs rysunkowy pt. „Chronimy przyrodę”, „Co wiem o parkach narodowych”, „Jak pomagam zwierzętom w zimie”, udział młodszych klas w konkursach „Zwierzyńca” – programu telewizyjnego, opracowanie gazetek ściennych związanych z ochroną przyrody. Wyświetlano filmy o tematyce przyrodniczej pt. „Poznajemy chronione rośliny i zwierzęta”.

Na mocy zebrania organizacyjnego Ligi Ochrony Przyrody, jej członków i sympatyków odbytego w dniu 18 maja 1979 roku, przy udziale władz: Jerzego Dolaty, Szczepana Wojtczaka, Stefana Zimmera, opiekunów SK LOP, zaproszonych gości województwa kaliskiego, został wybrany Zarząd Miejsko-Gminny Ligi Ochrony Przyrody. Jednomyślnie powołano do Zarządu: na prezesa Edwarda Karnickiego, wiceprezesami zostali: Lidia Kulig i Waldemar Sikorski, sekretarzem została Maria Gawrońska, skarbnikiem Barbara Szlachta, członkowie zarządu: Grzegorz Wiszniewski, Władysław Zdunek, Mieczysław Piekut, Stefan Zimmer, Jan Kopij, Maria Wysocka. Do Komisji Rewizyjnej weszli: Zdzisław Palma – przewodniczący, oraz członkowie Krystyna Nowak i Barbara Marwitz. Ustalono realizację programu ochrony środowiska na lata 80-te, w tym udział LOP w obchodach jubileuszowych 700-lecia Pleszewa.

30 września 1981 roku Walny Zjazd LOP w Pleszewie, w obecności delegatów – członków Ligi powołał nowy ZMG LOP, który ukonstytuował się w następującym składzie: prezes Edward Karnicki, wiceprezesi Lidia Kulig i Waldemar Sikorski, sekretarz Danuta Tama, skarbnik Barbara Szlachta, członek prezydium Jan Rowecki. Komisja Rewizyjna: Władysław Chytrowski – przewodniczący, członkowie Krystyna Szadurska. A. Chojnacki. Na Zjazd

Wojewódzki LOP zostali wybrani: Stefan Zimmer, Edward Karnicki, Lidia Kulig oraz Danuta Tama. Zjazd Wojewódzki w Kaliszu wybrał prezesa Edwarda Karnickiego na Zjazd Krajowy, gdzie został wybrany do Zarządu Głównego LOP w Warszawie. Prezesem Zarządu Wojewódzkiego LOP w Kaliszu został Edmund Jamroży, wiceprezesem został Edward Karnicki i K. Kapuściński.

LOP wystąpił na 700-lecia Pleszewa z hasłem „Błękitne niebo i czyste wody na pleszewskie 700-letnie gody”. Program udziału w obchodach jubileuszowych Ligi był znaczący. Obok konkursów, czynów młodzieżowych „Sadź-chroń-pielegnuj”, obchodów Dni Lasu i Zadrzewień, cyklu pogadarek, referatów dot. ochrony roślin i zwierząt na ziemi pleszewskiej, wycieczek, zlotów młodzieży, współzawodnictwa w prowadzeniu ogródków przyszkolnych, upiększania obejścia szkoły, odbyło się uroczyste plenarne posiedzenie zarządu Ligi, członków Stowarzyszenia, nauczycieli, przedstawicieli zakładów pracy, instytucji, zaproszonych gości z Kalisza, Warszawy, Poznania. Obecność redakcji „Przyroda Polska”, było wyróżnieniem dla wszystkich, którzy działają i pracują na rzecz poprawy ochrony środowiska ziemi pleszewskiej.

W roku 1984 znacząca była Sesja naukowa młodzieży ZSR w Marszewie, nt. „Ochrona zasobów leśnych na Ziemi Pleszewskiej”. Młodzież przygotowała przy współudziale opiekunów LOP, referaty dot. stanu i perspektyw powiększenia terenów leśnych i zielonych południowej Wielkopolski.

W latach 90-tych działacze LOP pracowali aktywnie i dynamicznie. Do wyróżniających się należał nauczyciel Kazimierz Stolarek z Zespołu Szkół Zawodowych nr 1, który wraz z młodzieżą wzorowo prowadził kronikę Ligi Ochrony Przyrody, zdobył I miejsce dwukrotnie z młodzieżą w konkursie województwa kaliskiego na „Najlepiej pracujące szkolne Koło LOP” oraz ubiegał się o ogólnopolski laur najlepszych kół LOP w Polsce. Zorganizowano wiele imprez, spotkań przyrodniczych i sesji ekologicznych, m.in. w ZSP nr 1, LO w Pleszewie oraz ZSR w Marszewie. Podejmowano szeroko rozumianą działalność ochrony środowiska wśród dzieci i młodzieży – szczególnie wyróżniły się Przedszkola nr 1, 2 i 3 oraz szkoły w Sowinie Błotnej, Kuczkowie, Lenartowicach i Taczanowie. Zorganizowano wiele akcji na rzecz sadzenia drzew i krzewów, wykonano też prace porządkowe wokół szkół i przedszkoli. Wśród członków zbiorowych LOP wyróżniały się zakłady: Spółdzielnia Inwalidów „ZRYW”, PFA „Spomasz” i Spółdzielnia Mleczarska w Kowalewie. Aktywnością odznaczała się młodzież szkolna z okazji „Dnia Ziemi”. W Marszewie zorganizowano sesję popularnonaukową dla uczniów szkół średnich pt. „Ratujmy Ziemię”. W 1998 r. dużym zainteresowaniem młodzieży cieszył się konkurs ph. „Adam Mickiewicz a przyroda”. Konkurs zorganizowany z okazji 200 rocznicy urodzin największego polskiego poety, patronat nad konkursem objęło kaliskie kuratorium. Najlepsze prace można było oglądać na wystawie w ZSP nr 2. W czerwcu 1998 r. tradycyjnie obchodzono Światowy Dzień Ochrony Środowiska w Przedszkolu nr 3, ph „Zahamowanie postępującej degradacji przyrody Ziemi Pleszewskiej i racjonalna gospodarka zasobami przyrody”.

ZMG LOP w Pleszewie wraz z nauczycielami zorganizował przy współpracy wójtów, Burmistrza i Starosty konkurs ekologiczny nt. „Odpady – znaczenie dla człowieka i dla przyrody” oraz konkurs nt. „Czy miejscowość w której mieszkasz jest przyjazna dla środowiska”. Celem konkursu było uświadomienie młodzieży na odpady komunalne i przemysłowe oraz wywołanie zachowań proekologicznych. Co roku dzieci i młodzież brała udział w akcji „Sprzątanie Świata” m.in. „Ograniczaj - redukuj - oszczędzaj - używaj ponownie - przetwarzaj”.

W roku jubileuszowym 70-lecia LOP w 1998 r. w „Roku mórz i oceanów” zwrócono uwagę na konieczność ochrony akwenów morskich.

Główne uroczystości 70-lecia LOP w Pleszewie obchodzono w LO, pod kierunkiem dyr. A. Szymańskiego i opiekuna LOP Teresy Szymczak. Odbyły się one przy udziale władz miasta i gminy, zaproszonych gości i młodzieży licealnej, która przygotowała program artystyczny. ZMG LOP w Pleszewie zdobył I miejsce w skali ogólnopolskiej (na 73 oddziały uczestniczące w konkursie) „Na najlepiej działający Zarząd Miejsko - Gminny LOP w Polsce”.

Dobrze była zorganizowana współpraca LOP ze środkami masowej informacji, pleszewskimi gazetami (redakcjami), które uczestniczyły w spotkaniach przyrodniczych.

Rok 2001 to rok wzmożonej akcji informacyjnej i propagandowej Ligi nt. „Żyję, więc zmieniam swoją planetę” – to edukacja ekologiczna szkół średnich, a Dni Lasu i Zadrzewień w Gołuchowie – to występ artystyczny poświęcony przyrodzie – dzieci i młodzież z Pleszewa, Opatówka i Jarocina, to integracja dzieci zdrowych z dziećmi specjalnej troski. Uroczystości obchodzono Światowy Dzień Ochrony Środowiska w Wielkopolsce pod patronatem Ministra Środowiska i Wojewody Wielkopolskiego nt. „Ziemia nasza matka – dbajmy o jej czystość” w OKL Muzeum Leśnictwa w Gołuchowie — udział młodzieży ZSP nr 3 w Pleszewie.

24 sierpnia 2001 roku Minister Ochrony Środowiska i Wojewoda Wielkopolski przyznał dyplomy za zasługi dla ochrony środowiska powiatu pleszewskiego: wicestaroscie M. Karalusowi, dyrektorowi OKL J. Suderusowi, dyrektorowi przedszkola K. Jagiołce, nauczycielowi LO T. Szymczak oraz prezesowi ZMG LOP w Pleszewie Edwardowi Karnickiemu. Dyplomy wręczył Starosta Pleszewski Edward Kubisz. Od 14-21 września 2001 r. tradycyjne „Sprzątanie Świata” – wspólne przedsięwzięcia – szukanie dzikich wysypisk śmieci na terenie Pleszewa i powiatu pleszewskiego oraz zbiórka selektywna odpadów komunalnych.

Dzieci i młodzież pleszewskich szkół, pod kierunkiem Doroty Cichy i Krystyny Fabisiak z ZSP nr 3 oraz ZMG LOP obchodziły „Światowy dzień ptaka” – ptakoluby z trójki dla swego środowiska. Październik to miesiąc Dobroci dla Zwierząt - Dni Ochrony Przyrody, spotkania, wystawy szkolne i w przedszkolach m.in. „Życie to zieleń”, „Czy znasz pleszewskie drzewa i krzewy” oraz wernisaz Władysława Kościelniaka – rysunki dot. piękna Pleszewa i okolic.

4 października 2001 odbyło się jesienne spotkanie nt. „Może jesień mnie, Ciebie odnajdzie – przywoła żurawie” w ZSZ nr 2 w Pleszewie pod kierunkiem Grzegorza Kwiatka i Barbary Trybulskiej – Klubu Ekologicznego LOP.

Pleszewska LOP wraz z członkami LOP województwa wielkopolskiego przyłącza się do ogólnopolskiej kampanii nt. „Zwierzę nie jest rzeczą”. Wraz z Towarzystwem Przyjaciół Zwierząt i Stowarzyszeniem Ekologiczno-Kulturalnym Klubu „Gaja” domaga się zaostrzenia przepisów wywozu żywych zwierząt za granicę, bez należytego zabezpieczenia humanitarnego w czasie przewozu, szczególnie koni.

Konkurs nt. „Znaczenie odpadów w życiu człowieka i przyrody” w ZSP nr 2 w Pleszewie, (przy współpracy Urzędu Miasta i Gminy Pleszew, Grzegorza Knappe, Włodzimierza Mizerkiewicza, Romana Łukasika,) - drużynowo zwycięstwo odniosła młodzież ZSP nr 1.

7 listopada odbyło się I-sze Pleszewskie Forum Ekologiczne Młodzieży nt. „Eko-rozwoj szansą przetrwania cywilizacji” Klubu Ekologicznego LOP przy ZSZ nr 2 w Pleszewie, pod

kierunkiem ZMG LOP, opiekunów Klubu Grzegorza Kwiatka i Barbary Trybulskiej. Najlepsi w konkursie pt. „Moja miłość do przyrody – poznaj piękno natury” i „Czy twoja miejscowość jest przyjazna dla środowiska” otrzymali nagrody, dyplomy i żuberki lopowskie.

Poznawanie piękna przyrody swojego regionu, obserwowanie zwierząt, roślin w ich warunkach występowania oraz wyzwalanie samodzielności i inicjatyw dzieci i młodzieży to współpraca LOP ze szkołami, przedszkolami, nauczycielami, ludźmi kochającymi i szanującymi przyrodę.

Nasze miasto jest przyjazne dla środowiska, a inwestycje które są przeznaczone na poprawę warunków ekologicznych, m.in. dzięki pojemnikom na makulaturę, szkło, plastik – surowce wtórne nie stają się śmieciami a zostają przetworzone. Poprzez gazyfikację miasto i gminy zyskują dostęp do czystej energii, która nie zatruwa środowiska w stopniu jakim to robią kotłownie węglowe, gdzie z kominów wydobywają się dziesiątki ton szkodliwych gazów.

W roku jubileuszowym 720-lecia Pleszewa i 75-lecia Ligi odbyło się wiele imprez, konkursów, związanych z historią naszego miasta jak i przypomnienie społeczeństwu ważnej roli jaką odgrywa ochrona przyrody i środowiska we współczesnym świecie. Patronat na obchodami jubileuszowymi Ligi Ochrony Przyrody objął prezydent RP Aleksander Kwaśniewski. Uroczyste sympozjum ekologiczne poświęcone 75-leciu LOP pt. „Drzewa świadectwem życia pokoleń – otaczajmy je opieką” odbyło się w ZSP nr 2 pod kierunkiem ZMG LOP, dyrektora szkoły Alicji Sobkowiak, nauczycieli Beaty Półtoraczyk i Eweliny Kuli oraz członków Ligi Ochrony Przyrody. Towarzyszące sympozjum działania, to wystawy szkolne dzieci i młodzieży, wystawa przyrodnicza OKL w Gołuchowie, konkursy przyrodniczo-plastyczne pt. „Jak chronić przyrodę” oraz konkurs ekologiczny „Polskie drzewa w literaturze” i „Ekologiczne zagrożenia środowisk”, dla uczniów Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Pleszewie. Działania praktyczne nt. „I Ty posadź swoje drzewko”, sadzenie drzew, krzewów wokół szkoły, przedszkola, miejsc wyznaczonych. Referaty przygotowali uczniowie szkoły nt. „Liga Ochrony Przyrody w służbie społeczeństwa i środowiska przyrodniczego”. Wystąpił chór szkolny z utworami „O co prosi liść” oraz „Pamiętajcie o ogrodach”. Sympozjum zaszczyliły władze miasta na czele z Zastępcą Burmistrza, Przewodniczącym Rady Miejskiej, radnymi Rady Miejskiej, Starostą Pleszewskim, Przewodniczącym Rady Powiatu, radnymi powiatowymi, prezesem ZO LOP w Kaliszu Benedyktem Roźmiarkiem, dyrektorami szkół pleszewskich, przedszkoli, organizacji ekologicznych, Prezesem Przedsiębiorstwa Komunalnego, przedstawicielem Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu – Delegatura w Kaliszu Haliną Sobocińską, przedstawicielami zakładów pracy w Pleszewie, redakcji „Życia Pleszewa”, „Gazety Pleszewskiej”, „Głosu Wielkopolskiego”.

Prezes ZG LOP w Warszawie Władysław Skalny w swoim wystąpieniu przybliżył działania Ligi Ochrony Przyrody, jej znaczenie i dorobek 75 lat.

15 kwietnia 2003 – „Święto drzewa” – sadzenie drzew i krzewów na terenie miasta, gminy, wokół szkół, instytucji, zakładów pracy, indywidualnych posesji, hasło – „I Ty posadź swoje drzewko”, Urząd Miasta i Gminy Pleszew, Liga Ochrony Przyrody i Towarzystwo Miłośników Pleszewa zaprosili mieszkańców miasta i gminy, szkoły, przedszkola, organizacje społeczne, instytucje, zakłady pracy do uczczenia 720-lecia Pleszewa poprzez czynny udział w sadzeniu drzew i krzewów.

W ramach akcji „Sprzątanie Świata 2003” ph. „Zielony świat – zielony dom – zielony punkt”, dotyczącej edukacji odpadowej i promowania recyklingu wśród społeczeństwa.

Odbył się konkurs ekologiczny dotyczący „Regulaminu utrzymania czystości i porządku” dla szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zwycięstwo odnieśli uczniowie ZSP w Taczanowie, indywidualnie zwyciężył uczeń ZSP nr 1 Bartosz Grządzielewski przed Natalią Żuk i Natalią Biegańską z Taczanowa.

22-23 sierpnia 2003 Ogólnopolski Zlot Młodzieży Klubów Edukacyjnych 4H „Era” w CKiW OHP w Pleszewie, LOP włączyła się w prace komisji konkursowej – przewodniczył komisji prezes ZMG LOP Edward Karnicki (70 zgłoszeń prac konkursowych z całej Polski).

9 września 2003 r. rozpoczęły się pleszewskie warsztaty ornitologiczne nt. „Chrońmy ptaki we własnym otoczeniu”, „Pomagajmy naszym skrzydlatym przyjaciółom”, spotkania młodzieży interesującej się ptakami – pod nadzorem nauczycieli szkół pleszewskich miasta i gminy. Spotkania w ZSP nr 3 w gabinecie biologii Doroty Cichy (1 października „Światowy dzień ptaka”) – obserwacje odlotów ptasich, zapiski w notesach własnych spostrzeżeń i ich omówienie.

18 października zaproszenie LOP na wspólne spotkanie – Seminarium nt. „90-lecia Harcerstwa Ziemi Pleszewskiej”, wygłoszenie pogadanki Edwarda Karnickiego „Dobre wychowanie” w ZSP nr 1 w Pleszewie pod kierownictwem Komendanta Hufca hm. Sławomiry Madalińskiej.

22 października 2003 r. uroczyste podsumowanie imprez organizowanych w ramach obchodów 720-lecia pod patronatem Komisji Oświaty i Komisji Ekologii, Ochrony Środowiska i Przyrody przy Towarzystwie Miłośników Pleszewa. Uroczystość prowadzili prezes TMP Mieczysław Kołtuniewski i Burmistrz MiG Marian Adamek, przy udziale Andrzeja Borkowskiego przewodniczącego Komisji Oświaty i Kultury oraz nauczycieli, którzy przygotowywali imprezy związane z 720-leciem Pleszewa.

27 października 2003 r. Udział LOP w finałowym ustnym V wielodyscyplinowym konkursie ekologicznym szkół województwa wielkopolskiego, organizowanego przez Leszka Bajdę – przedstawiciela ZG LOP w Warszawie.

13 listopada 2003 r. rozstrzygnięto konkurs „Najpiękniejsze balkony”. Nagrody wręczał Burmistrz Marian Adamek, Edward Karnicki – prezes LOP oraz organizatorzy Stefania Kardas i Mieczysław Piekut – Komitet Osiedlowy.

14 listopada przy współpracy LOP z Osiedlem nr 8 na Mieszka I, z przewodniczącym Bronisławem Bołuńdzim, Dorotą Cichy, Krystyną Fabisiak i Edwardem Karnickim, zorganizowana została akcja „Kasztanowce”. Młodzież pleszewska ze szkół wygrała liście kasztanowca na Osiedlu Mieszka I, by chronić drzewa przed wyginięciem, (opanowanie liści przez szrotówka). W akcji pomagali pracownicy Spółdzielni Mieszkaniowej z Pleszewa, którzy wywieźli liście i spalili.

26 listopada 2003 r. w Zespole Szkół Usługowo-Gospodarczych odbyło się III Pleszewskie Forum Ekologiczne Młodzieży pt. „Ochrona fauny i flory powiatu pleszewskiego”. Organizatorem był Grzegorz Kwiatek, wspólnie z Edwardem Karnickim i Romualdą Bartoszek. Główną uroczystość poprzedziło uroczyste odsłonięcie przez przedstawicieli władz samorządowych, dyrekcji, działaczy LOP - tablicy pamiątkowej na ścianie

budynku szkoły. Pomysłodawcą tablicy był Edward Karnicki, fundatorem Krzysztof Borkowski. Na tablicy widnieją słowa: „Ochrona przyrody – ochroną człowieka. W roku 720-lecia Pleszewa i w 75 rocznicę działalności Ligi Ochrony Przyrody w podziękowaniu wszystkim za dbałość o piękno i atrakcyjność środowiska - Mieszkańcy Ziemi Pleszewskiej”. Po bokach godło LOP – żubr i logo 720-lecia Pleszewa.

Wiodącą tematyką III Forum była ochrona zwierząt. Tematy przygotowali przedstawiciele szkół: ZSUG – Justyna Szelaż „Ochrona zwierząt w Wielkopolsce”, Liceum Ogólnokształcącego „Ochrona zwierząt w gminie Dobrzyca”, Zespołu Szkół Technicznych „Ochrona zwierząt w gminie Pleszew”. Referat „Ochrona zwierząt w gminie Gołuchów – Patrycja Roszek Zespołu Szkół – Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie. „Florę i faunę gminy Gizalki” przedstawiła Karolina Winiecka z Zespołu Szkół Publicznych w Taczanowie. Referat „Ochrona zwierząt w gminie Chocz” przedstawiła uczennica ZSUG Ania Śługaj.

Spotkanie zaszczyliły władze miasta i powiatu, radni na czele z przewodniczącym RP Bogdanem Skitkiem, dyrektorzy przedszkoli, szkół, organizacji i młodzież szkolna. Główny referat wygłosił prezes ZMG LOP Edward Karnicki, który m.in. powiedział „... my, ludzie, zdominowaliśmy ziemię bardziej, niż zdołał uczynić to jakikolwiek inny gatunek. Nasza żądza skąpych zasobów przyrody, szczególnie leśnych, zagraża wszystkiemu – począwszy od atmosfery po życie roślinne i zwierzęce, a w końcu samemu człowiekowi. Dlatego należy chronić przyrodę, rośliny i zwierzęta, są one ogromnym bogactwem natury. Wszystko co żyje na ziemi jest ze sobą powiązane, dlatego każde niszczenie rośliny lub zwierzęcia jest raną zadana przyrodzie, a tym samym człowiekowi. Mieszkanie świadczy o człowieku, wygląd ziemi naszej daje świadectwo duchowej kultury i nawzajem wywiera na mieszkańca wpływ kulturalny. Jaki człowiek – takie mieszkanie, ale i jakie mieszkanie – taki człowiek. Przez długi czas przyroda skutecznie opierała się ludzkiej działalności, jednak tempo przemian, które narzucił człowiek, przyczyniło się do przekroczenia progu wydolności środowiska...”.

IV

Odznaczeni i wyróżnieni

ODZNACZENI I WYRÓŻNIENI

1. Odznaczeni „Za Zasługi dla Rozwoju Miasta i Gminy Pleszew”¹

Rok 2003

Uchwała Nr VIII/42/2003 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 15 maja 2003r.

- Kazimierz Janiszewski
- Adela Grała-Kałużna
- Olgierd Rusinek

Kazimierz Janiszewski

Ur. w 1937r. w Chrzanowie gm. Czermin. Po ukończeniu szkoły podstawowej w Czerminie w latach 1950-54 uczył się w Liceum Ogólnokształcącym w Pleszewie, gdzie zdał maturę. Pracę zawodową rozpoczął w roku 1958 poza bankowością, z którą związał się na stałe w latach 1962-1968 pracując w pleszewskim oddziale PKO, a następnie po krótkiej przerwie w latach 1968-1971. W 1971 roku został kierownikiem Banku Spółdzielczego i członkiem Zarządu Banku, a następnie od 1974 roku dyrektorem i wiceprezesem Zarządu, a od 1996 roku jego prezesem.

W trakcie pracy zawodowej w 1975 roku ukończył zaocznie Policealne Studium Zawodowe o specjalności: bankowość spółdzielcza. W latach 1975 - 1981 studiował zaocznie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A.Mickiewicza w Poznaniu, gdzie otrzymał tytuł magistra administracji.

Bank Spółdzielczy w Pleszewie pod długoletnim kierownictwem Kazimierza Janiszewskiego osiągał wysokie wskaźniki, sprawnie przeszedł trudny okres transformacji lat 90-tych w czasach masowych upadłości banków spółdzielczych. K.Janiszewski należał także do grupy inicjatywnej, która doprowadziła w 1995r. do utworzenia BGŻ S.A.

W latach 1998 - 2002 był radnym Rady Powiatu Pleszewskiego, członkiem Komisji Rewizyjnej. W 1995 r. był rekomendowany do Honorowego Tytułu „Człowieka Roku 1995 Ziemi Pleszewskiej”.

K.Janiszewski od wielu lat związany jest z działalnością Stowarzyszenia Absolwentów i Wychowanków Liceum Ogólnokształcącego w Pleszewie (przewodniczący Komisji Rewizyjnej, a obecnie wiceprezes Zarządu).

Za wieloletnią pracę zawodową i zaangażowanie w działalność społeczną był wielokrotnie odznaczany m.in.: Brązowym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i wieloma odznaczeniami regionalnymi i branżowymi.

Od Zespołu Redakcyjnego: Kazimierz Janiszewski w grudniu 2003 r. odszedł na emeryturę.

¹ Treść biogramów pochodzi z wniosków uzasadniających nadanie odznaczenia lub wyróżnienia. Zespół Redakcyjny, tam gdzie to było konieczne naniósł stosowne poprawki i uzupełnienia.

Adela Grala-Kałużna

Ur. w 1952 r. w Marszewie. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Pleszewie, studiowała na Akademii Medycznej w Białymstoku. Studia ukończyła w 1978r., a w 1981 uzyskała tytuł doktora nauk medycznych. Z wyjątkiem krótkiego okresu pracy na Akademii Medycznej całe zawodowe życie lekarza związała z pleszewska służbą zdrowia.

W 1994 r. została powołana na stanowisko dyrektora Zespołu Zakładów Opieki Społecznej, który pod jej sprawnym kierownictwem przeszedł trudny okres przekształcenia w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Wchodzący w skład Zespołu szpital jest nowoczesnie zorganizowaną, wyposażoną i zarządzaną placówką służącą dobrze pacjentom nie tylko miasta i gminy Pleszew.

W roku 1999 szpital uzyskał certyfikat akredytacyjny potwierdzający wysoki poziom opieki sprawowanej nad pacjentem. W grudniu 2002 roku certyfikat został szpitalowi przyznany na następne 3 lata.

Dyrektor współpracuje z Fundacją Jolanty Kwaśniewskiej „Porozumienie Bez Barrier”, uzyskując fundusze w akcji „Motylkowe Szpitale dla Dzieci”.

Szpital przystąpił również do konkursu „Szpital z Sercem” organizowanego przez „Gazetę Wyborczą”, Telekomunikację Polską S.A. i miesięcznik „Dziecko” i otrzymał środki na doposażenie oddziału dziecięcego.

Oddział noworodkowy, położniczy i dziecięcy bierze udział w konkursie „Szpital Przyjazny Dziecku” - stwarzając domowe warunki pobytu dziecka w szpitalu.

Doktor Adela Grala-Kałużna jest także inicjatorem, współtwórcą i pierwszym prezesem Fundacji Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski w Pleszewie. Jest znanym i cenionym lekarzem w całym środowisku. Systematycznie podnosi swoje wysokie kwalifikacje, również menedżerskie w zakresie zarządzania służbą zdrowia.

Pani dr Adela Grala-Kałużna jest również działaczem samorządowym od jego początków do dnia dzisiejszego. Od roku 1990 jest radną Rady Miejskiej, pełniąc w niej różne funkcje, w tym także przewodniczącą Rady Miejskiej w latach 1992 - 1994. Jest członkiem Forum Samorządowego Ziemi Pleszewskiej.

Od Zespołu Redakcyjnego: 7 stycznia 2004 roku dyrektor Adela Grala-Kałużna odebrała z rąk Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego certyfikat za udział w ogólnopolskim konkursie ekologicznym „Przyjaźni Środowisku”. Szpital został laureatem w kategorii „Firma Przyjazna Środowisku”. W konkursie brano pod uwagę rozwiązania ekologiczne, kotłownie, alternatywne źródła energii, gospodarowanie odpadami, ściekami oraz gospodarkę wodną.

Olgiert Rusinek

Ur. w 1950 r. w Pleszewie. Jako syn rodziny rzemieślników, uczył się zawodu i uzyskał wykształcenie średnie zawodowe.

W roku 1979 przejął po ojcu zakład piekarski i rozpoczął samodzielną działalność w specjalności piekarsko - cukierniczej. Rozbudował i unowocześnił zakład, zwiększył liczbę zatrudnionych pracowników. Jako mistrz uczył młodych zawodu.

Aktywnie uczestniczył w działalności samorządowej rzemieślników od 1981 roku, najpierw jako członek Zarządu, później Podstarszy, a od 1985 roku jest Starszym Cechu Rzemiosł Różnych Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Pleszewie do dnia dzisiejszego. W tym samym roku został członkiem Rady Izby Rzemieślniczej w Poznaniu, a następnie w Kaliszu.

W latach 1976 - 1977 aktywnie uczestniczył w pracach związanych z telewizyjnym turniejem „BANKU 440”, włączając się w realizację wielu zadań społecznie użytecznych.

Aktywnie pracował w przygotowaniu obchodów 700-lecia Pleszewa. Wspólnie ze Starszym Cechu Bogusławem Pisarskim i innymi rzemieślnikami doprowadził do powstania obelisku Przemysława II w Rynku.

Działając w Związku Hodowców Gołębi Pocztowych, jako Prezes Oddziału, wspólnie z jego członkami wybudował świetlicę dla hodowców gołębi. Za społeczną i zawodową działalność został wybrany „Człowiekiem Roku 1994 Ziemi Pleszewskiej”.

Wspólnie z innymi działaczami społecznymi zaczął organizować w Domu Rzemiosła coroczne wigilijne spotkania dla ludzi samotnych i bezdomnych.

Olgiard Rusinek przez dwie kadencje od 1994 roku był Radnym Rady Miejskiej w Pleszewie (1994 - 2002). W pierwszej kadencji był Przewodniczącym Komisji Bezpieczeństwa Publicznego, a w drugiej Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej. Działał w klubie Razem dla Pleszewa. Obecnie jest również członkiem Towarzystwa Miłośników Pleszewa. Od czerwca 2002 roku jest Przewodniczącym Rady Izby Rzemieślniczej w Kaliszu.

2. Wyróżnieni tytułem honorowym „Człowieka Roku Ziemi Pleszewskiej”

W skład Honorowej Kapituły Tytułu Człowieka Roku Ziemi Pleszewskiej w dniu 14.01.2003r. wchodził: Mieczysław Kołtuniewski - Przewodniczący Kapituły oraz członkowie: Marian Adamek, Leszek Bierła, Aleksander Głuchow, Marian Wielgosik, Jerzy Jabczyński, Florian Czajczyk, Adela Grala-Kałużna, Michał Karalus, Piotr Kowalik, Edward Kubisz, Irena Kuczyńska, Józef Libert, Arkadiusz Marciniak, Wiesław Mielczarek, Janusz Pasternak, Maria Pietryga, Aleksandra Pilarczyk, Bogusław Pisarski, Tadeusz Rak, Zbigniew Rodek, Ireneusz Reder, Olgiard Rusinek, Bogdan Skitek, Jan Sobczak, Jan Stencel, Marian Straburzyński, Jarosław Szczotkiewicz, Elżbieta Szpunt, Ewa Szpunt, Jerzy Szpunt, Andrzej Szymański, Bogdan Talarczyk, Olgiard Wajsnis, Roman Walerowicz, Stanisław Wesoly, Szczepan Wojtczak, Zdzisław Woźniak, Marek Zdunek.

CZŁOWIEK ROKU 2002 ZIEMI PLESZEWSKIEJ

S. STANISŁAWA TOCZEK

(ur. 15.04.1952r. w Denowie pow. Brzozów, woj. podkarpackie)

Wychowała się w rodzinie rolniczej w Wawrze. Po ukończeniu szkoły podstawowej wstąpiła do zakonu sióstr Dominikanek w Białej Niżnej. W Warszawie ukończyła maturę i wyższe studia na Akademii Teologii Katolickiej. Po studiach przez 25 lat pracowała w Kielcach, Lublinie, Warszawie i Inowrocławiu jako katecheta. Zawsze bardzo kochała dzieci i lubiła je uczyć.

W 1995r. przyjechała do Domu Pomocy Społecznej w Broniszewicach w celu likwidacji sierocińca. Zamiast tego zdobyła środki finansowe z funduszu kościelnego, rehabilitacyjnego i od władz powiatowych i rozpoczęła remont kapitalny:

- wymieniono stropy, dach i okna w zabytkowym pałacu
- wyremontowano osobny budynek na salę rehabilitacyjną i pralnie
- zaczęto remont kuchni

Dookoła pałacu na 13 ha rozpościera się park, 2 stawy, łąka, warzywnik na potrzeby domu i plac zabaw. Siostra Stanisława Toczek wraz z 17 siostrami opiekuje się 53 osobami z ciężkim upośledzeniem w wieku od 5 - 50 lat. Oprócz rehabilitacji prowadzi się z dziećmi zajęcia manualne, logopedyczne, hipoterapię i kółko teatralne. Od 2 lat działa szkoła specjalna - przyjeżdżają nauczyciele z Pleszewa. Ważna jest też integracja jej podopiecznych ze środowiskiem wiejskim - mieszkańcy zabierają dzieci do swoich domów na niedziele i święta.

Siostra Dyrektor z ogromnym entuzjazmem organizuje życie „swojego domu”, mobilizując władze i społeczeństwo pleszewskie do niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym.

ROLNIK - OGRODNIK ROKU 2002 ZIEMI PLESZEWSKIEJ ²

KAZIMIERZ MACIEJEWSKI

Ur. 03.03.1946r. w Sośnicy gm. Dobrzyca. Od dzieciństwa związany jest z rolnictwem. Ukończył Szkołę Zawodową Rolniczą w Marszewie.

Wraz z żoną prowadzi gospodarstwo rolne o pow. 68 ha własnych i 10 ha dzierżawionych w Sośnicy. Dominującymi uprawami są zboża, buraki cukrowe i rzepak. Na równi z produkcją roślinną zajmuje się hodowlą tuczników i bydła rzeźnego. Obsada jednorazowa to 30 szt. bydła rzeźnego i 300 szt. tuczników (roczna produkcja - 1500 szt.).

Działacz społeczny, zaczynał w roku 1963 jako członek Związku Młodzieży Wiejskiej, następnie był członkiem ZSL, a później Polskiego Stronnictwa Ludowego, którego aktywnym działaczem jest do dzisiaj (Prezes Zarządu Gminnego PSL w Dobrzycy).

Od roku 1989 przez dwie kadencje był członkiem zarządu w samorządzie gminnym w Dobrzycy. W tym czasie był również delegatem do Wojewódzkiego Sejmiku Kaliskiego, w pierwszej kadencji został Przewodniczącym Komisji Rolnictwa przy Sejmiku.

W roku 1998 zostaje wybrany radnym do Rady Powiatu, tam pełni funkcję członka zarządu, a następnie Przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu w Pleszewie. W październiku 2002r. został ponownie wybrany do Rady Powiatu, gdzie pełni funkcję członka zarządu.

Odnznaczony medalami: Zasłużony dla Województwa Kaliskiego, Za zasługi dla ruchu ludowego - Odznaka Wincentego Witosa, w 1997r. otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi.

Jest wzorowym rolnikiem, aktywnym, oddanym pracy społecznej na rzecz środowiska wiejskiego.

² Wyboru dokonuje Izba Rolnicza.

BIZNESMEN ROKU 2002 ZIEMI PLESZEWSKIEJ ³

ZBIGNIEW JENDRASIAK

Ur. 14.03.1959r. w Pleszewie. Od 15 roku życia pracował z ojcem w warsztacie, ukończył Zasadniczą Szkołę Zawodową w Pleszewie, a potem Technikum Drzewne w Jarocinie.

Jest współwłaścicielem rodzinnej stolarni i tartaku. Spółka Z.E.P. Jendrasiak produkuje pełną gamę wyrobów stolarskich. Podstawowym produktem są drzwi wewnętrzne i schody eksportowane do Niemiec. Wykonuje także pełny zakres usług stolarskich: budowlanych i meblowych. Zakład posiada własną suszarnię i składnicę drewna. Dostarcza tarcicę na rynek krajowy i zagraniczny. Uruchomiono linię technologiczną do produkcji parkietów. W 2002r. opracowano nowoczesny marketing i odpowiednią prezentację wyrobów. W działalność spółki zaangażowano żonę Zbigniewa Jendrasiaka, Grażynę do prowadzenia spraw administracyjnych i finansowo - księgowych.

Obecnie zakład zatrudnia 150 osób oraz szkoli 20 uczniów. Blisko 90% produkcji wykonuje się na eksport. Mimo recesji firma ciągle się rozwija.

Właściciel dba o sprawy socjalne pracowników, uruchomił i wyposażył dwie stołówki. Na Folszu uruchomił ośrodek wypoczynkowy i zarybił staw dla pracowników firmy.

BIZNESMEN ROKU 2002 ZIEMI PLESZEWSKIEJ

ZENON JANKOWSKI

Ur. 17.06.1960r. w Zakrzewie, pow. turecki. Ukończył Technikum Samochodowe w Kaliszu. W latach 1982 - 1991 pracował jako żołnierz zawodowy w pleszewskiej Jednostce Wojskowej.

Obecnie prowadzi Przedsiębiorstwo SURTRANS oraz Przedsiębiorstwo Skupu i Przerobu Surowców Wtórnych DELTA Sp.J. wraz z Mariuszem Plucińskim i Maciejem Zawadą.

DELTA wprowadziła system zarządzania jakością i otrzymała w marcu 2002 certyfikat ISO 9001:2000 przyznany przez TÜV Management Service GmbH. Posiada nowoczesną i ekologiczną linię do odzyskiwania metali kolorowych z kabli oraz do produkcji granulatów (możliwości produkcyjne linii - 200 ton granulatów w miesiącu).

W końcowej fazie rozruchu znajduje się linia do separacji i oczyszczania opakowań aluminiowych. W roku 2002 oddano do użytku dwie hale produkcyjne, które poprawiły warunki pracy załogi i pozwoliły zwiększyć zatrudnienie o 24 osoby. Łącznie obie firmy zatrudniają 81 osób.

Przerób obu firm to około 7000 ton metali kolorowych rocznie, z czego 35% stanowi eksport. Odbiorcami DELTY i SURTRANSU są największe zakłady i huty produkujące metale kolorowe w kraju i zagranicą.

W 2002 roku właściciele DELTY zostali laureatami konkursu „Pracodawca - organizator pracy bezpiecznej”. Od 5 lat DELTA organizuje:

³ Wyboru dokonują: Cech Rzemiosł Różnych Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Pleszewska Izba Gospodarcza, Pleszewskie Zrzeszenie Handlu i Usług.

- turnieje młodych talentów w piłce halowej,
- zimowe zawody strzeleckie,
- współorganizuje turniej siatkówki dziewcząt.

W styczniu 2002 w trakcie X Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy DELTA wylicytowała „Złote serduszko”.

Zenon Jankowski jest skarbnikiem w Radzie Pleszewskiej Izby Gospodarczej, wiceprezesem Kaliskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego i członkiem Retmanatu Harcerskiego Klubu Żeglarskiego.